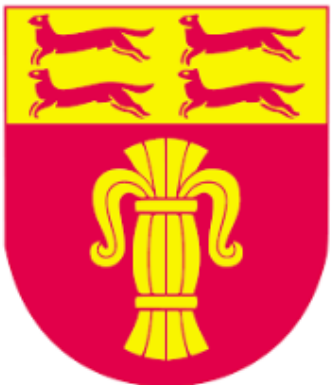

Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja
Pohjanmaan maakuntien

HYVINVOINTI- BAROMETRI 2017

Hyvinvointibarometri 2017 esityksen sisältö:

- Johdanto ja tutkimuksen kohdejoukon kuvaus diat 3-5
- Vastaajien taustatiedot diat 6-12
- Väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne 2017 sekä kokonaistilanteen muutos vuosista 2009 ja 2012 diat 13-16
- Arvio väestön hyvinvoinnin muutoksesta seuraavan neljän vuoden aikana ja muutokset vuosiin 2009 ja 2012 diat 17-22
- Väestöryhmien väliset hyvinvointierot 2017 ja hyvinvointieroissa tapahtuneet muutokset vuosista 2009 ja 2012 diat 23-60
- Väestön hyvinvointiin liittyvät ongelmat 2017 ja ongelmien muutos vuosista 2009 ja 2012 diat 61-74
- Palvelujen saatavuus ja saatavuuden muuttuminen diat 75-111
- Sote- ja maakuntauudistuksen merkitys diat 112-115
- Kyselyn avointen vastausten analyysi diat 116-121
- Yhteenveto maakunnallisista työpajoista diat 122-126

Johdanto

- Maalis-huhtikuussa 2017 Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan asukkaiden hyvinvointia selvitettiin laajalla *Pohjalaismaakuntien hyvinvointibarometri 2017* –tutkimuksella
- Tutkimuksen toteutuksesta vastasivat Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy sekä SONet BOTNIA yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntaliittojen kanssa
- Vastaava kyselytutkimus on toteutettu aikaisemmin kaksikielisenä vuosina 2009 ja 2012

Johdanto

- Barometrikyselyllä kartoitettiin eri alojen ammattilaisten näkemyksiä alueen väestön hyvinvoinnin ja hyvinvointipalvelujen nykytilasta sekä niiden kehityssuunnista.
- Hyvinvointi ajateltiin tutkimuksessa laaja-alaisena käsitteenä, joka kattaa yksilön terveyden, sosiaaliset suhteet ja verkostot, toiminnan, elinolot, ympäristön ja palvelut.
- Tutkimuksesta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää maakuntaohjelmassa, alueellisessa suunnittelussa sekä kuntien hyvinvointikertomusten laatimisen tukena.

Tutkimuksen kohdejoukon kuvaus

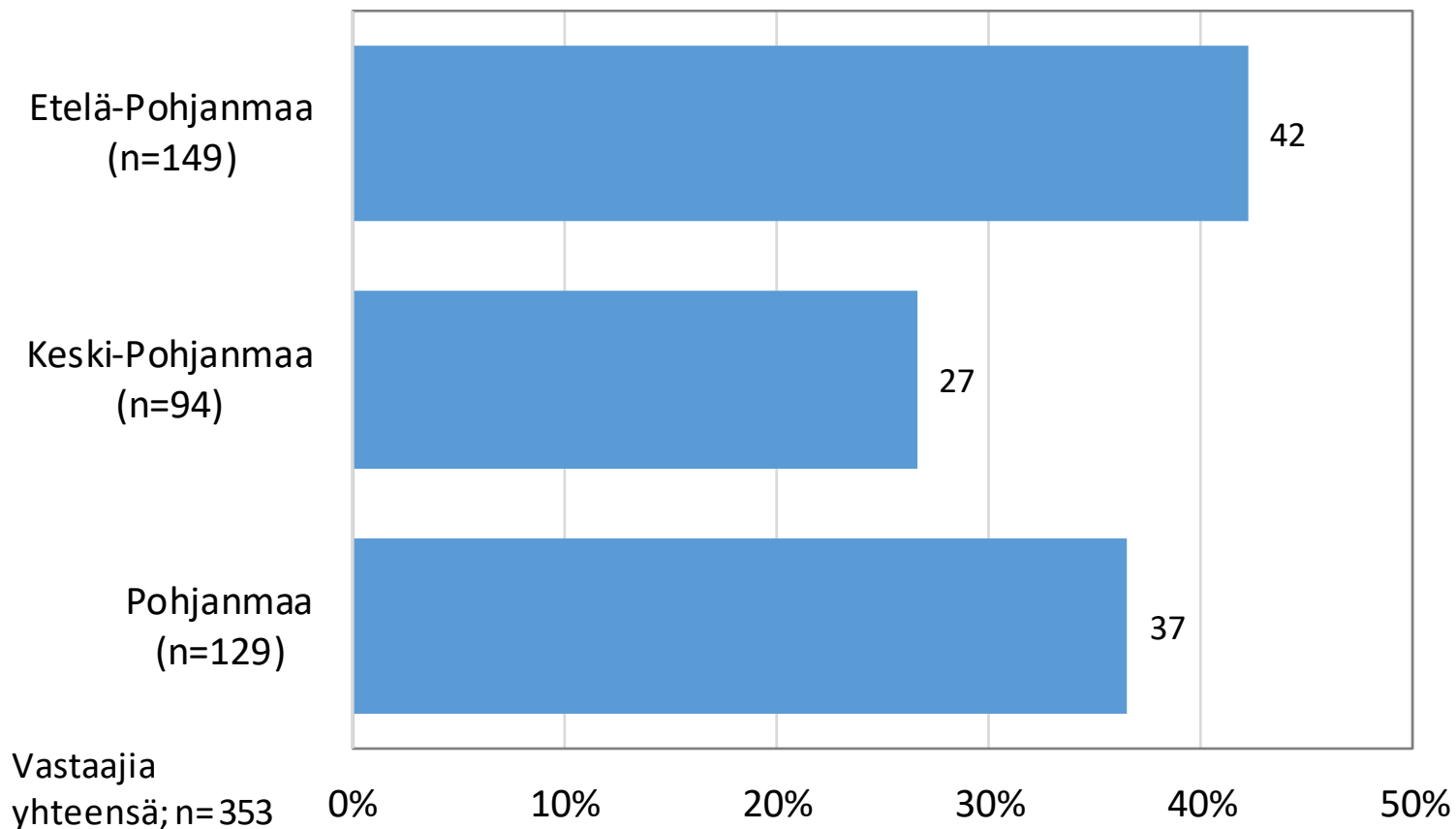
- Kyselyn vastaajat edustivat kuntien keskeisiä toimialoja, työ- ja elinkeinohallintoa, poliisia, pelastustointia, Kansaneläkelaitosta, evankelis-luterilaisia seurakuntia sekä sosiaali- ja terveysalan järjestöjä.
- Tutkimuksen kohdejoukkoon kuuluu yhteensä 984 asiantuntijaa.
- Tutkimukseen vastasi yhteensä 353 henkilöä
- Vastausprosentti 36%
- Kuvioissa käytetään seuraavia lyhenteitä kuvaamaan koko aineistoa ja eri maakuntien vastauksia:
  - KAIKKI = kaikki vastaajat
  - EP = Etelä-Pohjanmaa
  - KP = Keski-Pohjanmaa
  - P = Pohjanmaa

Vastaajien taustatiedot

- Seuraavissa dioissa on esitetty tutkimukseen osallistuneista seuraavat taustatiedot:
  - Vastaajien taustaorganisaation toiminta-alue
    - Vastaajien määrä maakunnittain
    - Vastaajien määrä kunnittain
  - Vastaajien taustaorganisaatio
  - Vastaajien tehtävänimikkeet (lukumäärät)

Vastaajien lukumäärät ja prosenttiosuudet maakunnittain

Vastaajien taustaorganisaation toiminta-alue

Vastausten jakautuminen kunnittain

Moni vastaaja kohdisti vastauksensa koskemaan useampaa kuntaa

ETELÄ-POHJANMAA	Vastausten lkm
Alajärvi	32
Alavus	38
Evijärvi	37
Ilmajoki	40
Isojoki	39
Karjoki	37
Kauhajoki	43
Kauhava	38
Kuortane	35
Kurikka	39
Lappajärvi	37
Lapua	43
Seinäjoki	44
Soini	35
Teuva	36
Vimpeli	34
Ähtäri	34
Etelä-Pohjanmaa Vastaajien lkm	149

KESKI-POHJANMAA	Vastausten lkm
Halsua	39
Kannus	44
Kaustinen	41
Kokkola	62
Lestijärvi	39
Perho	36
Toholampi	40
Veteli	40
Keski-Pohjanmaa Vastaajien lkm	94

POHJANMAA	Vastausten lkm
Isokyrö	22
Kaskinen	22
Korsnäs	22
Kristiinankaupunki	29
Kruunupyy	20
Laihia	26
Luoto	22
Maalahti	24
Mustasaari	28
Närpiö	25
Pedersöre	26
Pietarsaari	32
Uusikaarlepyy	23
Vaasa	32
Vöyri	29
Pohjanmaa Vastaajien lkm	129

Vastaajien taustaorganisaatio

VASTAAJAN TAUSTAORGANISAATIO	Etelä-Pohjanmaa		Keski-Pohjanmaa		Pohjanmaa		KAIKKI VASTAAJAT	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Keskushallinto	17	11	7	7	11	9	35	10
Sivistystoimi	47	32	34	36	39	30	120	34
Sosiaalihuolto	15	10	9	10	16	12	38	11
Terveydenhuolto	10	7	5	5	20	16	35	10
Asuntotoimi	2	1	1	1	0	0	3	1
Elinkeinotoimi	8	5	5	5	2	2	15	4
Tekninen toimi	5	3	5	5	6	5	16	5
Ympäristötoimi	3	2	1	1	5	4	9	3
Muu kunnan tai kuntayhtymän johtoryhmään kuuluva henkilö	4	3	3	3	2	2	9	3
Kela, poliisi, pelastustoimi, työ- ja elinkeinohallinto, evankelis-luterilainen seurakunta, järjestöt	38	26	24	26	28	22	73	21
Yhteensä	149	100	94	100	129	100	353	100

Vastaajien taustaorganisaatio

VASTAAJAN TAUSTAORGANISAATIO	Etelä-Pohjanmaa (n=149)	Keski-Pohjanmaa (n=94)	Pohjanmaa (n=129)	KAIKKI VASTAAJAT (n=353)	
	%	%	%	%	
Keskushallinto	11	7	9		10
Sivistystoimi	32	36	30		34
Sosiaalihuolto	10	10	12		11
Terveydenhuolto	7	5	16		10
Asuntotoimi	1	1	0		1
Elinkeinotoimi	5	5	2		4
Tekninen toimi	3	5	5		5
Ympäristötoimi	2	1	4		3
Muu kunnan tai kuntayhtymän johtoryhmään kuuluva henkilö	3	3	2		3
Kela, poliisi, pelastustoimi, työ- ja elinkeinohallinto, evankelis-luterilainen seurakunta, järjestöt	26	26	22		21

Vastaajien tehtävänimikkeet

Keskushallinto	lkm
Kunnanjohtaja tai kaupunginjohtaja	15
Hallintojohtaja, kunnansihteeri, kaupunginsihteeri tai kansliapäällikkö	13
Taloushallinnon vastuhenkilö (talouspäällikkö, kunnankamreeri tms.)	7

Sivistystoimi	lkm
Sivistystoimenjohtaja	16
Koulu- tai opetustoimenjohtaja	3
Varhaiskasvatuksen vastuhenkilö	32
Kirjastotoimen vastuhenkilö	10
Kulttuuritoimen vastuhenkilö	11
Vapaa-aika- tai liikuntatoimen vastuhenkilö	21
Nuorisotoimen vastuhenkilö	12
Muu tehtävänimike	15

Sosiaalihuolto	lkm
Perusturvajohtaja, sosiaalihoitaja jne.	8
Sosiaalityön vastuhenkilö (sosiaalisihiteeri, johtava sosiaalityöntekijä jne.)	6
Kotipalvelun vastuhenkilö	3
Vanhushuollon vastuhenkilö	9
Muu tehtävänimike	12

Terveystoimi	lkm
Ylilääkäri johtava lääkäri tai vastaava lääkäri	6
Hoitotyön vastuhenkilö (johtava hoitaja, ylihoitaja tms.)	11
Vastaava hammaslääkäri tai johtava hammaslääkäri	8
Muu tehtävänimike	10

Muut kunnan toimet (asunto-, elinkeino-, tekninen, ympäristötoimi)	lkm
Asuntoasioiden vastuhenkilö (asuntosihiteeri tms.)	5
Elinkeinoasioiden vastuhenkilö (elinkeinoitoimenjohtaja, elinkeinoasiamies tms.)	14
Teknisen toimen vastuhenkilö (tekninen johtaja, kaupungininsinööri, kunnaninsinööri tms.)	13
Ympäristöasioiden vastuhenkilö (ympäristösihteeri, ympäristönsuojelusihteeri tms.)	9

Muu kunnan tai kuntayhtymän johtoryhmään kuuluva	lkm
Hyvinvoinnin ja/tai terveyden edistämisen vastuhenkilö tms.	3
Kehittämispäällikkö tai kehitysjohtaja	1
Maaseutupäällikkö tai maaseutusihteeri	1
Muu tehtävänimike	4

Kela, poliisi, pelastustoimi, työ- ja elinkeinohallinto, evankelis-luterilainen seurakunta, järjestöt	lkm
Kelan asiakaspalveluyksikön päällikkö	3
Kelan ryhmäpäällikkö, tiimipäällikkö tms.	7
Poliisipäällikkö tai apulaispoliisipäällikkö	1
Ylikomisario tai komisario tms.	4
Pelastusjohtaja	2
Pelastuspäällikkö tai aluepallopäällikkö	3
Työ- ja elinkeinotoimiston johtaja, toimistonjohtaja tai apulaistoimistonjohtaja	1
Johtava työvoimaneuvoja, palvelujohtaja, palveluesimies, kehittämispäällikkö tms.	6
Maahanmuutosta ja kotouttamisasioista vastaava henkilö	2
Kirkkoherra	12
Lapsityön vastuhenkilö (vastaava lastenohjaaja, päiväkerhotoiminnanohjaaja tms.)	7
Järjestö- tai yhdistystoiminnan vastuhenkilö (toiminnanjohtaja, puheenjohtaja, aluetyöntekijä tms.)	24
Vastaanottokeskuksen johtaja	1

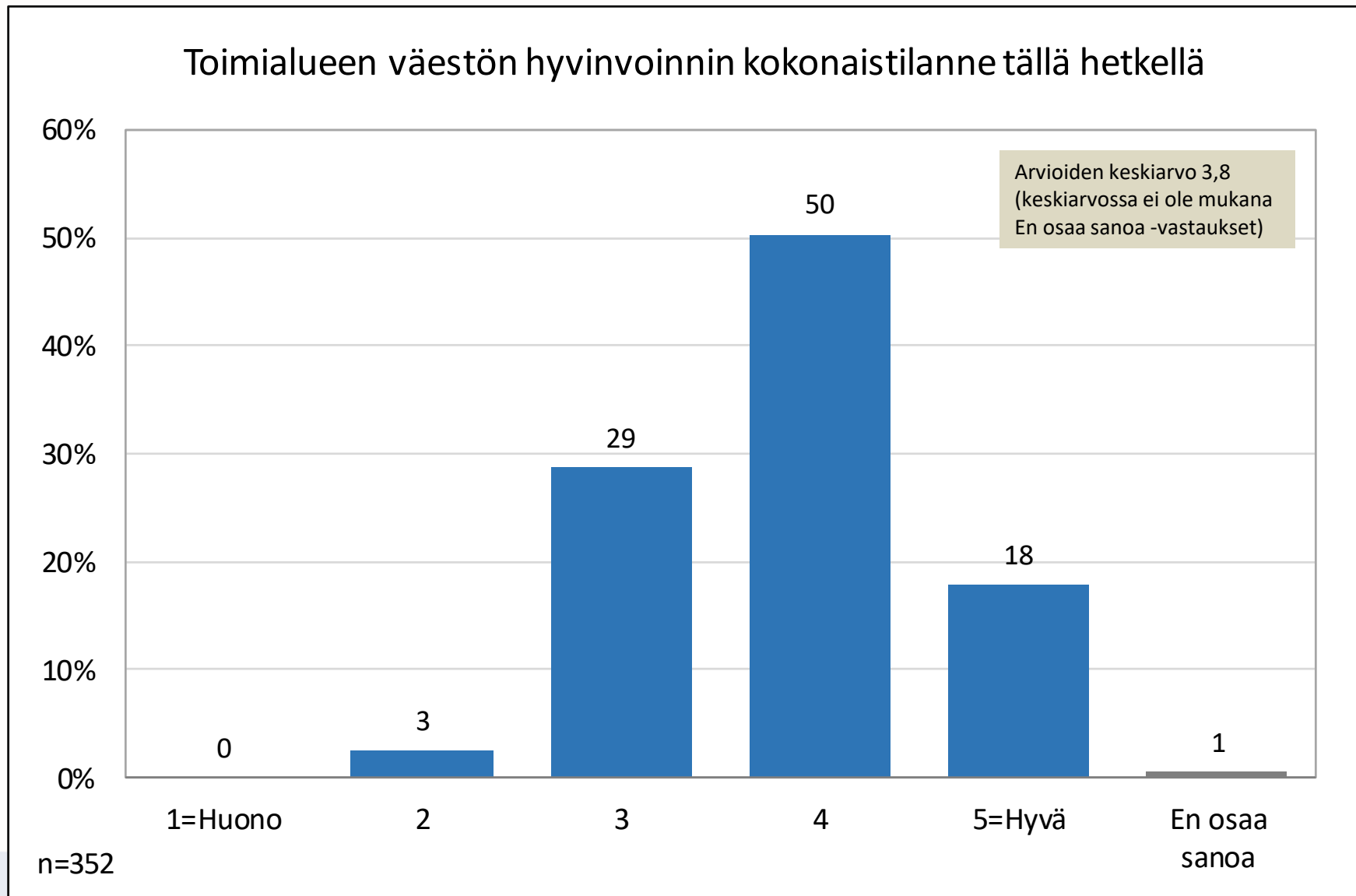
Vastaajien taustatiedot - yhteenveto

- Vastausaktiivisuus oli Keski-Pohjanmaan maakunnassa hieman muita maakuntia alhaisempi
- Etelä-Pohjanmaalla eri kuntien vastausaktiivisuudessa ei ollut suuria eroja
- Suurin osa vastaajista edusti sivistystoimea (34% vastaajista)
- Eniten vastauksia saatiin seuraavien tehtävien hoitajilta
  1. Varhaiskasvatuksen vastuhenkilö
  2. Vapaa-aika tai liikuntatoimen vastuhenkilö
  3. Järjestö- tai yhdistystoiminnan vastuhenkilö

Väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne

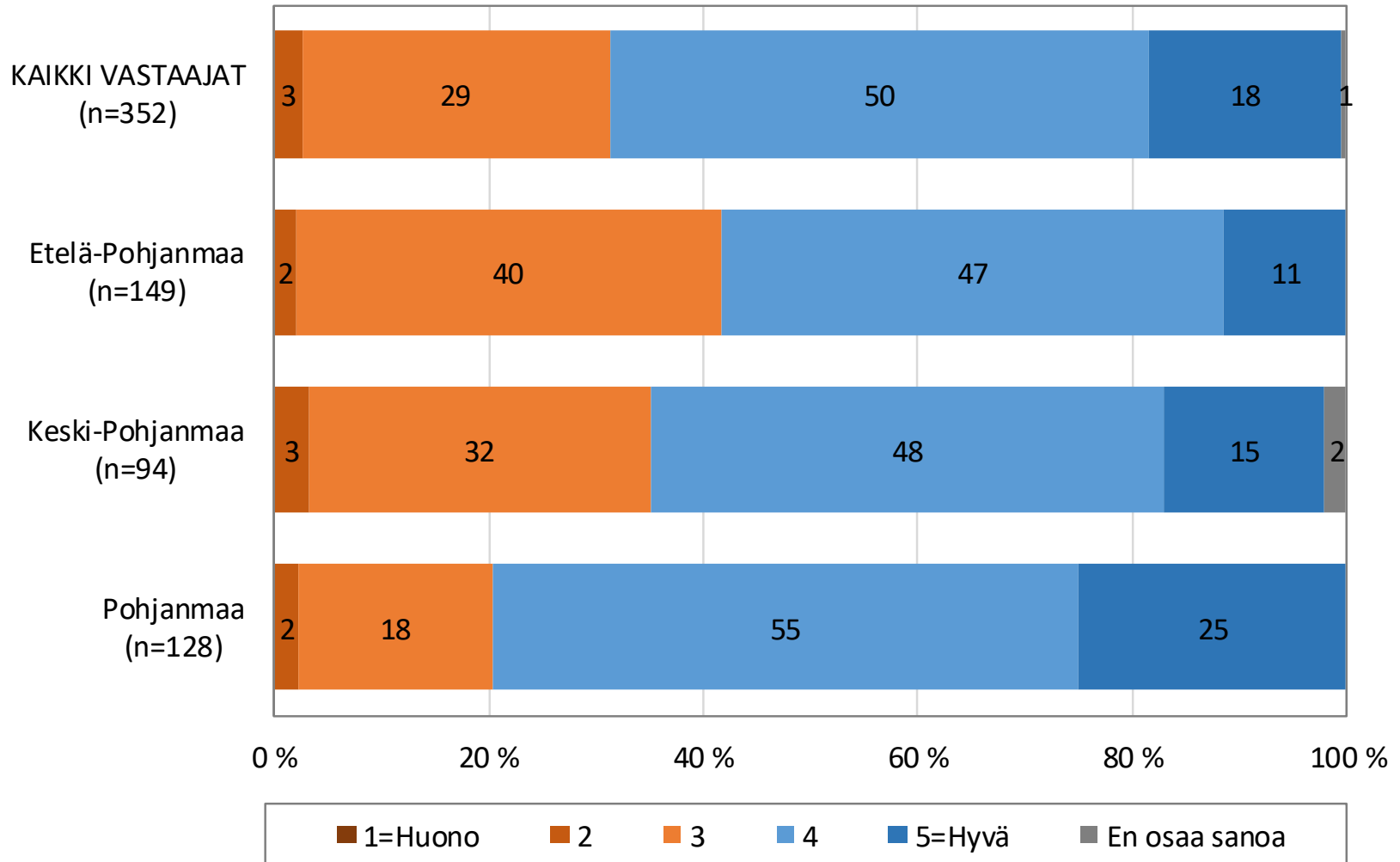
- Väestön hyvinvoinnin kokonaistilannetta selvitetiin seuraavien kysymysten avulla:
  - Millaiseksi arvioitte toimialueenne väestön hyvinvoinnin kokonaistilanteen tällä hetkellä?
    - Arviointiasteikko: 1=huono, 2, 3, 4, 5=hyvä, en osaa sanoa
  - Miten arvioitte toimialueenne väestön hyvinvoinnin kokonaistilanteen muuttuvan seuraavien neljän vuoden aikana?
    - Arviointiasteikko: 1=heikkenee, 2, 3=säilyy ennallaan, 4, 5=vahvistuu, en osaa sanoa
- Vastaukset esitetään koko aineistossa sekä maakunnittain

Puolet vastaajista antoi hyvinvoinnin kokonaistilanteelle arvosanan 4 (asteikolla 1-5)

Pohjanmaan maakunnan alueella hyvinvoinnin kokonaistilanne arvioitiin hieman Keski-Pohjanmaata ja Etelä-Pohjanmaata paremmaksi

Väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne tällä hetkellä

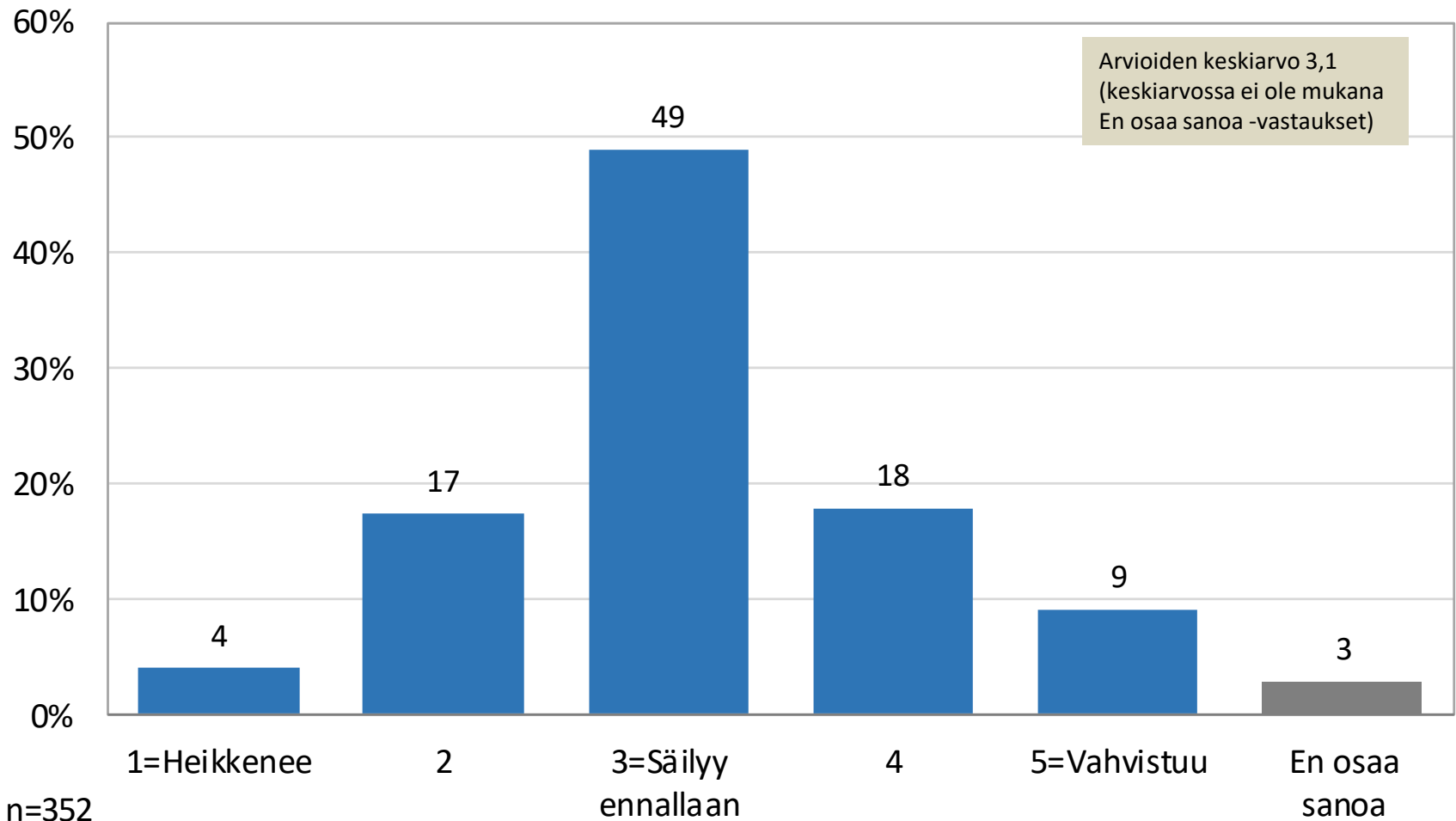
Mitä on viime vuosina tapahtunut väestön hyvinvoinnin kokonaistilanteen arvioissa?

Vertailu: Toimialueen väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne tällä hetkellä	Etelä-Pohjanmaa			Keski-Pohjanmaa			Pohjanmaa			KAIKKI VASTAAJAT		
	v.2009	v.2012	v.2017	v.2009	v.2012	v.2017	v.2009	v.2012	v.2017	v.2009	v.2012	v.2017
	(n=123)	(n=164)	(n=149)	(n=99)	(n=143)	(n=94)	(n=111)	(n=169)	(n=128)	(n=450)	(n=493)	(n=352)
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
1 = huono	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
2	2	0	2	0	2	3	0	2	2	1	2	3
3	42	51	40	47	38	32	24	25	18	36	39	29
4	49	42	47	47	52	48	62	54	55	52	48	50
5 = hyvä	7	7	11	5	5	15	13	17	25	10	10	18
En osaa sanoa	0	0	0	0	3	2	1	1	0	1	1	1
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Hyvinvoinnin kokonaistilanne on jonkin verran parantunut vuosista 2009 ja 2012.

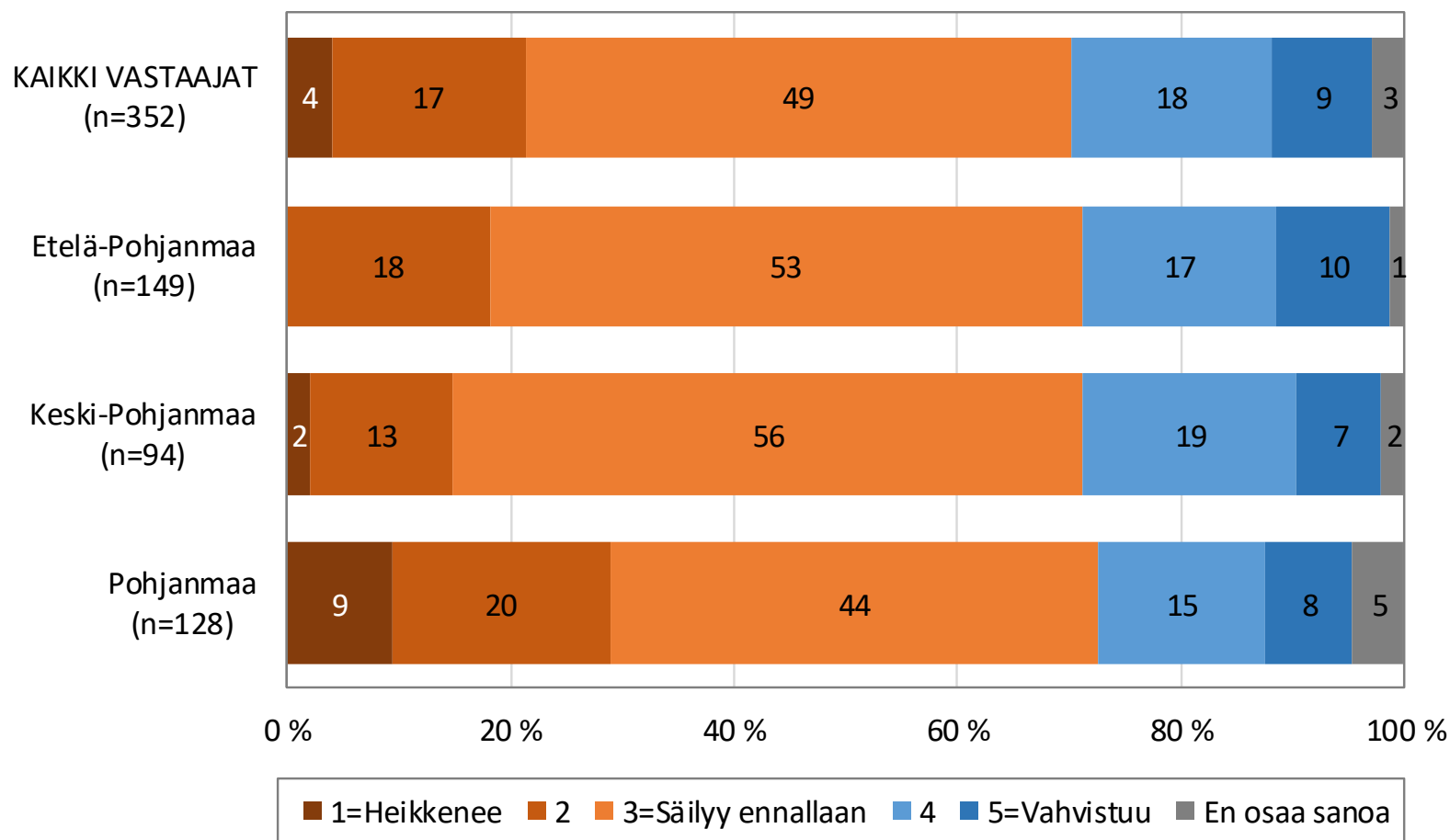
Puolet vastaajista arvioi hyvinvoinnin säilyvän ennallaan seuraavan neljän vuoden ajan

Toimialueen väestön hyvinvoinnin muuttuminen seuraavien neljän vuoden aikana

Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan alueella hyvinvoinnin ennakoitiin heikkenevän jonkin verran Keski-Pohjanmaata enemmän

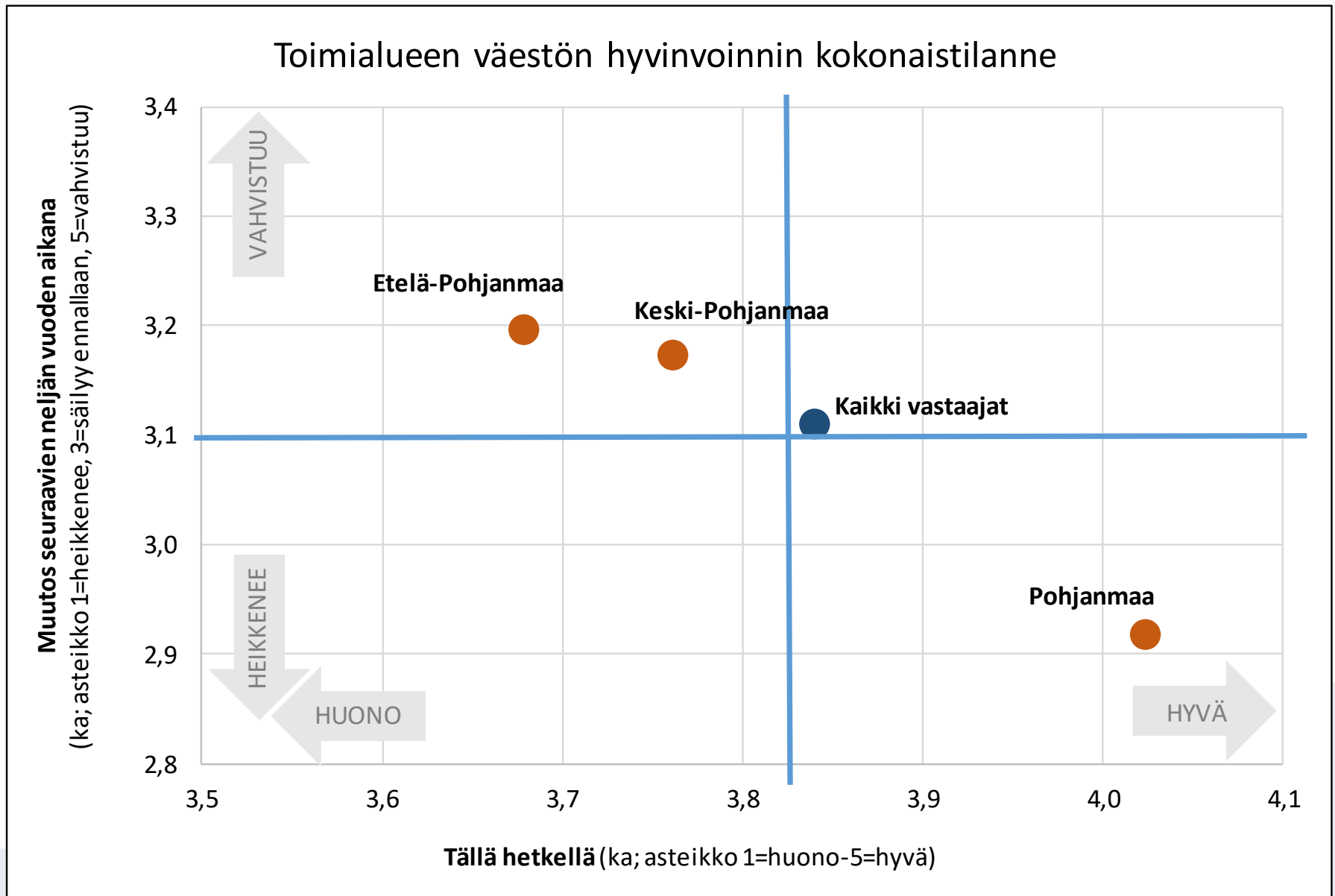
Väestön hyvinvoinnin kokonaistilanteen muuttuminen seuraavien neljän vuoden aikana

Väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne ja arvio muutoksesta nelikenttäkuviona

- Seuraavassa kuviossa on esitetty väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne nelikenttäkuviona
- Kuviossa on kaikkien vastaajien arviot (sininen pallo) sekä arviot maakunnittain (oranssit pallot) väestön hyvinvoinnin tilanteesta tällä hetkellä (keskiarvo; x-akseli) verrattuna arvioon väestön hyvinvoinnin kokonaistilanteen muuttumisesta seuraavien neljän vuoden aikana (keskiarvo; y-akseli)
- Sininen pysty- ja vaakaviiva jakavat kuvion neljään lohkokseen ja ovat keskiarvoja kolmen maakunnan arvioiden keskiarvoista

Väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne nyt ja arvio muutoksesta tulevan neljän vuoden aikana

Aikaisempiin kyselyihin verrattuna nyt yhä useampi uskoo väestön hyvinvoinnin vahvistuvan seuraavan neljän vuoden aikana

Vertailu: Toimialueen väestön hyvinvoinnin kokonaistilanteen muutos seuraavan neljän vuoden kuluttua	Etelä-Pohjanmaa			Keski-Pohjanmaa			Pohjanmaa			KAIKKI VASTAAJAT		
	v.2009	v.2012	v.2017	v.2009	v.2012	v.2017	v.2009	v.2012	v.2017	v.2009	v.2012	v.2017
	(n=123)	(n=164)	(n=149)	(n=99)	(n=143)	(n=94)	(n=111)	(n=168)	(n=128)	(n=448)	(n=492)	(n=352)
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
1 = heikkenee	5	3	0	6	7	2	6	5	9	5	5	4
2	24	30	18	31	29	13	31	33	20	29	30	17
3 = säilyy ennallaan	57	51	53	45	47	56	53	47	44	51	48	49
4	11	14	17	14	10	19	9	11	15	12	13	18
5 = vahvistuu	2	2	10	2	5	7	0	2	8	1	3	9
En osaa sanoa	2	0	1	1	2	2	1	2	5	1	1	3
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Verrattuna vuosien 2009 ja 2012 tilanteeseen, hyvinvoinnin kokonaistilanteen keskiarvoissa havaittiin jokaisessa maakunnassa paranemista

Myös seuraavan neljän vuoden kehitysnäkymän arviot olivat selvästi aikaisempaa positiivisemmat

Väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne toimialueella tällä hetkellä			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,71	
	v. 2012	3,67	
	v. 2017	3,84	
ETELÄ-POHJANMAA	v. 2009	3,59	
	v. 2012	3,55	
	v. 2017	3,68	
KESKI-POHJANMAA	v. 2009	3,58	
	v. 2012	3,61	
	v. 2017	3,76	
POHJANMAA	v. 2009	3,88	
	v. 2012	3,85	
	v. 2017	4,02	

Arviointiasteikko 1-5 (1=huono, 5=hyvä),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Väestön hyvinvoinnin kokonaistilanteen muutos seuraavan neljän vuoden aikana			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,74	
	v. 2012	2,77	
	v. 2017	3,11	
ETELÄ-POHJANMAA	v. 2009	2,79	
	v. 2012	2,82	
	v. 2017	3,20	
KESKI-POHJANMAA	v. 2009	2,74	
	v. 2012	2,77	
	v. 2017	3,17	
POHJANMAA	v. 2009	2,65	
	v. 2012	2,70	
	v. 2017	2,92	

Arviointiasteikko 1-5 (1=heikkenee, 3=säilyy ennallaan, 5=vahvistuu),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

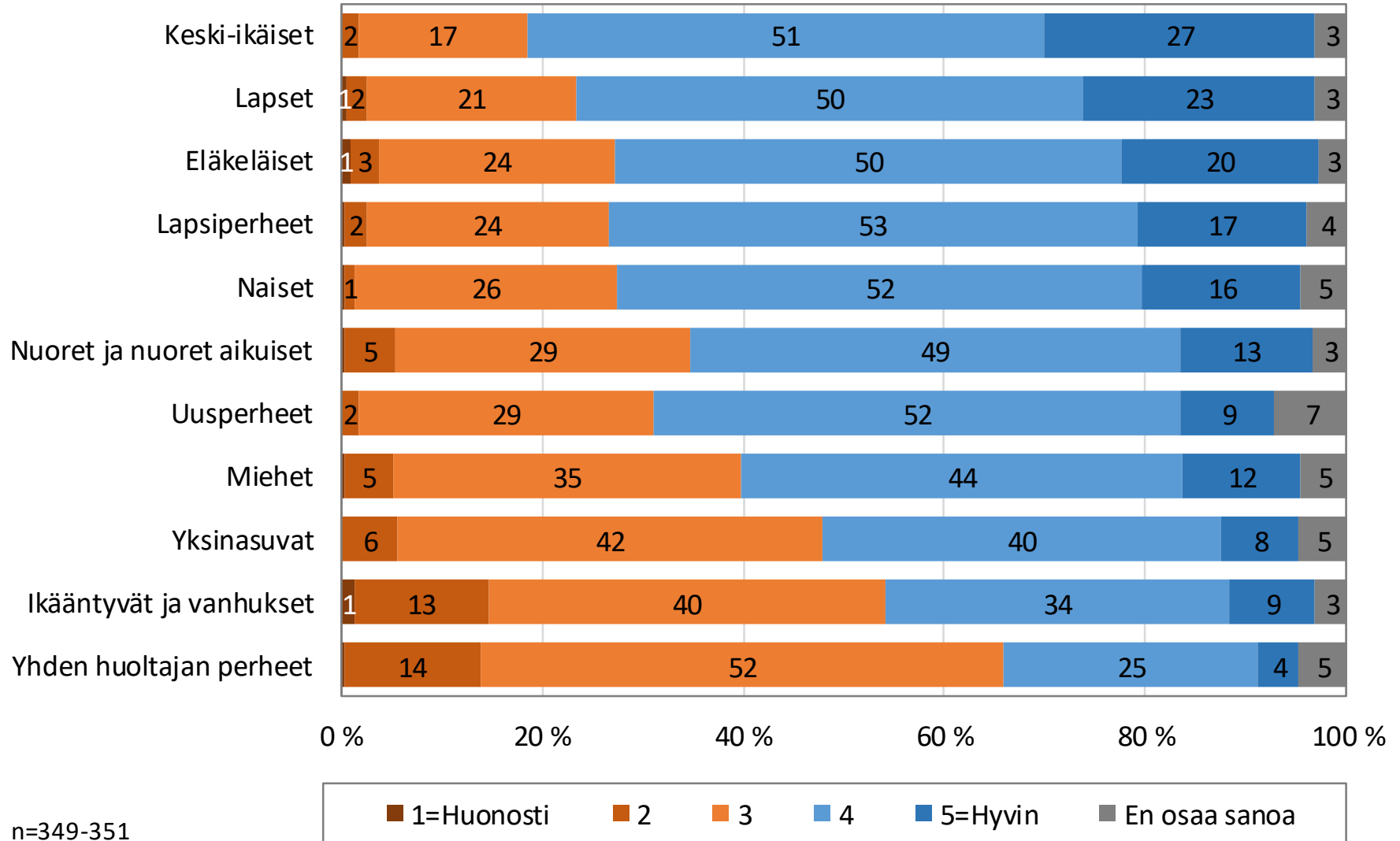
Hyvinvointi eri väestöryhmien välillä

- Hyvinvoinnin tiedetään vaihtelevan eri väestöryhmien välillä
- Tutkimuksessa selvitettiin vastaajien näkemyksiä eri väestöryhmien hyvinvoinnin tilasta omalla toimialueella
- Tulokset on esitetty jakamalla väestöryhmät kolmeen osaan
  - eri perhemuotoihin liittyvät väestöryhmät
  - terveydentilan perusteella määrittyvät väestöryhmät
  - sosioekonomisen aseman perusteella määrittyvät väestöryhmät
- Arviointiasteikko oli 1-5 (1=huonosti ja 5=hyvin) ja en osaa sanoa
- Tuloksissa kuvioiden palkit on järjestetty suuruusjärjestykseen arvioiden 4 ja 5 summan mukaan, jolloin väestöryhmät, joilla on vähiten ongelmia, on esitetty kuviossa ensin.
- Tulokset esitetään kaikkien vastaajien osalta jakaumina ja keskiarvoina sekä keskiarvoina maakunnittain

Erilaisten perhemuotojen hyvinvoinnin toteutuminen:

heikoimmassa asemassa ovat yksinasuvat, ikääntyvät ja yhden huoltajan perheet

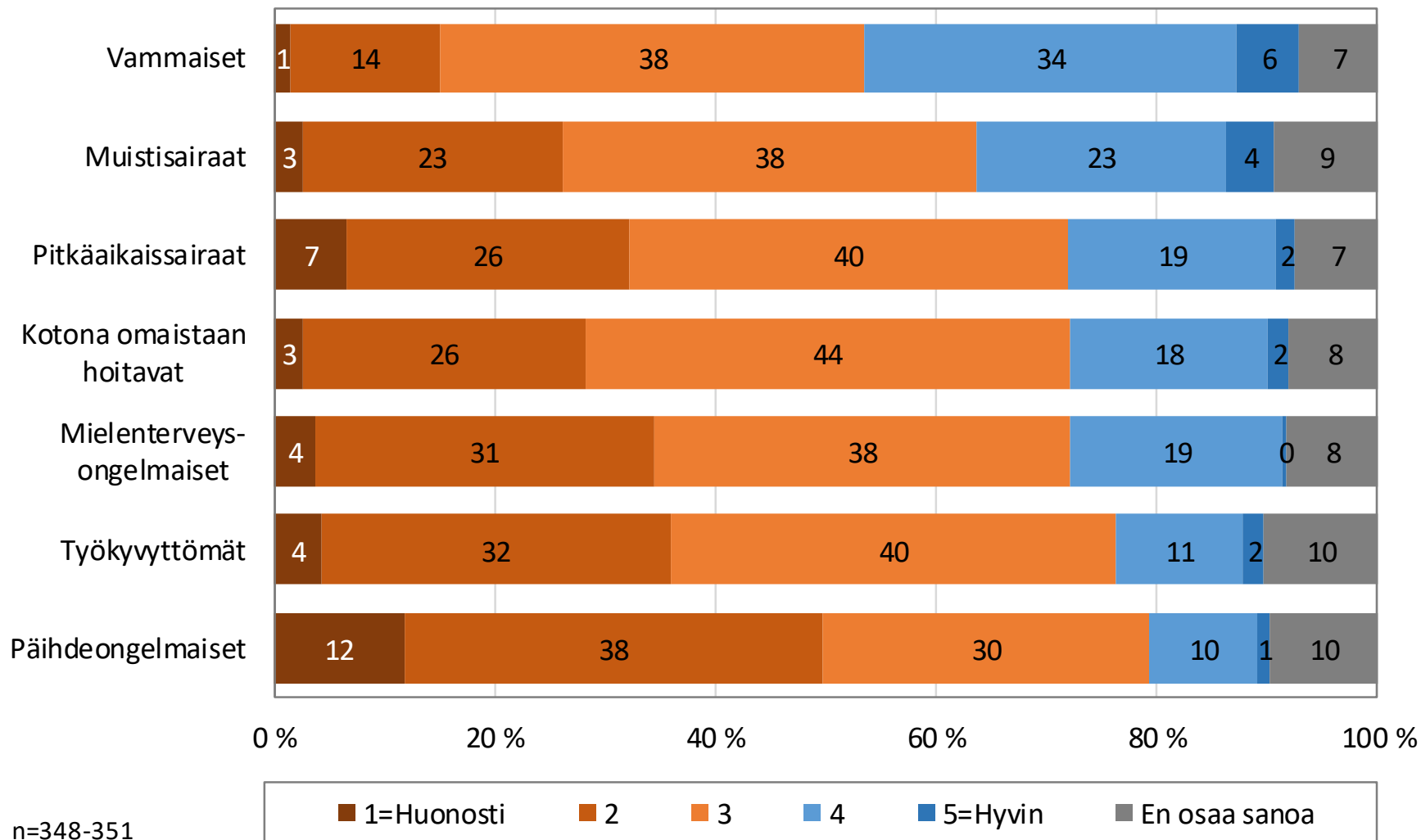
Eri väestöryhmien hyvinvoinnin toteutuminen

Terveystila ja hyvinvoinnin toteutuminen:

heikoimmassa asemassa ovat pitkäaikaissairaat, työkyvyttömät ja päihdeongelmaiset

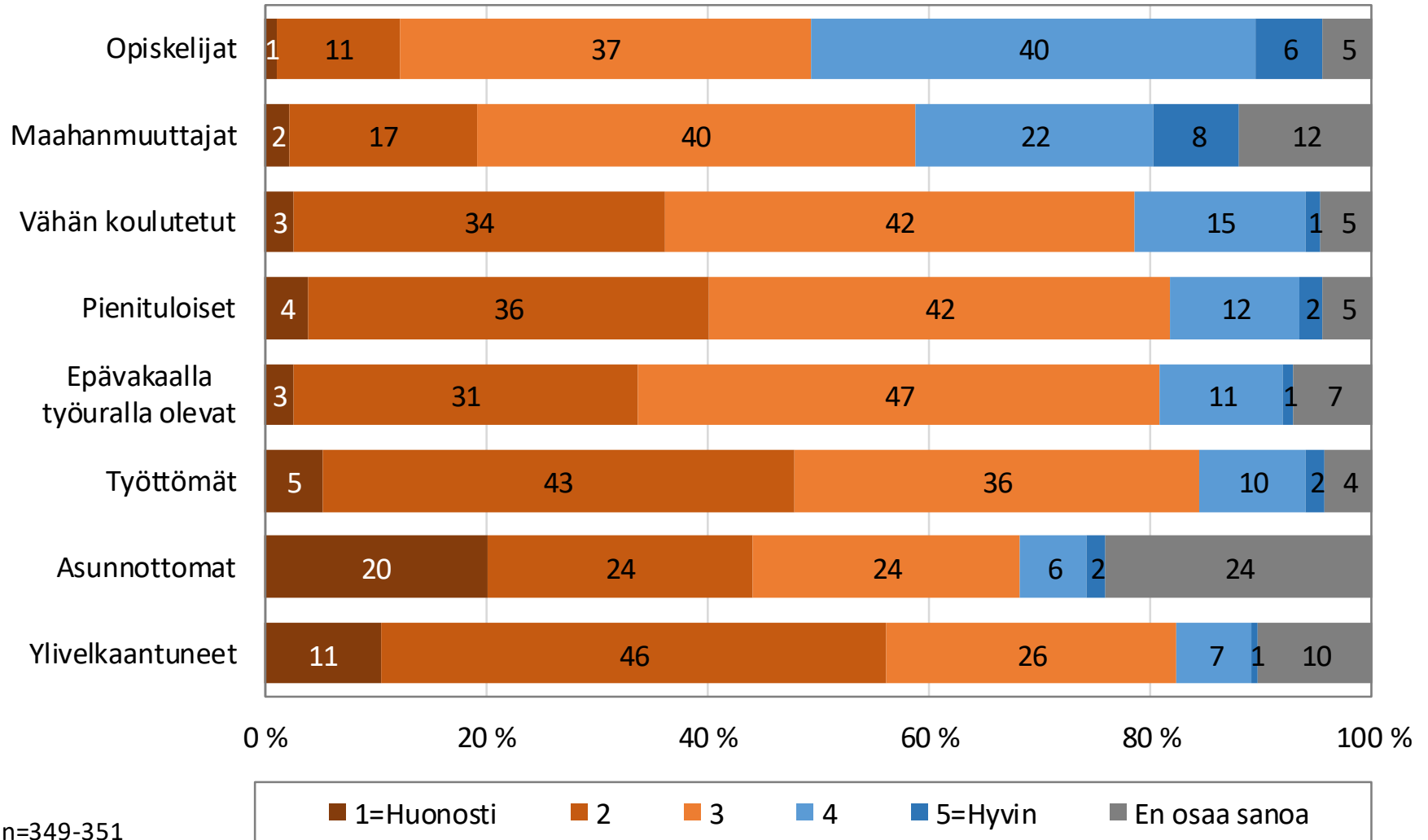
Eri väestöryhmien hyvinvoinnin toteutuminen

Sosioekonominen asema ja hyvinvoinnin toteutuminen:

heikoimmassa asemassa ovat työttömät, asunnottomat ja ylivelkaantuneet

Eri väestöryhmien hyvinvoinnin toteutuminen

Erilaisten perhemuotojen hyvinvoinnin toteutuminen maakunnittain:

Kaikissa maakunnissa heikoimmassa asemassa ovat yhden huoltajan perheet

Miten arvioitte eri väestöryhmien hyvinvoinnin toteutuvan toimialueellanne?	Etelä-Pohjanmaa (n=144)	Keski-Pohjanmaa (n=90)	Pohjanmaa (n=120)	KAIKKI VASTAAJAT (n=335)
	KA	KA	KA	KA
Keski-ikäiset	4,1	4,1	4,1	4,1
Lapset	4,0	3,9	4,0	4,0
Eläkeläiset	3,8	3,8	3,9	3,9
Lapsiperheet	3,9	3,8	3,9	3,9
Naiset	3,9	3,7	3,8	3,9
Nuoret ja nuoret aikuiset	3,7	3,7	3,7	3,7
Uusperheet	3,8	3,7	3,7	3,7
Miehet	3,6	3,6	3,7	3,6
Yksinasuvat	3,5	3,6	3,5	3,5
Ikääntyvät ja vanhukset	3,4	3,2	3,3	3,4
Yhden huoltajan perheet	3,2	3,1	3,2	3,2

Keskiarvot vastauksista 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin); en osaa sanoa –vastaukset eivät ole mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen maakunnittain:

Maakunnittain ei havaittu merkittäviä eroja, kaikissa maakunnissa heikoimmassa asemassa ovat päihdeongelmaiset

Miten arvioitte eri väestöryhmien hyvinvoinnin toteutuvan toimialueellanne?	Etelä-Pohjanmaa (n=139)	Keski-Pohjanmaa (n=86)	Pohjanmaa (n=113)	KAIKKI VASTAAJAT (n=320)
	KA	KA	KA	KA
Vammaiset	3,2	3,2	3,4	3,3
Muistisairaat	3,1	2,8	3,1	3,0
Pitkäaikaissairaat	2,9	2,7	2,7	2,8
Kotona omaistaan hoitavat	2,9	2,8	2,9	2,9
Mielenterveysongelmaiset	2,8	2,7	2,8	2,8
Työkyvyttömät	2,7	2,7	2,7	2,7
Päihdeongelmaiset	2,4	2,5	2,4	2,5

Keskiarvot vastauksista 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin); en osaa sanoa –vastaukset eivät ole mukana keskiarvoissa

Sosioekonominen asema ja hyvinvoinnin toteutuminen maakunnittain:

Pohjanmaalla arviot olivat kaikilta osin hieman positiivisemmat, asunnottomat ja ylivelkaantuneet olivat kaikissa maakunnissa heikoimmassa asemassa

Miten arvioitte eri väestöryhmien hyvinvoinnin toteutuvan toimialueellanne?	Etelä-Pohjanmaa (n=139)	Keski-Pohjanmaa (n=86)	Pohjanmaa (n=113)	KAIKKI VASTAAJAT (n=319)
	KA	KA	KA	KA
Opiskelijat	3,4	3,3	3,4	3,4
Maahanmuuttajat	3,1	3,1	3,3	3,2
Vähän koulutetut	2,7	2,7	2,9	2,8
Pienituloiset	2,6	2,6	2,9	2,7
Epävakaalla työuralla olevat	2,7	2,7	2,8	2,7
Työttömät	2,5	2,5	2,7	2,6
Asunnottomat	2,2	2,2	2,4	2,3
Ylivelkaantuneet	2,3	2,3	2,4	2,3

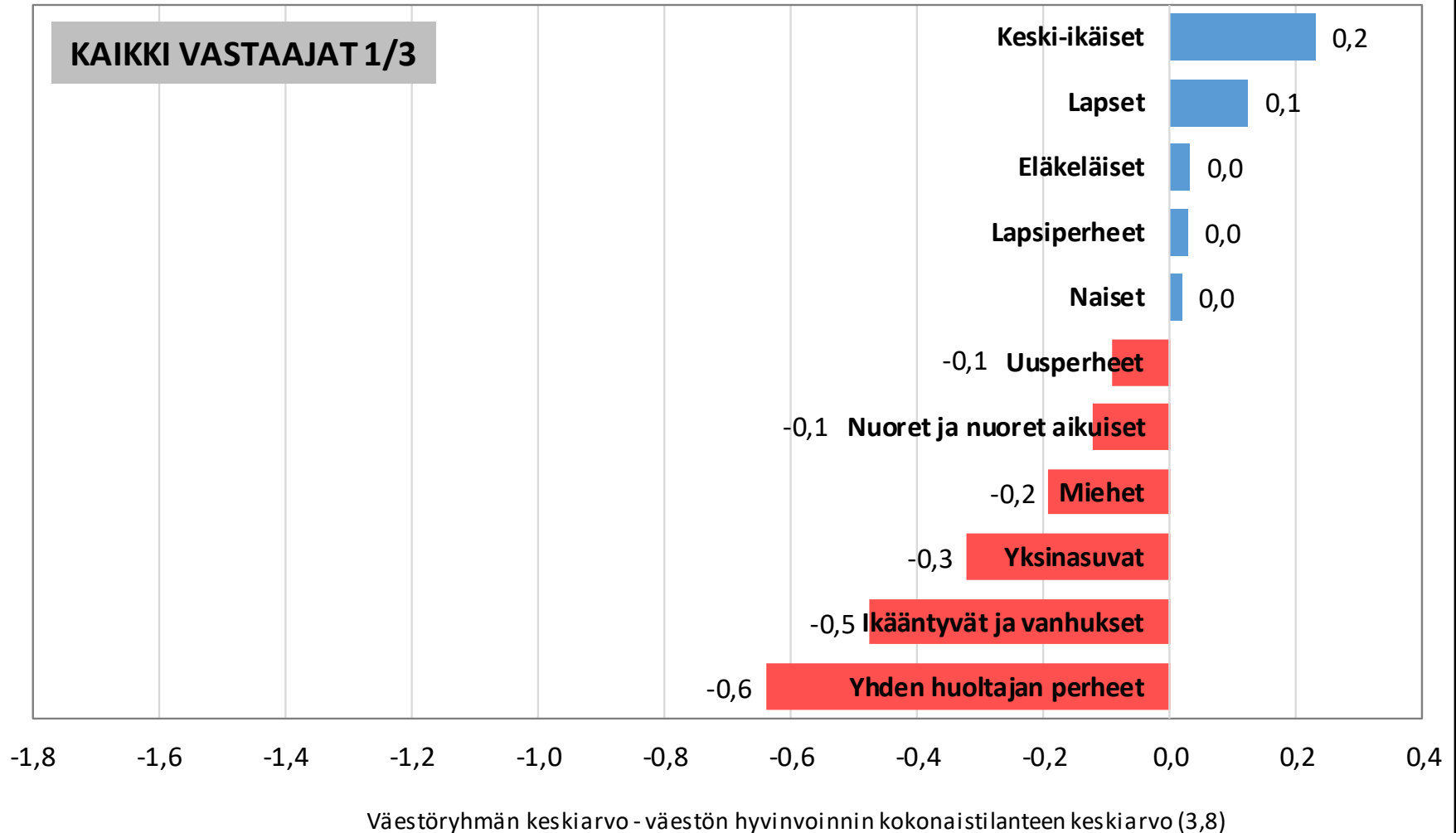
Keskiarvot vastauksista 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin); en osaa sanoa –vastaukset eivät ole mukana keskiarvoissa

Eri väestöryhmien hyvinvoinnin poikkeama koko väestön keskiarvosta

- Väestöryhmät ovat hyvinvoinnin suhteen eriarvoisessa asemassa
- Seuraavissa kuvioissa on haluttu havainnollistaa eri väestöryhmien poikkeamaa koko väestön hyvinvoinnin tilanteesta
- Seuraavissa kuvioissa on laskettu keskiarvojen erotus siten, että kunkin väestöryhmän hyvinvoinnin toteutumisen keskiarvosta on vähennetty koko väestön hyvinvoinnin kokonaistilanteen keskiarvo, joka koko aineistossa oli 3,8 (asteikolla 1-5) (Dia 14)
- Keskiarvojen erotukset on laskettu tarkoista arvoista, kuvioissa ne esitetään yhden desimaalin tarkkuudella
  - Esimerkki: Keski-ikäisten hyvinvoinnin keskiarvo oli 4,1. Tästä arvosta vähennettiin koko väestön hyvinvoinnin keskiarvo, joka oli 3,8. Tulokseksi saadaan 0,2.
- Mikäli esitetty erotus on positiivinen, on kuvatun väestöryhmän hyvinvointi koko väestön keskiarvoa paremmalla tasolla (sininen väri).
- Mikäli esitetty erotus on negatiivinen, on kuvatun väestöryhmän hyvinvointi koko väestön keskiarvoa heikommalla tasolla (punainen väri)
- Tulokset on esitetty koko aineistossa sekä maakunnittain

Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi verrattuna väestön kokonaistilanteeseen koko aineistossa:

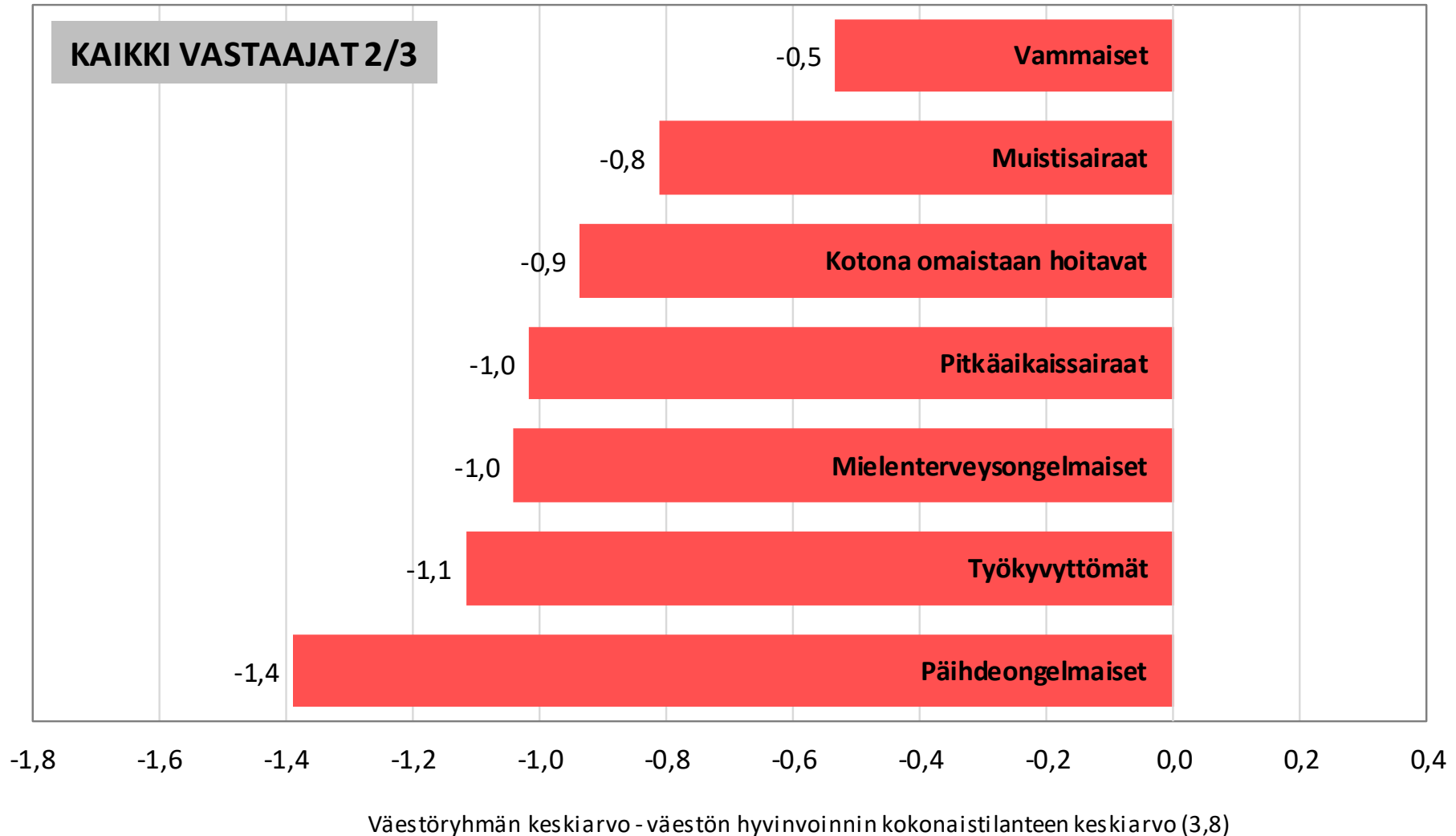
Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

Keskiarvojen erotus laskettu tarkoista arvoista; tulos esitetty yhden desimaalin tarkkuudella

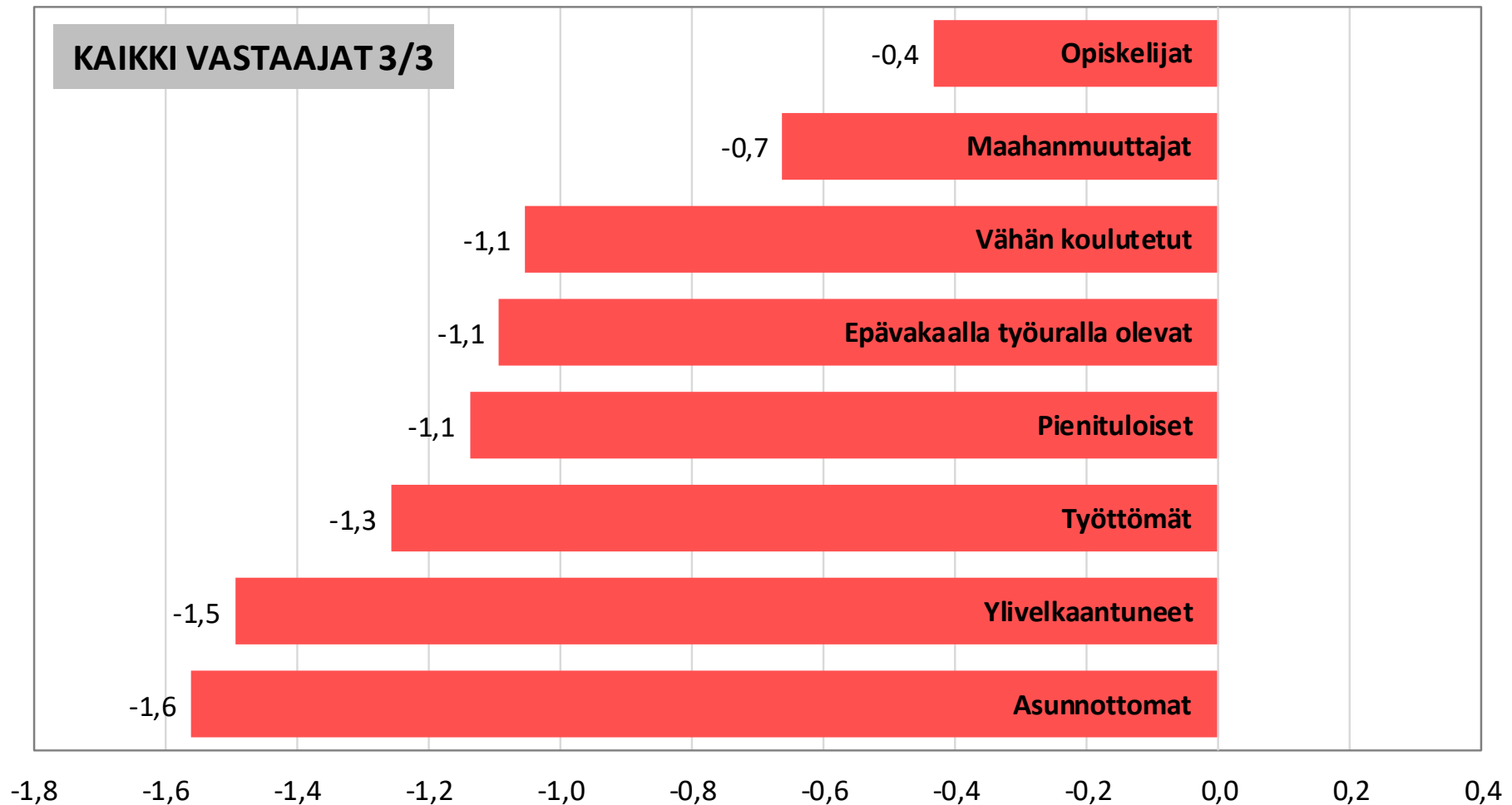
Terveystilan vaikutus hyvinvointiin verrattuna väestön kokonaistilanteeseen koko aineistossa:

Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

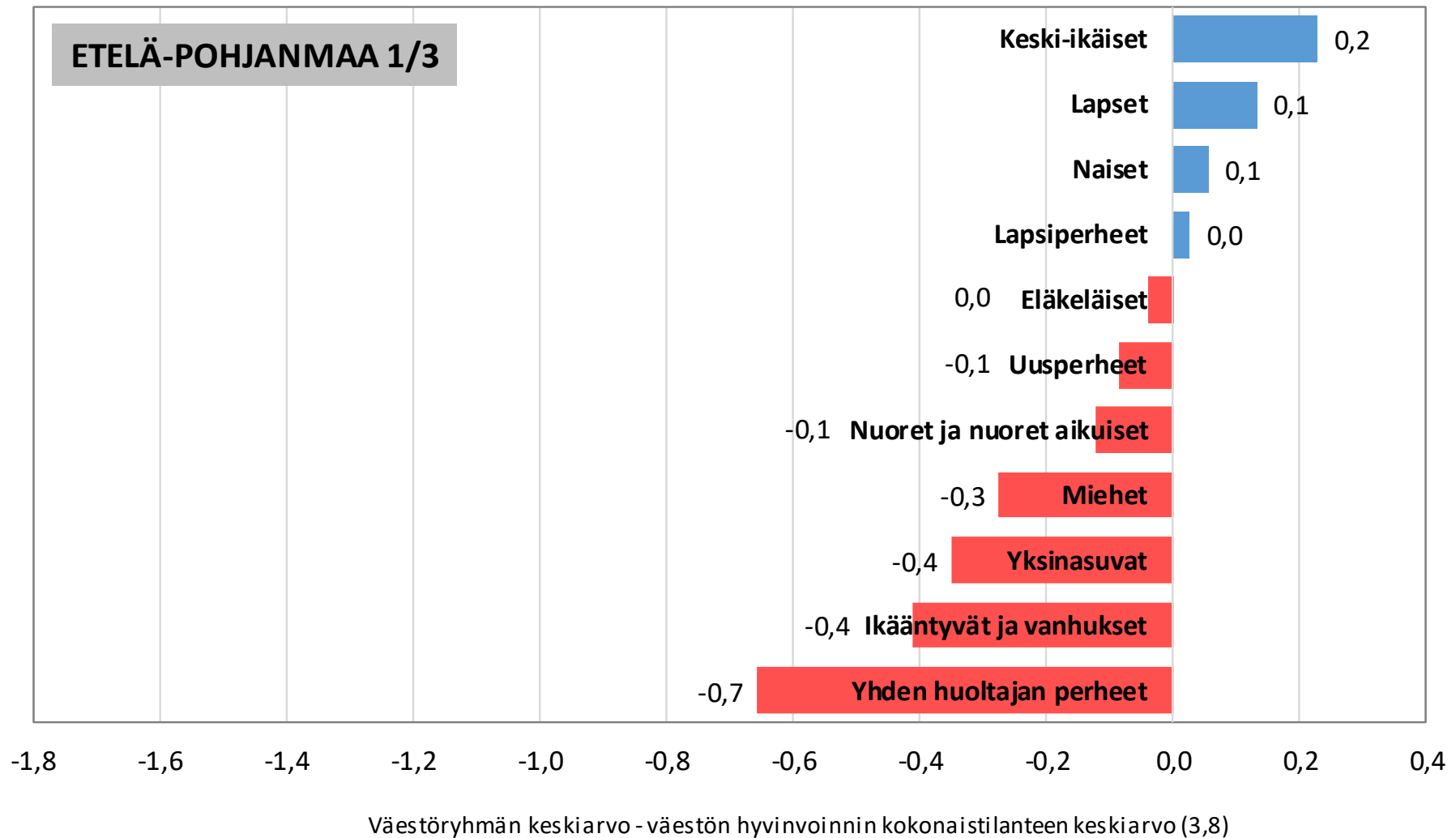
Sosioekonominen asema ja hyvinvointi verrattuna väestön kokonaistilanteeseen koko aineistossa:

Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi verrattuna väestön kokonaistilanteeseen Etelä-Pohjanmaalla:

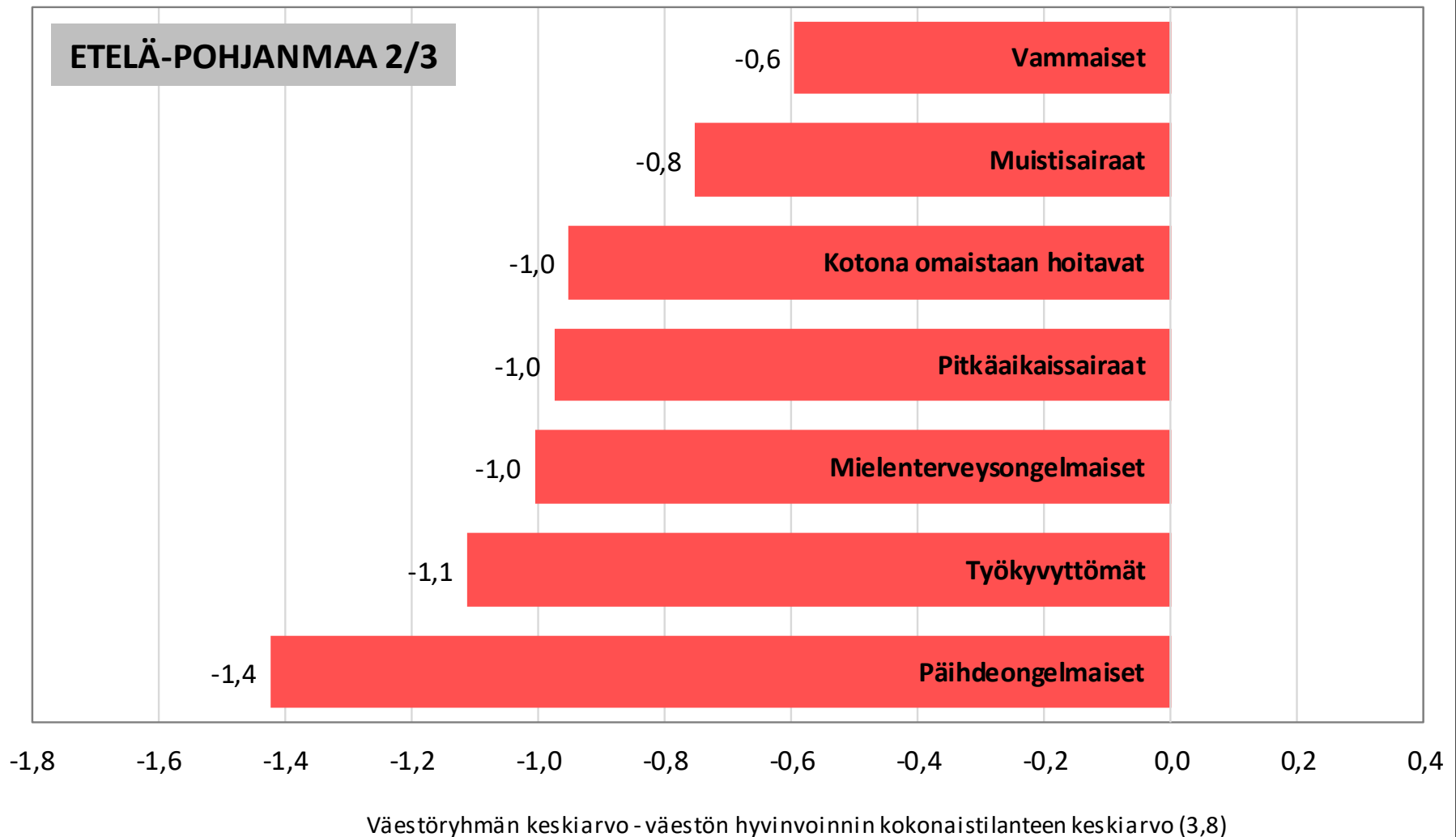
Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

Keskiarvojen erotus laskettu tarkoista arvoista; tulos esitetty yhden desimaalin tarkkuudella

Terveystilan vaikutus hyvinvointiin verrattuna väestön kokonaistilanteeseen Etelä-Pohjanmaalla:

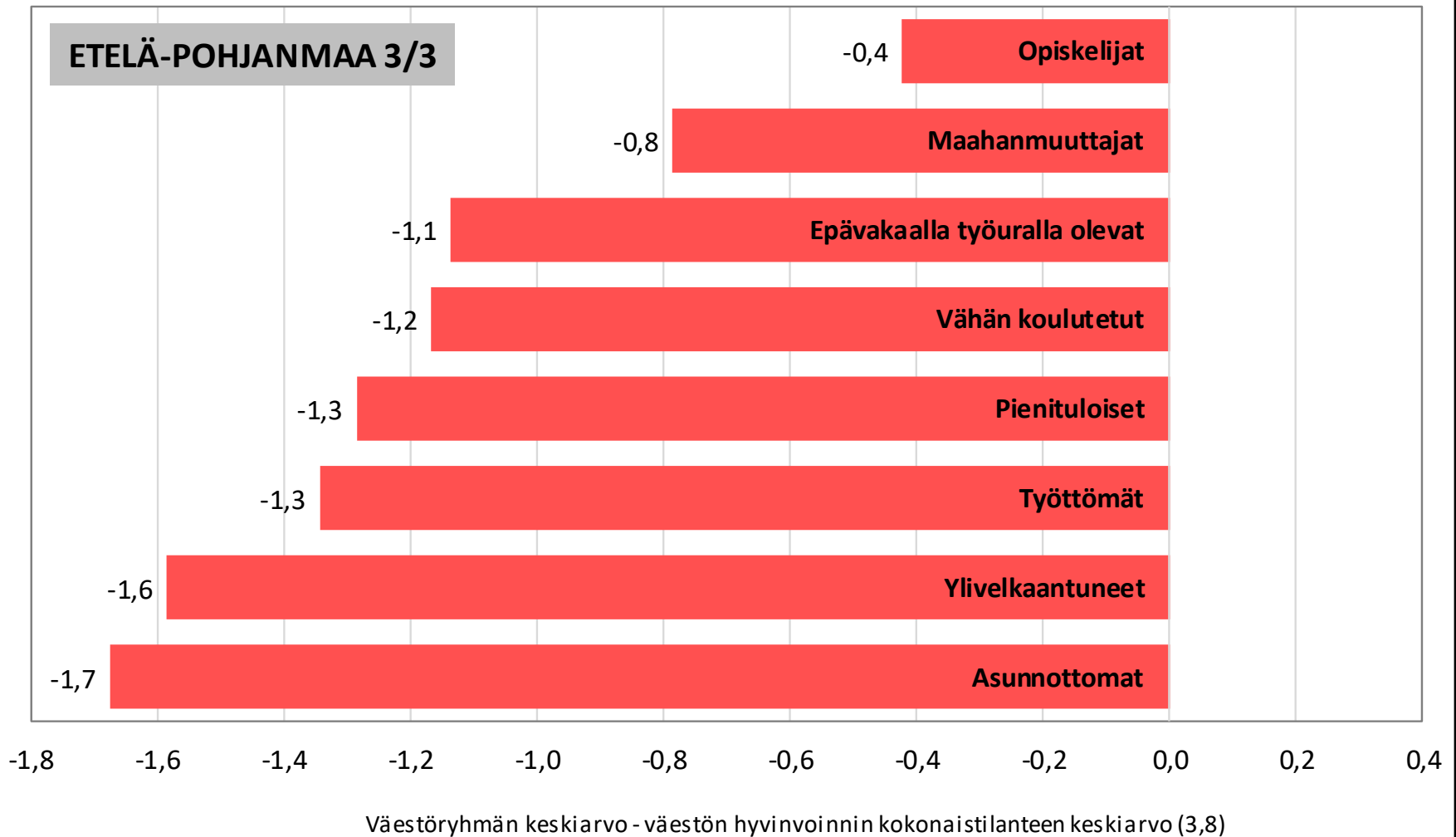
Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

Keskiarvojen erotus laskettu tarkoista arvoista; tulos esitetty yhden desimaalin tarkkuudella

Sosioekonominen asema ja hyvinvointi verrattuna väestön kokonaistilanteeseen Etelä-Pohjanmaalla:

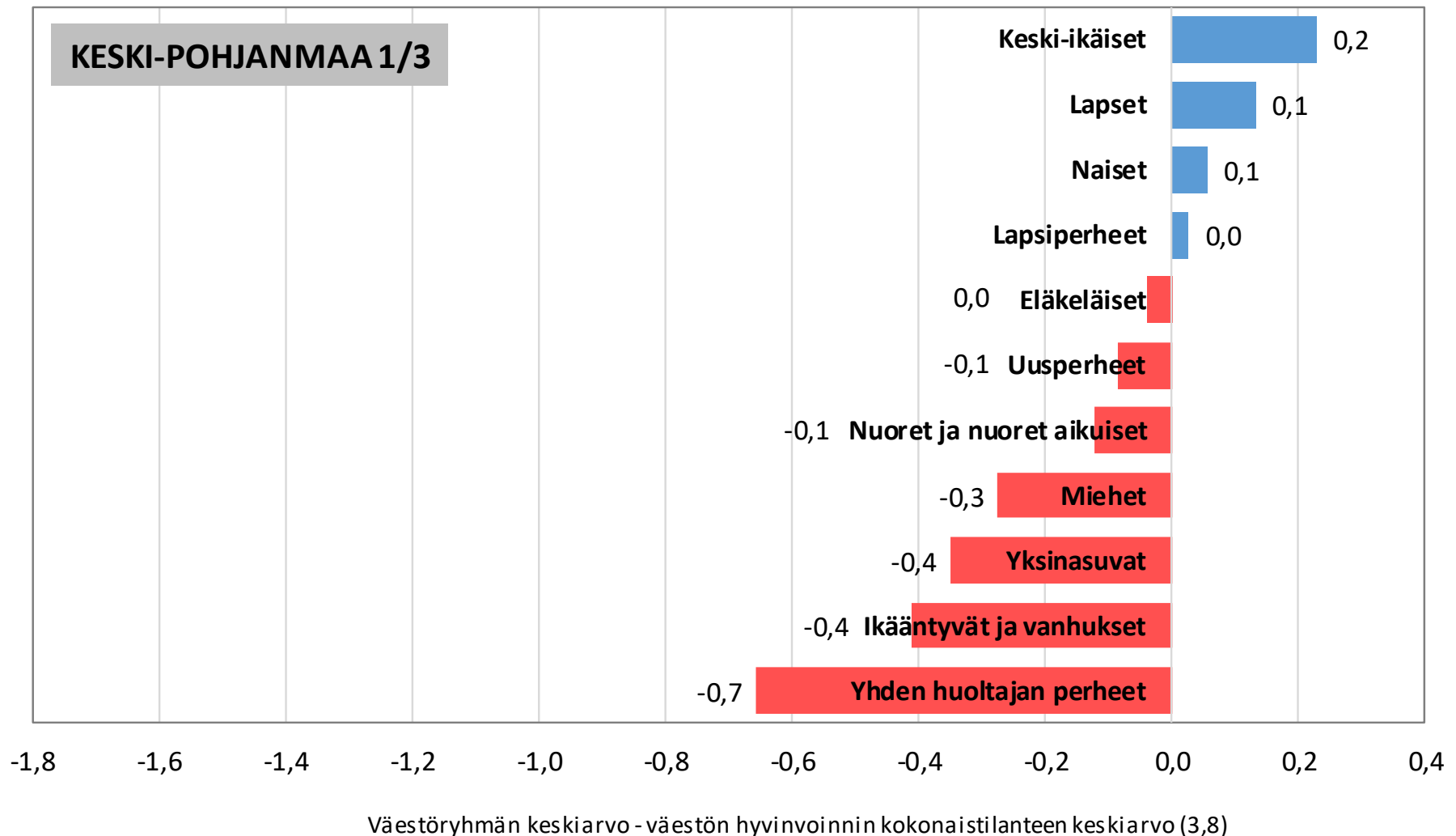
Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

Keskiarvojen erotus laskettu tarkoista arvoista; tulos esitetty yhden desimaalin tarkkuudella

Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi verrattuna väestön kokonaistilanteeseen Keski-Pohjanmaalla:

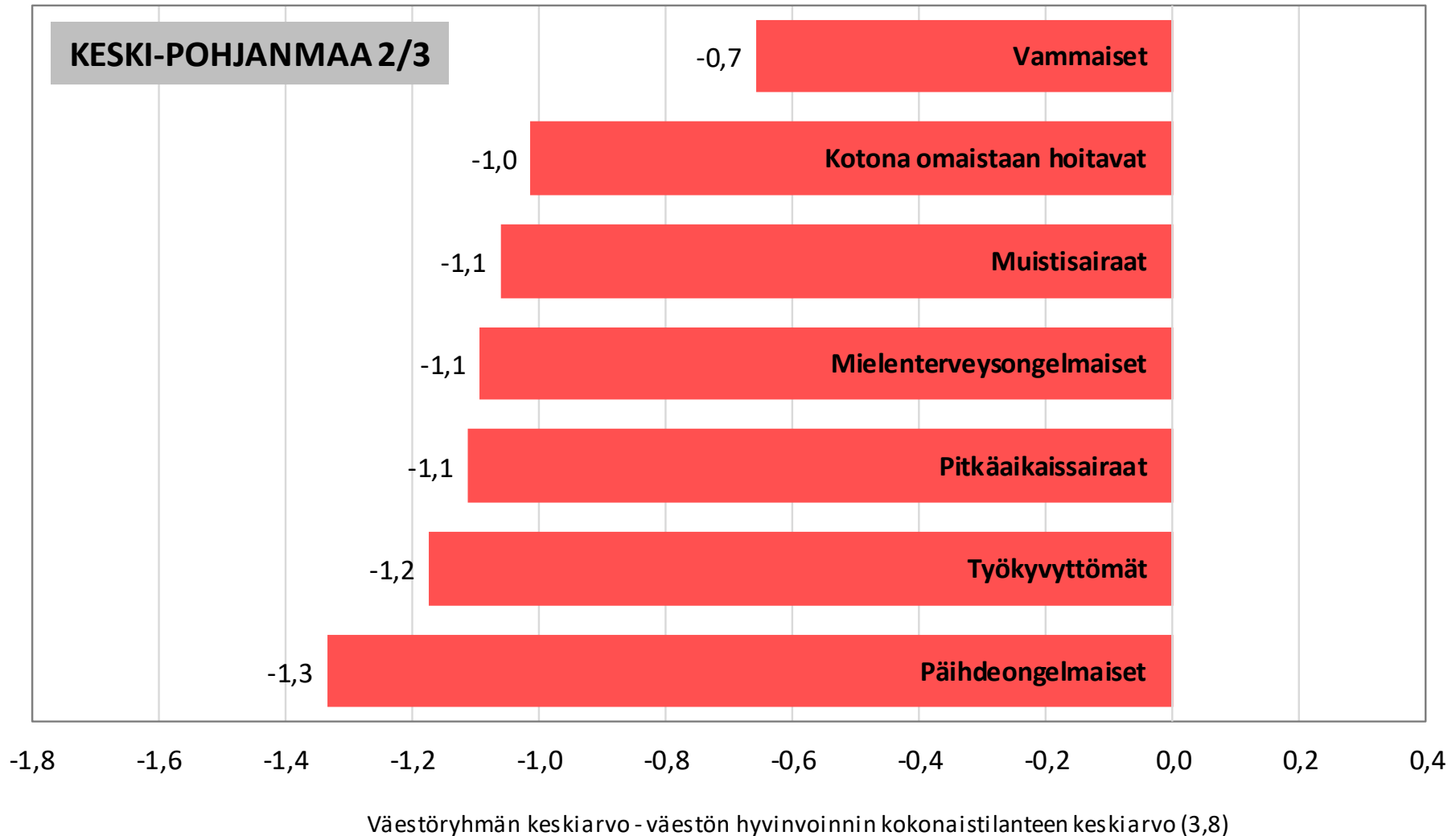
Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

Keskiarvojen erotus laskettu tarkoista arvoista; tulos esitetty yhden desimaalin tarkkuudella

Terveystilan vaikutus hyvinvointiin verrattuna väestön kokonaistilanteeseen Keski-Pohjanmaalla:

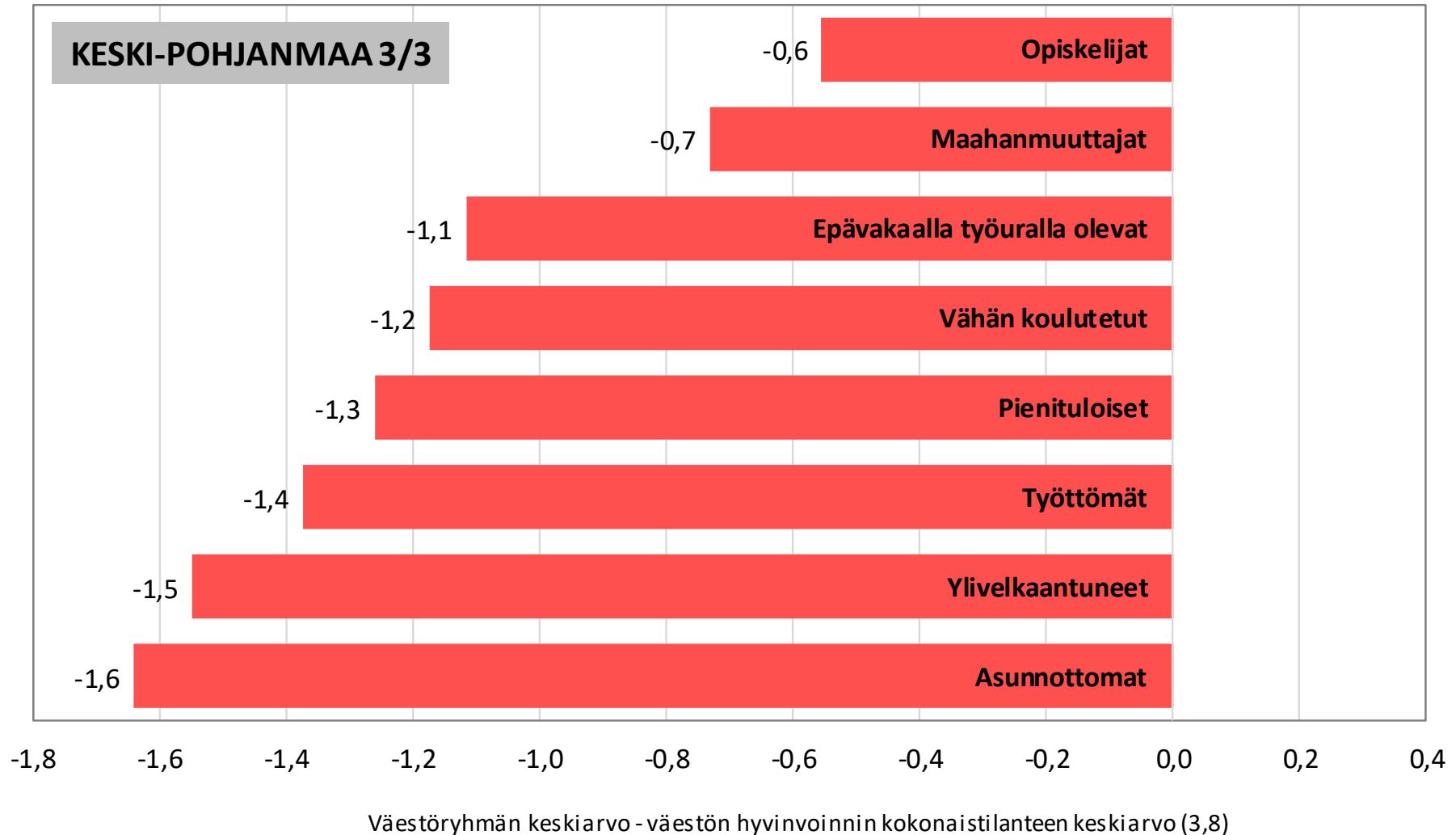
Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

Keskiarvojen erotus laskettu tarkoista arvoista; tulos esitetty yhden desimaalin tarkkuudella

Sosioekonominen asema ja hyvinvointi verrattuna väestön kokonaistilanteeseen Keski-Pohjanmaalla:

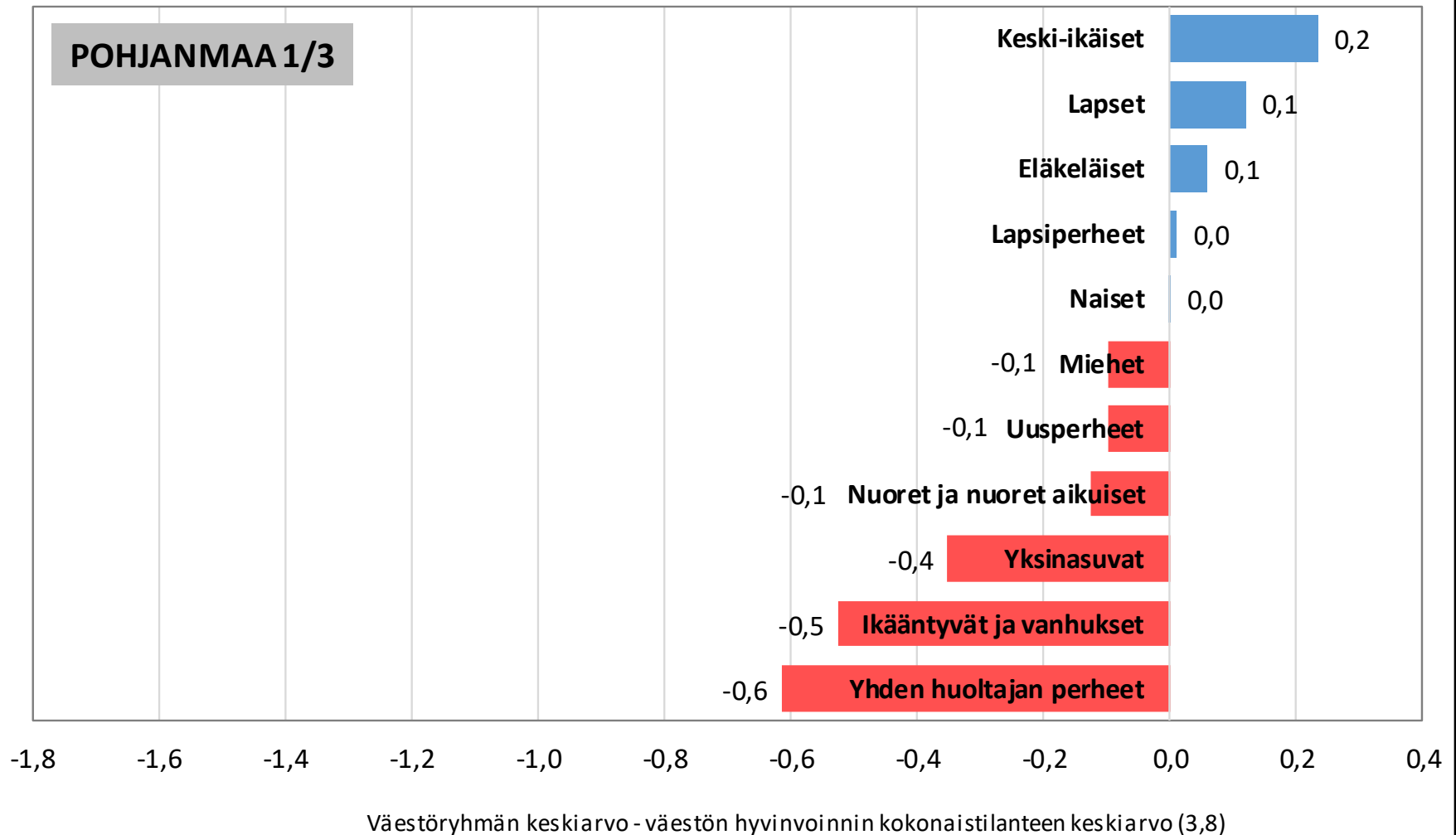
Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

Keskiarvojen erotus laskettu tarkoista arvoista; tulos esitetty yhden desimaalin tarkkuudella

Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi verrattuna väestön kokonaistilanteeseen Pohjanmaalla:

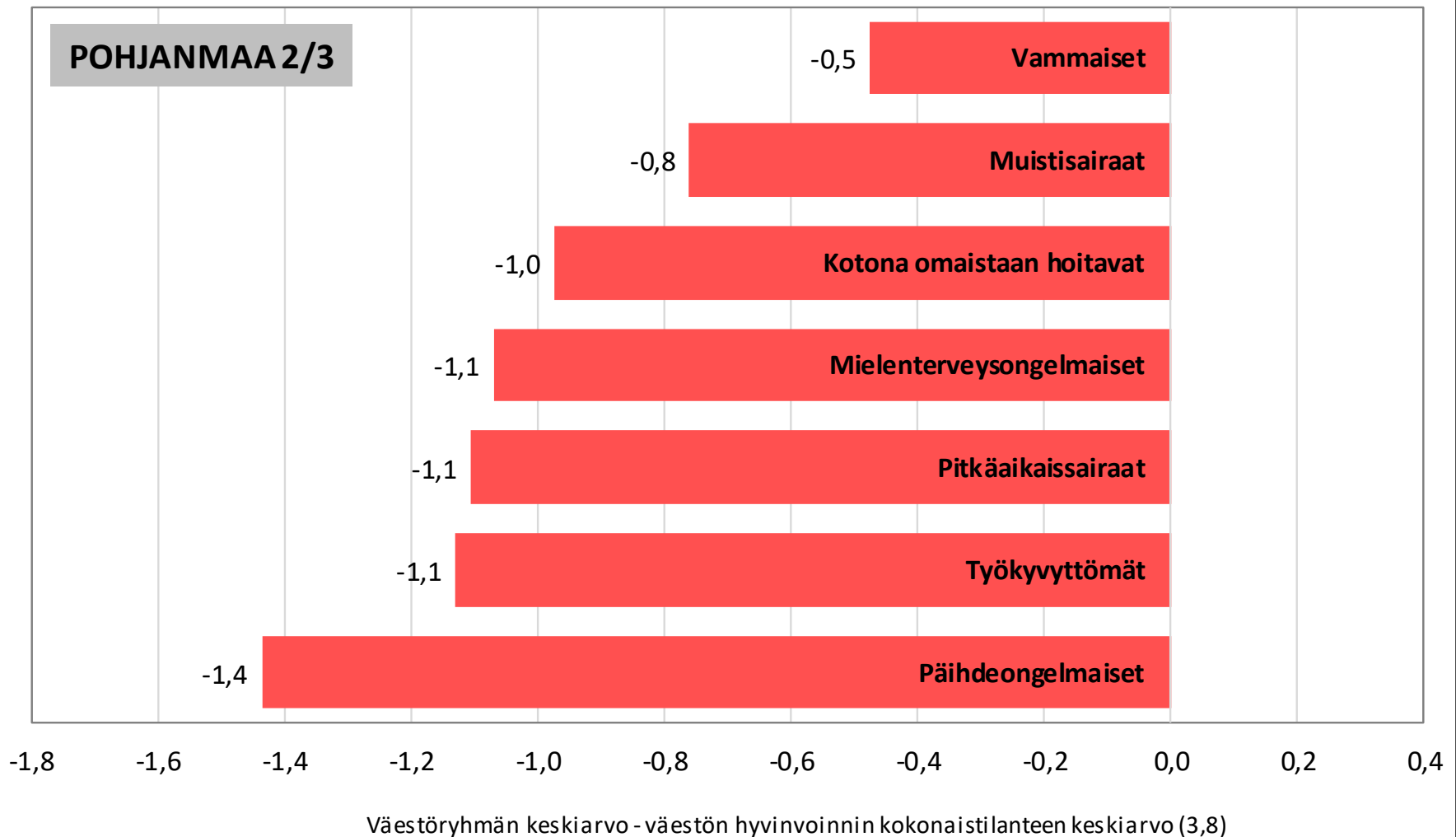
Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

Keskiarvojen erotus laskettu tarkoista arvoista; tulos esitetty yhden desimaalin tarkkuudella

Terveystilan vaikutus hyvinvointiin verrattuna väestön kokonaistilanteeseen Pohjanmaalla:

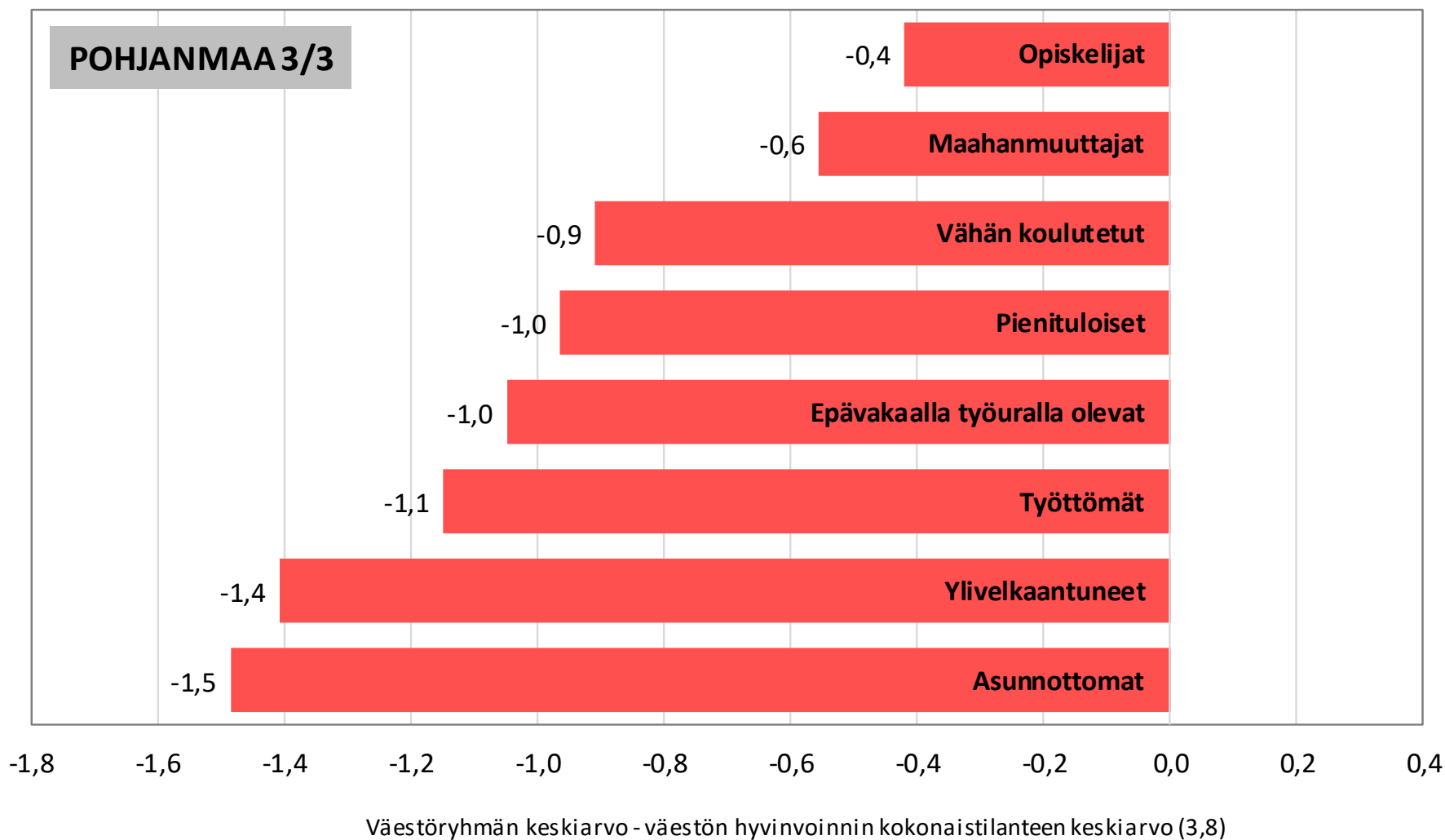
Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

Keskiarvojen erotus laskettu tarkoista arvoista; tulos esitetty yhden desimaalin tarkkuudella

Sosioekonominen asema ja hyvinvointi verrattuna väestön kokonaistilanteeseen Pohjanmaalla:

Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen

Eri väestöryhmien hyvinvoinnin toteutuminen

– vertailu vuosien 2009 ja 2012 tilanteeseen

- Seuraavissa dioissa esitetään eri väestöryhmien hyvinvoinnin toteutumisen keskiarvot vuosina 2009, 2012 ja 2017
- Tulokset esitetään kaikkien vastaajien osalta sekä maakunnittain
- Tulokset esitetään ryhmiteltynä seuraavan jaottelun mukaisesti:
  - Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi
  - Terveystilan vaikutus hyvinvointiin
  - Sosioekonominen asema ja hyvinvointi

Kuviot on luotu tarkoista arvoista ja keskiarvot esitetään kahdella desimaalilla.

Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017; Keski-ikäisten ja lasten hyvinvointi on paremmalla tasolla kuin aikaisemmin

Hyvinvoinnin toteutuminen KESKI-IKÄISET		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,91
	v. 2012	3,98
	v. 2017	4,07
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,84
	v. 2012	4,03
	v. 2017	4,07
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,91
	v. 2012	3,94
	v. 2017	4,05
POHJANMAA	v. 2009	3,90
	v. 2012	3,97
	v. 2017	4,07

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen LAPSET		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,62
	v. 2012	3,72
	v. 2017	3,96
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,66
	v. 2012	3,77
	v. 2017	3,97
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,54
	v. 2012	3,58
	v. 2017	3,91
POHJANMAA	v. 2009	3,68
	v. 2012	3,80
	v. 2017	3,96

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017; Lapsiperheiden ja naisten hyvinvointi on paremmalla tasolla kuin aikaisemmin

Hyvinvoinnin toteutuminen LAPSIPERHEET		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,56
	v. 2012	3,64
	v. 2017	3,87
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,56
	v. 2012	3,68
	v. 2017	3,87
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,52
	v. 2012	3,56
	v. 2017	3,84
POHJANMAA	v. 2009	3,60
	v. 2012	3,70
	v. 2017	3,85

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen NAISET		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,71
	v. 2012	3,71
	v. 2017	3,86
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,72
	v. 2012	3,71
	v. 2017	3,90
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,55
	v. 2012	3,70
	v. 2017	3,75
POHJANMAA	v. 2009	3,73
	v. 2012	3,70
	v. 2017	3,84

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017; Nuorten ja uusperheiden hyvinvointi on paremmalla tasolla kuin aikaisemmin

Hyvinvoinnin toteutuminen NUORET JA NUORET AIKUISET			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,46	
	v. 2012	3,46	
	v. 2017	3,72	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,46	
	v. 2012	3,47	
	v. 2017	3,72	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,37	
	v. 2012	3,34	
	v. 2017	3,68	
POHJANMAA	v. 2009	3,43	
	v. 2012	3,56	
	v. 2017	3,72	

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen UUSPERHEET			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,42	
	v. 2012	3,51	
	v. 2017	3,75	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,38	
	v. 2012	3,60	
	v. 2017	3,76	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,48	
	v. 2012	3,43	
	v. 2017	3,69	
POHJANMAA	v. 2009	3,43	
	v. 2012	3,49	
	v. 2017	3,74	

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017;

Miesten ja yksinasuvien hyvinvointi on hieman paremmalla tasolla kuin aikaisemmin

Hyvinvoinnin toteutuminen MIEHET		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,52
	v. 2012	3,53
	v. 2017	3,65
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,45
	v. 2012	3,45
	v. 2017	3,57
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,36
	v. 2012	3,52
	v. 2017	3,56
POHJANMAA	v. 2009	3,65
	v. 2012	3,64
	v. 2017	3,74

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen YKSINASUVAT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,36
	v. 2012	3,31
	v. 2017	3,52
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,40
	v. 2012	3,35
	v. 2017	3,49
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,38
	v. 2012	3,34
	v. 2017	3,55
POHJANMAA	v. 2009	3,32
	v. 2012	3,28
	v. 2017	3,49

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017;

Vanhusten hyvinvoinnissa ei merkittäviä muutoksia, yhden huoltajan perheiden hyvinvointi parantunut

Hyvinvoinnin toteutuminen IKÄÄNTYVÄT JA VANHUKSET		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,32
	v. 2012	3,35
	v. 2017	3,36
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,26
	v. 2012	3,33
	v. 2017	3,43
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,16
	v. 2012	3,23
	v. 2017	3,20
POHJANMAA	v. 2009	3,50
	v. 2012	3,50
	v. 2017	3,31

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen YHDEN HUOLTAJAN PERHEET		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,88
	v. 2012	2,94
	v. 2017	3,20
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,92
	v. 2012	2,98
	v. 2017	3,18
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,86
	v. 2012	2,94
	v. 2017	3,08
POHJANMAA	v. 2009	2,84
	v. 2012	2,94
	v. 2017	3,23

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Terveydentilan vaikutus hyvinvointiin 2009, 2012 ja 2017;

Vammaisten ja pitkäaikaissairaiden hyvinvointi pysynyt suunnilleen samalla tasolla

Hyvinvoinnin toteutuminen VAMMAISET		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,15
	v. 2012	3,23
	v. 2017	3,31
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,12
	v. 2012	3,25
	v. 2017	3,24
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,20
	v. 2012	3,26
	v. 2017	3,18
POHJANMAA	v. 2009	3,20
	v. 2012	3,18
	v. 2017	3,36

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen PITKÄAIKAISSAIRAAT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,67
	v. 2012	2,68
	v. 2017	2,82
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,69
	v. 2012	2,78
	v. 2017	2,87
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,68
	v. 2012	2,63
	v. 2017	2,73
POHJANMAA	v. 2009	2,66
	v. 2012	2,68
	v. 2017	2,73

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Terveystilan vaikutus hyvinvointiin 2009, 2012 ja 2017;

Kotona omaistaan hoitavien ja mielenterveysongelmaisten hyvinvointi kohentunut

Hyvinvoinnin toteutuminen KOTONA OMAISTAAN HOITAVAT			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,66	
	v. 2012	2,76	
	v. 2017	2,90	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,65	
	v. 2012	2,86	
	v. 2017	2,89	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,57	
	v. 2012	2,67	
	v. 2017	2,83	
POHJANMAA	v. 2009	2,75	
	v. 2012	2,77	
	v. 2017	2,87	

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen MIELENTERVEYSONGELMAISET			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,60	
	v. 2012	2,66	
	v. 2017	2,80	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,67	
	v. 2012	2,71	
	v. 2017	2,83	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,60	
	v. 2012	2,70	
	v. 2017	2,75	
POHJANMAA	v. 2009	2,60	
	v. 2012	2,59	
	v. 2017	2,77	

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Terveystilan vaikutus hyvinvointiin 2009, 2012 ja 2017;

Työkyvyttömiä hyvinvointi pysynyt samalla tasolla, päihdeongelmaisten hieman kohentunut

Hyvinvoinnin toteutuminen TYÖKYVYTTÖMÄT			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,60	
	v. 2012	2,64	
	v. 2017	2,72	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,59	
	v. 2012	2,70	
	v. 2017	2,73	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,61	
	v. 2012	2,64	
	v. 2017	2,67	
POHJANMAA	v. 2009	2,61	
	v. 2012	2,64	
	v. 2017	2,67	

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen PÄIHDEONGELMAISET			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,25	
	v. 2012	2,28	
	v. 2017	2,45	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,19	
	v. 2012	2,23	
	v. 2017	2,42	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,21	
	v. 2012	2,24	
	v. 2017	2,51	
POHJANMAA	v. 2009	2,28	
	v. 2012	2,36	
	v. 2017	2,40	

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Sosioekonominen asema ja hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017;

Opiskelijoiden ja maahanmuuttajien hyvinvointi kohentunut

Hyvinvoinnin toteutuminen OPISELIJAT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,13
	v. 2012	3,22
	v. 2017	3,41
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,17
	v. 2012	3,20
	v. 2017	3,42
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,14
	v. 2012	3,20
	v. 2017	3,29
POHJANMAA	v. 2009	3,14
	v. 2012	3,25
	v. 2017	3,42

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen MAAHANMUUTTAJAT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,90
	v. 2012	3,06
	v. 2017	3,18
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,85
	v. 2012	3,01
	v. 2017	3,05
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,91
	v. 2012	3,09
	v. 2017	3,11
POHJANMAA	v. 2009	2,95
	v. 2012	3,10
	v. 2017	3,28

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Sosioekonominen asema ja hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017;

Vähän koulutettujen ja pienituloisten hyvinvoinnissa hyvin pientä paranemista

Hyvinvoinnin toteutuminen VÄHÄN KOULUTETUT			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,68	
	v. 2012	2,67	
	v. 2017	2,79	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,53	
	v. 2012	2,58	
	v. 2017	2,67	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,73	
	v. 2012	2,66	
	v. 2017	2,67	
POHJANMAA	v. 2009	2,81	
	v. 2012	2,78	
	v. 2017	2,93	

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen PIENITULOISET			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,55	
	v. 2012	2,59	
	v. 2017	2,70	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,58	
	v. 2012	2,53	
	v. 2017	2,55	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,46	
	v. 2012	2,51	
	v. 2017	2,58	
POHJANMAA	v. 2009	2,62	
	v. 2012	2,73	
	v. 2017	2,88	

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Sosioekonominen asema ja hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017;

Epävakaalla työuralla olevien ja työttömien hyvinvointi kohentunut

Hyvinvoinnin toteutuminen EPÄVAKAALLA TYÖURALLA OLEVAT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,54
	v. 2012	2,61
	v. 2017	2,75
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,53
	v. 2012	2,59
	v. 2017	2,70
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,58
	v. 2012	2,61
	v. 2017	2,72
POHJANMAA	v. 2009	2,58
	v. 2012	2,67
	v. 2017	2,79

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen TYÖTTÖMÄT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,30
	v. 2012	2,37
	v. 2017	2,58
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,29
	v. 2012	2,30
	v. 2017	2,50
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,28
	v. 2012	2,32
	v. 2017	2,47
POHJANMAA	v. 2009	2,36
	v. 2012	2,50
	v. 2017	2,69

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Sosioekonominen asema ja hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017;

Asunnottomien ja ylivelkaantuneiden hyvinvointi kohentunut

Hyvinvoinnin toteutuminen ASUNNOTTOMAT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,07
	v. 2012	2,05
	v. 2017	2,28
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,06
	v. 2012	2,00
	v. 2017	2,17
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,01
	v. 2012	1,94
	v. 2017	2,20
POHJANMAA	v. 2009	2,07
	v. 2012	2,25
	v. 2017	2,35

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Hyvinvoinnin toteutuminen YLIVELKAANTUNEET		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,10
	v. 2012	2,17
	v. 2017	2,35
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,13
	v. 2012	2,09
	v. 2017	2,26
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,00
	v. 2012	2,13
	v. 2017	2,29
POHJANMAA	v. 2009	2,20
	v. 2012	2,29
	v. 2017	2,43

Arviointiasteikko 1-5 (1=huonosti, 5=hyvin),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Eri väestöryhmien väliset hyvinvointierot 2009, 2012 ja 2017

Seuraavissa kuvioissa on esitetty väestöryhmien hyvinvointierot keskiarvojen erotuksena seuraavalla laskukaavalla:

Kyseessä olevan tutkimusvuoden esitetyn väestöryhmän keskiarvo – väestön hyvinvoinnin kokonaistilanteen keskiarvo.

Arviointiasteikko 1-5, jossa 1=huono, 5=hyvä.

- v. 2009 koko väestön hyvinvoinnin keskiarvo 3,71
- v. 2012 koko väestön hyvinvoinnin keskiarvo 3,67
- v. 2017 koko väestön hyvinvoinnin keskiarvo 3,84

Vertailut esitetään kaikkien vastaajien osalta.

Mikäli esitetty erotus on positiivinen (sininen palkki) on kuvatun väestöryhmän arvioitu hyvinvointi koko väestön hyvinvointia paremmalla tasolla.

Mikäli esitetty erotus on negatiivinen (punainen palkki) on kuvatun väestöryhmän arvioitu hyvinvointi koko väestön hyvinvointia paremmalla tasolla.

Väestöryhmän vertailutulos on esitetty, mikäli se on ollut kaikissa kolmessa tutkimuslomakkeessa mukana samassa muodossa.

Kuviot on luotu tarkoista arvoista ja keskiarvot esitetään kahdella desimaalilla.

Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017;

muutos parempaan on havaittavissa erityisesti lasten, lapsiperheiden, nuorten ja nuorten aikuisten sekä uusperheiden kohdalla

Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen			
Keski-ikäiset	v. 2009		0,20
	v. 2012		0,32
	v. 2017		0,23
Lapset	v. 2009		-0,09
	v. 2012		0,05
	v. 2017		0,12
Lapsiperheet	v. 2009		-0,15
	v. 2012		-0,03
	v. 2017		0,03
Naiset	v. 2009		0,00
	v. 2012		0,04
	v. 2017		0,02

KAIKKI VASTAAJAT

Vertailulukuna väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne tutkimusvuonna (asteikko 1-5, 1=huono, 5=hyvä)

Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen			
Nuoret ja nuoret aikuiset	v. 2009		-0,25
	v. 2012		-0,20
	v. 2017		-0,12
Uusperheet	v. 2009		-0,29
	v. 2012		-0,16
	v. 2017		-0,09
Miehet	v. 2009		-0,20
	v. 2012		-0,14
	v. 2017		-0,19

KAIKKI VASTAAJAT

Vertailulukuna väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne tutkimusvuonna (asteikko 1-5, 1=huono, 5=hyvä)

Erilaisten perhemuotojen hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017;
ikäntyvien ja vanhusten hyvinvointi koko väestön hyvinvointiin verrattuna on jonkin
verran lisääntynyt negatiiviseen suuntaan, yhden huoltajan perheiden hieman
pienentynyt

Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen				
Yksinasuvat	v. 2009			-0,36
	v. 2012			-0,35
	v. 2017			-0,32
Ikääntyvät ja vanhukset	v. 2009			-0,39
	v. 2012			-0,31
	v. 2017			-0,48
Yhden huoltajan perheet	v. 2009			-0,84
	v. 2012			-0,72
	v. 2017			-0,64

KAIKKI VASTAAJAT

Vertailulukuna väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne
tutkimusvuonna (asteikko 1-5, 1=huono, 5=hyvä)

Terveydentilan vaikutus hyvinvointiin 2009, 2012 ja 2017;

alla olevissa ryhmissä ero koko väestön keskiarvoon on pysynyt lähes samalla negatiivisella tasolla kolmessa tutkimuksessa

Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen			
Vammaiset	v. 2009		-0,57
	v. 2012		-0,44
	v. 2017		-0,53
Pitkäaikais- sairaat	v. 2009		-1,04
	v. 2012		-0,98
	v. 2017		-1,02
Kotona omaistaan hoitavat	v. 2009		-1,05
	v. 2012		-0,90
	v. 2017		-0,94

KAIKKI VASTAAJAT

Vertailulukuna väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne
tutkimusvuonna (asteikko 1-5, 1=huono, 5=hyvä)

Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen			
Mielen- terveys- ongelmaiset	v. 2009		-1,11
	v. 2012		-1,01
	v. 2017		-1,04
Työkyvyttömät	v. 2009		-1,11
	v. 2012		-1,02
	v. 2017		-1,12
Päihde- ongelmaiset	v. 2009		-1,47
	v. 2012		-1,39
	v. 2017		-1,39

KAIKKI VASTAAJAT

Vertailulukuna väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne
tutkimusvuonna (asteikko 1-5, 1=huono, 5=hyvä)

Sosioekonominen asema ja hyvinvointi 2009, 2012 ja 2017;

alla olevissa ryhmissä ei ole merkittäviä muutoksia edelliseen kyselyyn verrattuna, työttömien, asunnottomien ja ylivelkaantuneiden hyvinvointi selkeästi heikompi verrattuna koko väestön keskiarvoon

Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen				
Opiskelijat	v. 2009			-0,59
	v. 2012			-0,45
	v. 2017			-0,43
Maahan- muuttajat	v. 2009			-0,81
	v. 2012			-0,61
	v. 2017			-0,66
Vähän koulutetut	v. 2009			-1,04
	v. 2012			-0,99
	v. 2017			-1,05
Pientuloiset	v. 2009			-1,16
	v. 2012			-1,07
	v. 2017			-1,14

KAIKKI VASTAAJAT

Vertailulukuna väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne
tutkimusvuonna (asteikko 1-5, 1=huono, 5=hyvä)

Eri väestöryhmien poikkeama koko väestön hyvinvoinnin tilanteeseen				
Epävakaalla työuralla olevat	v. 2009			-1,17
	v. 2012			-1,05
	v. 2017			-1,09
Työttömät	v. 2009			-1,42
	v. 2012			-1,30
	v. 2017			-1,26
Asunnottomat	v. 2009			-1,61
	v. 2012			-1,61
	v. 2017			-1,56
Ylivelkaan- tuneet	v. 2009			-1,61
	v. 2012			-1,50
	v. 2017			-1,49

KAIKKI VASTAAJAT

Vertailulukuna väestön hyvinvoinnin kokonaistilanne
tutkimusvuonna (asteikko 1-5, 1=huono, 5=hyvä)

Terveysteen ja hyvinvointiin liittyvät ongelmat toimialueella

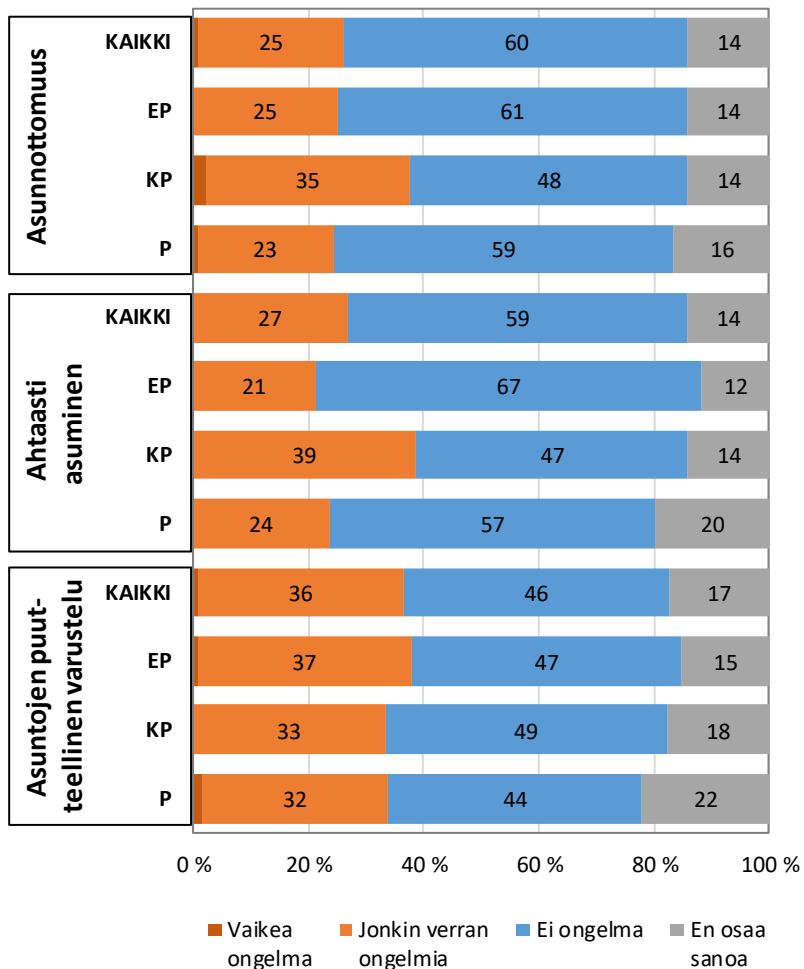
- Erilaisia terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä ongelmia (23 kpl) sekä niiden muuttumista selvitettiin kahdella kysymyksellä
- Vastaajia pyydettiin arvioimaan kyseisen esitetyn *ongelman tilanne tällä hetkellä* sekä *ongelman tilanteen muuttuminen seuraavien neljän vuoden aikana*
- Vastausasteikot kysymyksissä olivat:
  - vaikea ongelma, jonkin verran ongelma, ei ongelmaa, en osaa sanoa
  - ongelma vaikeutuu, tilanne säilyy ennallaan, ongelma helpottuu, en osaa sanoa
- Seuraavissa dioissa (9 kpl) on esitetty rinnakkain vastausjakaumat kaikilta vastaajilta sekä erikseen Etelä-Pohjanmaalta, Keski-Pohjanmaalta ja Pohjanmaalta vastanneilta kysymyksissä esitettyjen ongelmien tilanteesta tällä hetkellä ja arvioidusta muuttumisesta seuraavien neljän vuoden aikana

Asumiseen liittyvät haasteet pohjalaismaakunnissa:

Asunnottomuus ja ahtaasti asuminen nousevat ongelmiksi erityisesti Keski-Pohjanmaalla, kaikissa maakunnissa yli 30% vastaajista näkee ongelmaksi asuntojen puutteellisen varustelun, asumiseen liittyvien ongelmien vaikeutumista ei kuitenkaan ennakoida

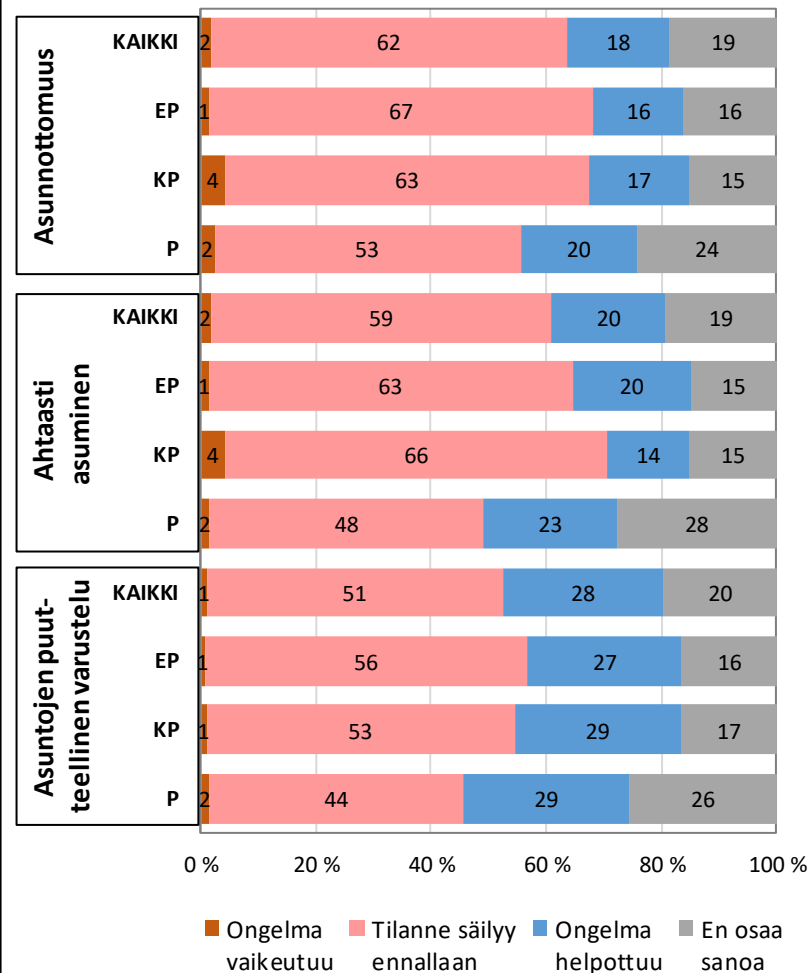
TÄLLÄ HETKELLÄ

ASUMINEN

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

ASUMINEN

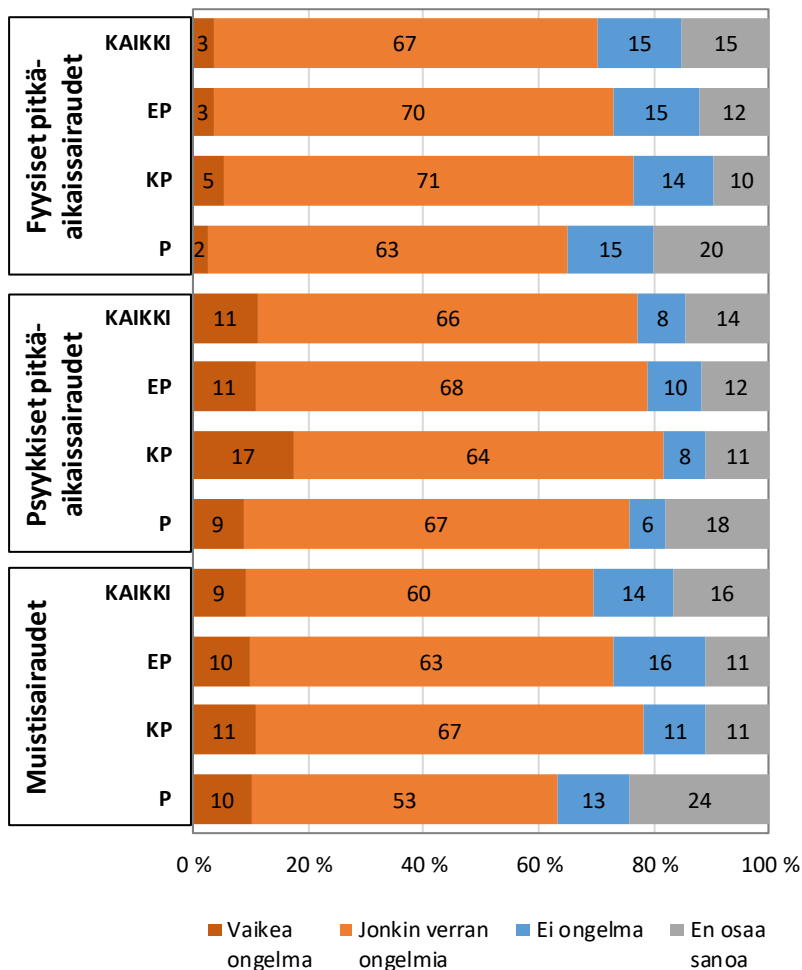

Fyysiset ja psyykkiset pitkäaikaissairaudet sekä muistisairaudet nähdään ongelmiksi kaikkien maakuntien alueella

Erityisesti muistisairauksien ja psyykkisten pitkäaikaissairauksien ennakoidaan lisääntyvän tulevan neljän vuoden aikana

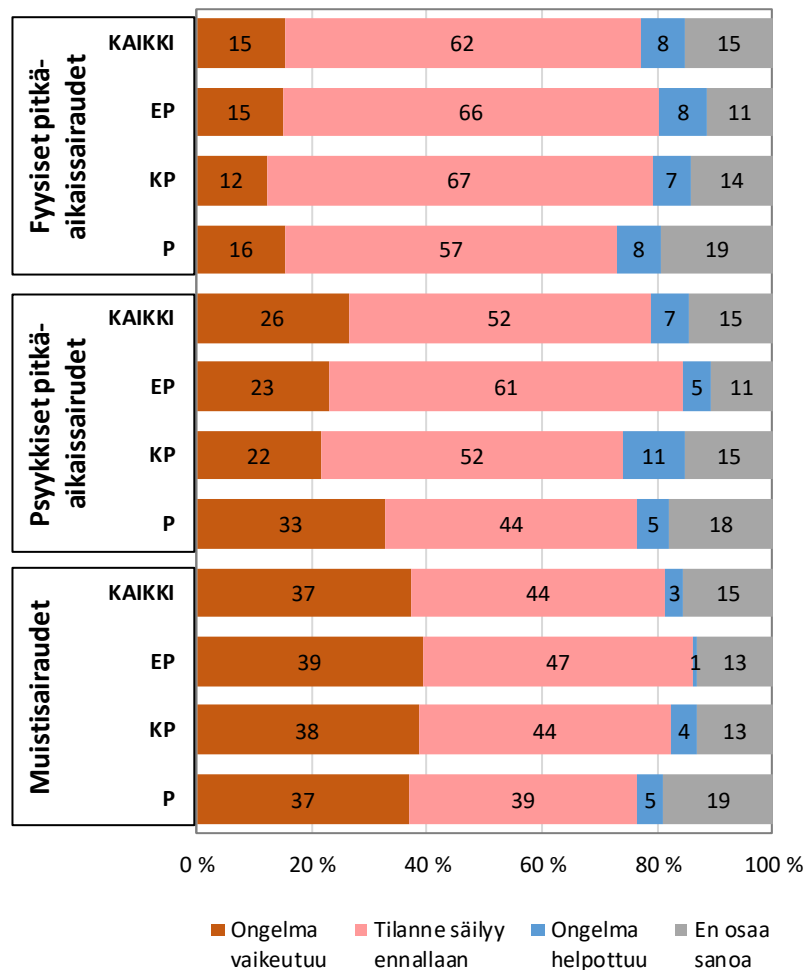
TÄLLÄ HETKELLÄ

TERVEYS

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

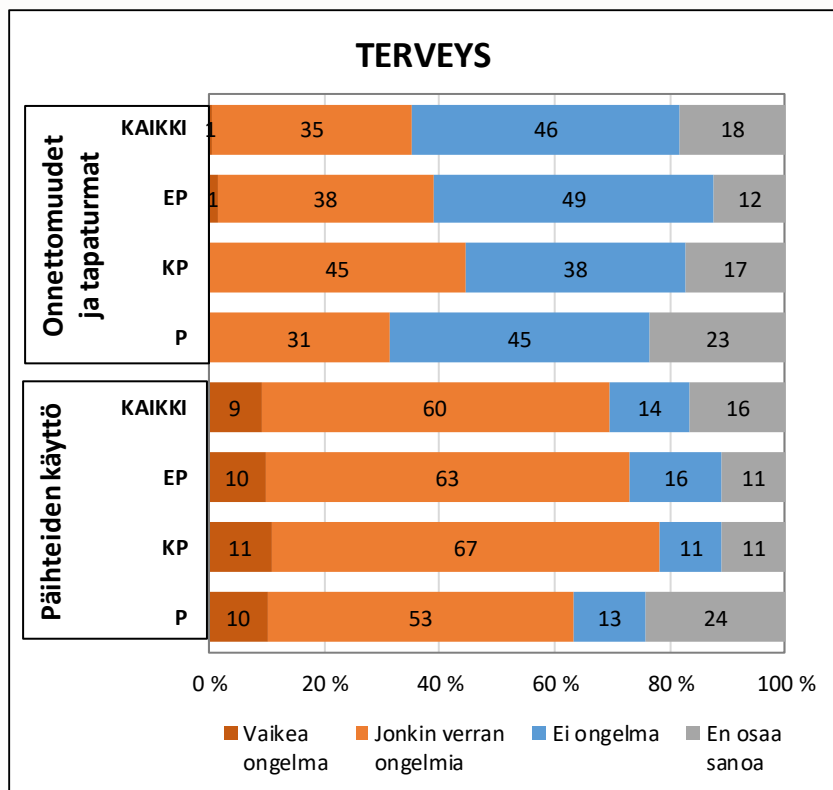
TERVEYS

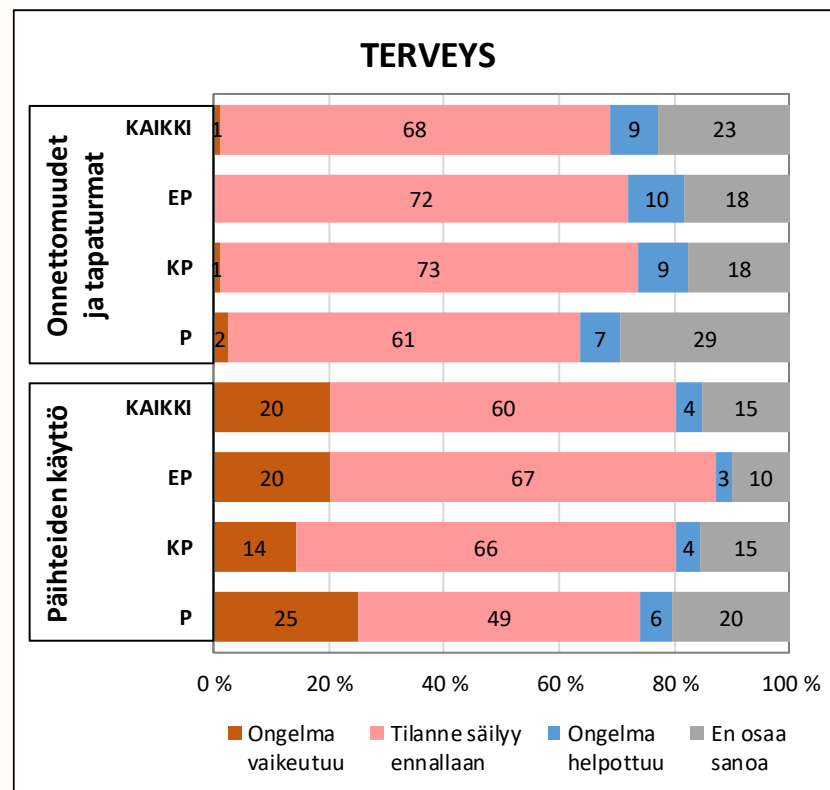
Päihteiden käyttö on ongelma kaikilla alueilla

Pohjanmaalla päihteiden käyttöön liittyvää ongelmaa raportoidaan hieman vähemmän kuin muilla alueilla, mutta Pohjanmaalla ongelman vaikeutumista ennakoidaan hieman muita alueita enemmän

TÄLLÄ HETKELLÄ

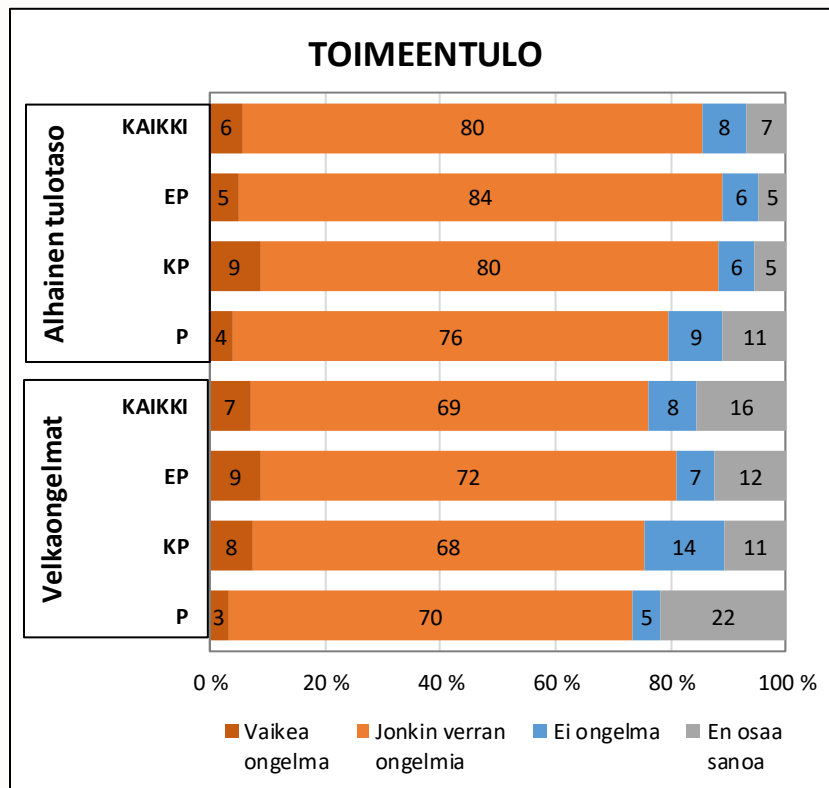
SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

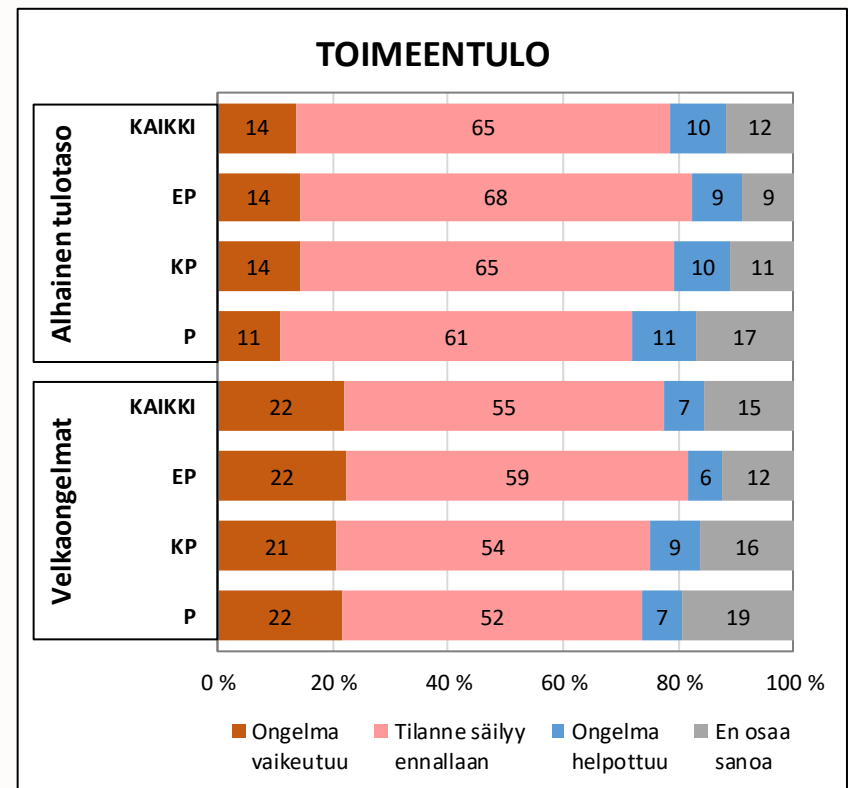
Alhainen tulotaso ja velkaongelmat nähdään ongelmaksi kaikissa maakunnissa

Noin joka viides vastaaja kaikissa maakunnissa ennakoii velkaongelmien lisääntyvän seuraavan neljän vuoden aikana

TÄLLÄ HETKELLÄ

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

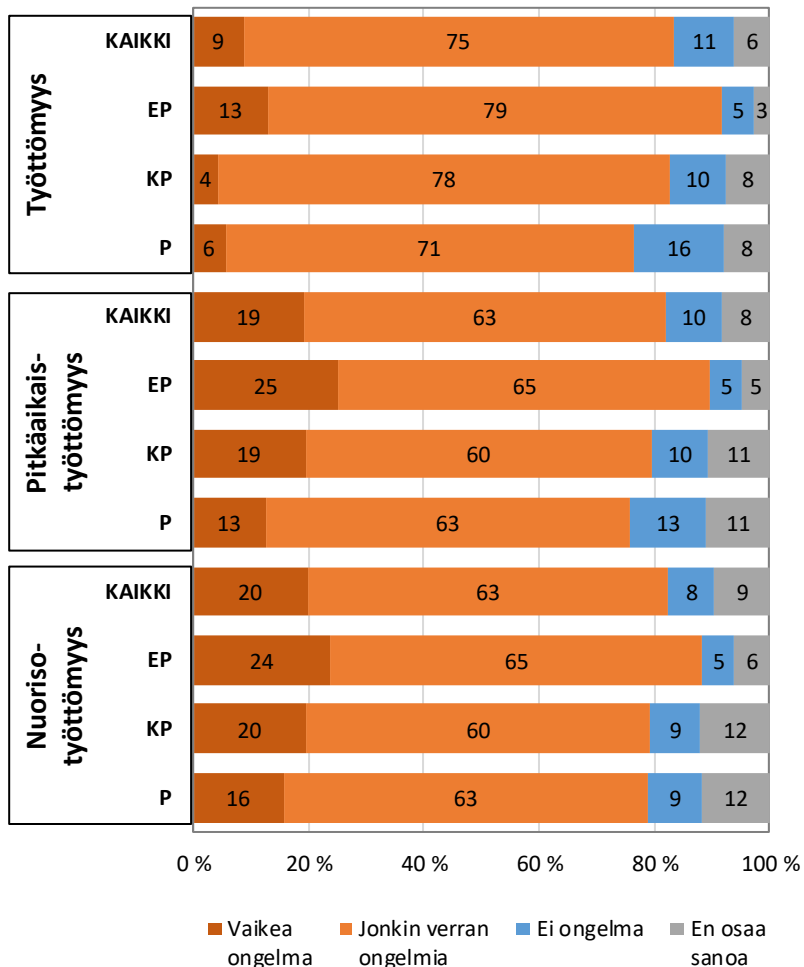

Työttömyys on ongelma kaikissa maakunnissa

Etelä-Pohjanmaan alueella työttömyys nähdään muita maakuntia suuremmaksi ongelmaksi, Etelä-Pohjanmaalla työttömyyden sekä pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden myös ennakoidaan eniten lisääntyvän

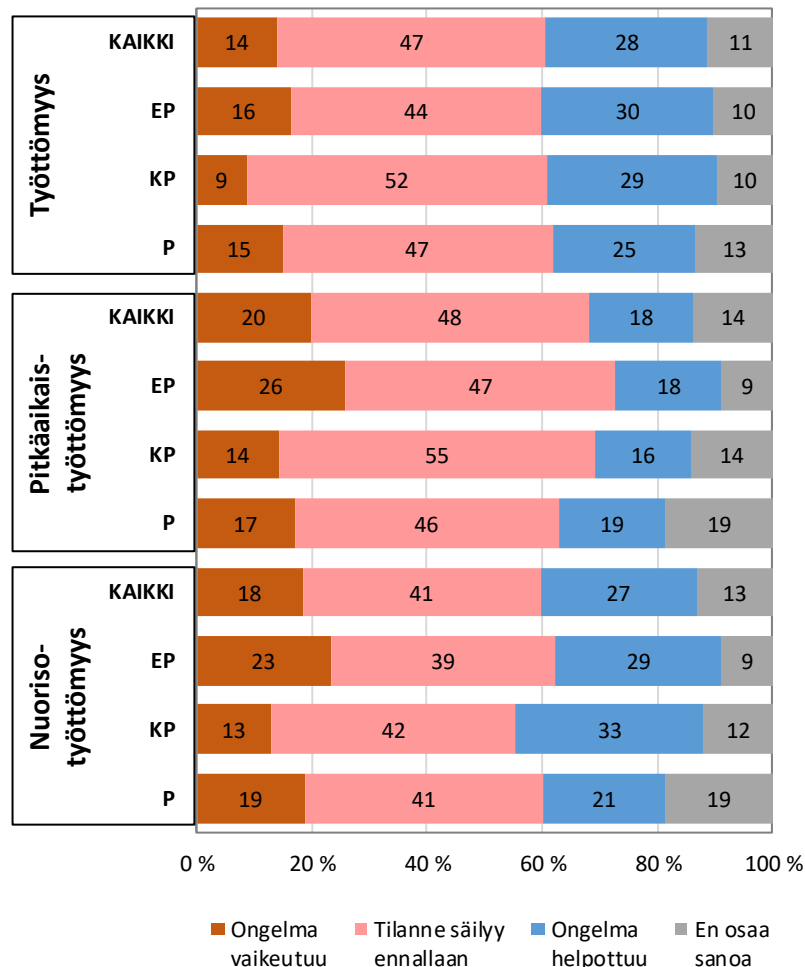
TÄLLÄ HETKELLÄ

TOIMEENTULO

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

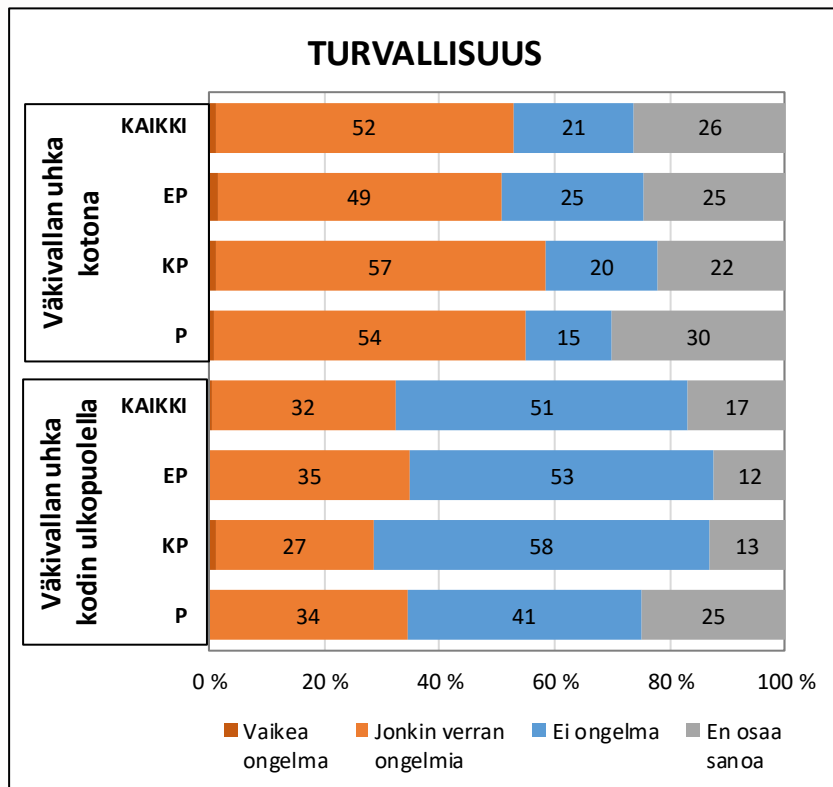
TOIMEENTULO

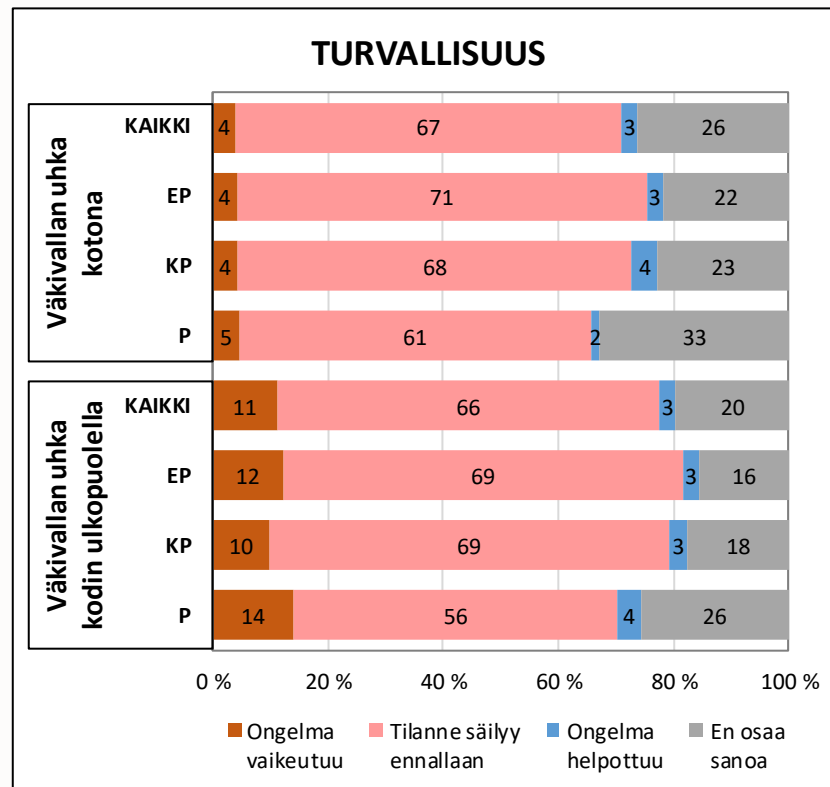
Kaikissa maakunnissa noin puolet vastaajista raportoi ongelmaksi kotona tapahtuvan väkivallan

Myös noin joka kolmas pitää kodin ulkopuolista väkivaltaa ongelmana

TÄLLÄ HETKELLÄ

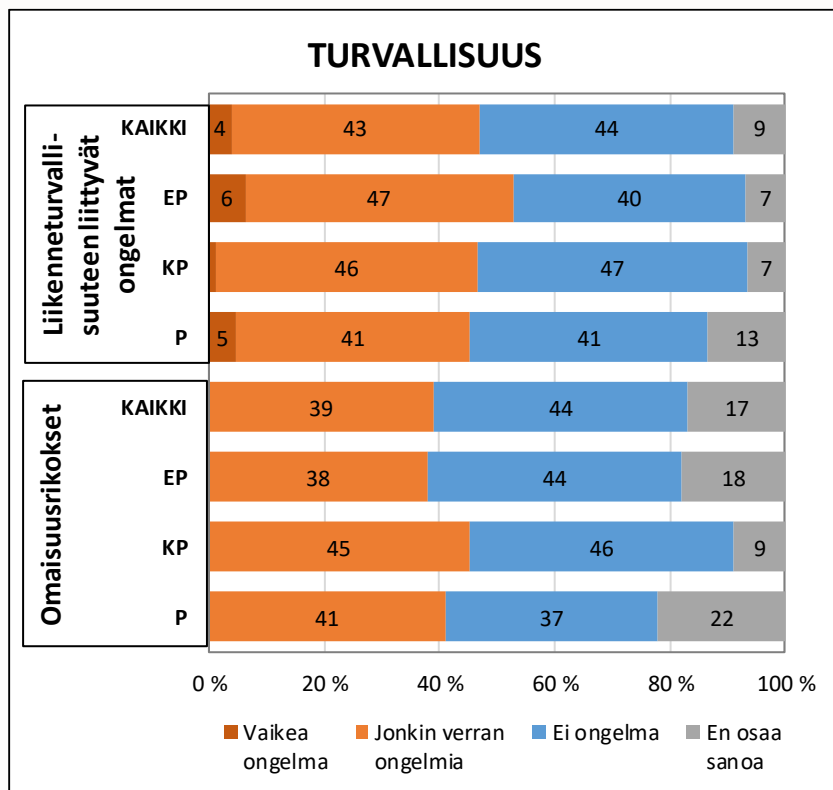
SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

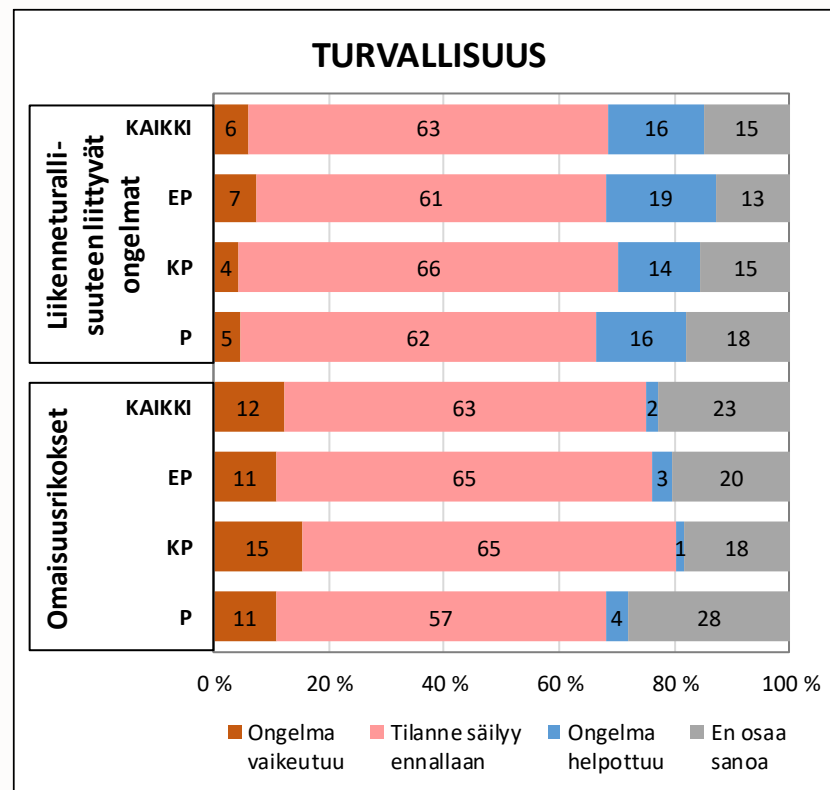
Jonkin verran ongelmaksi raportoidaan myös liikenneturvallisuus ja omaisuusrikokset

Noin joka kymmenes vastaaja arvioi omaisuusrikosten ongelmana vaikeutuvan seuraavan neljän vuoden aikana

TÄLLÄ HETKELLÄ

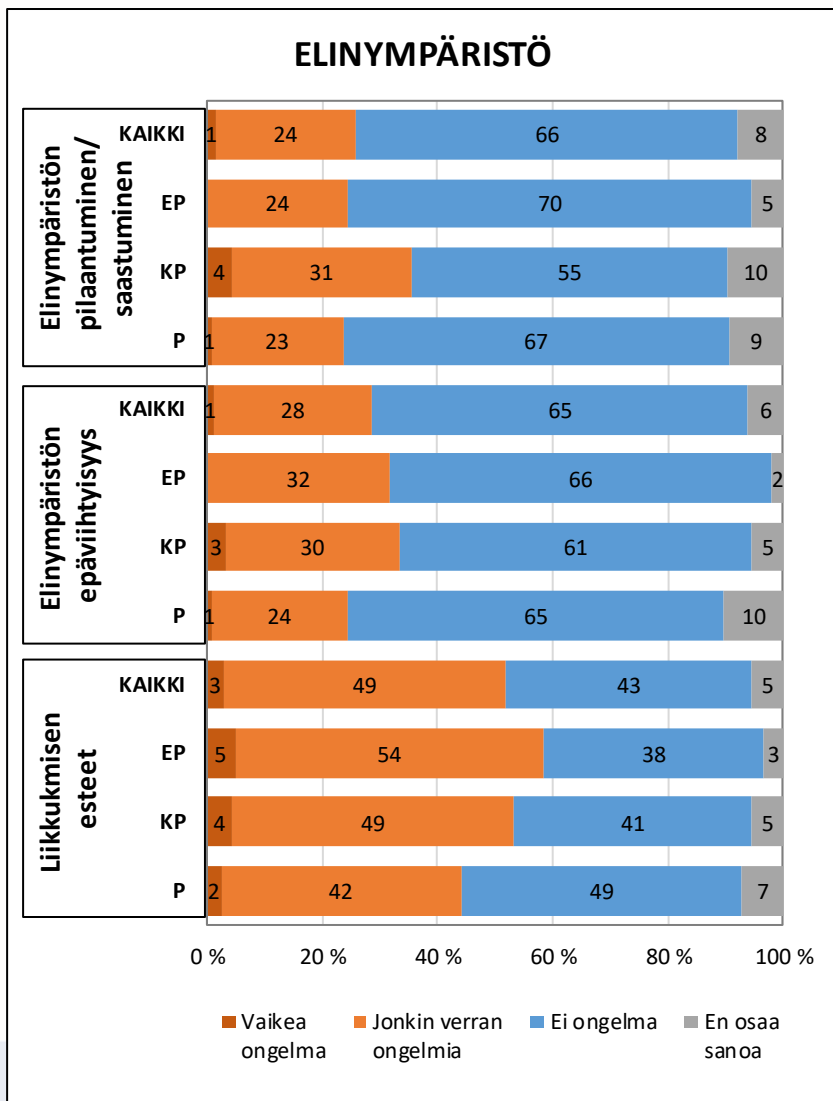
SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

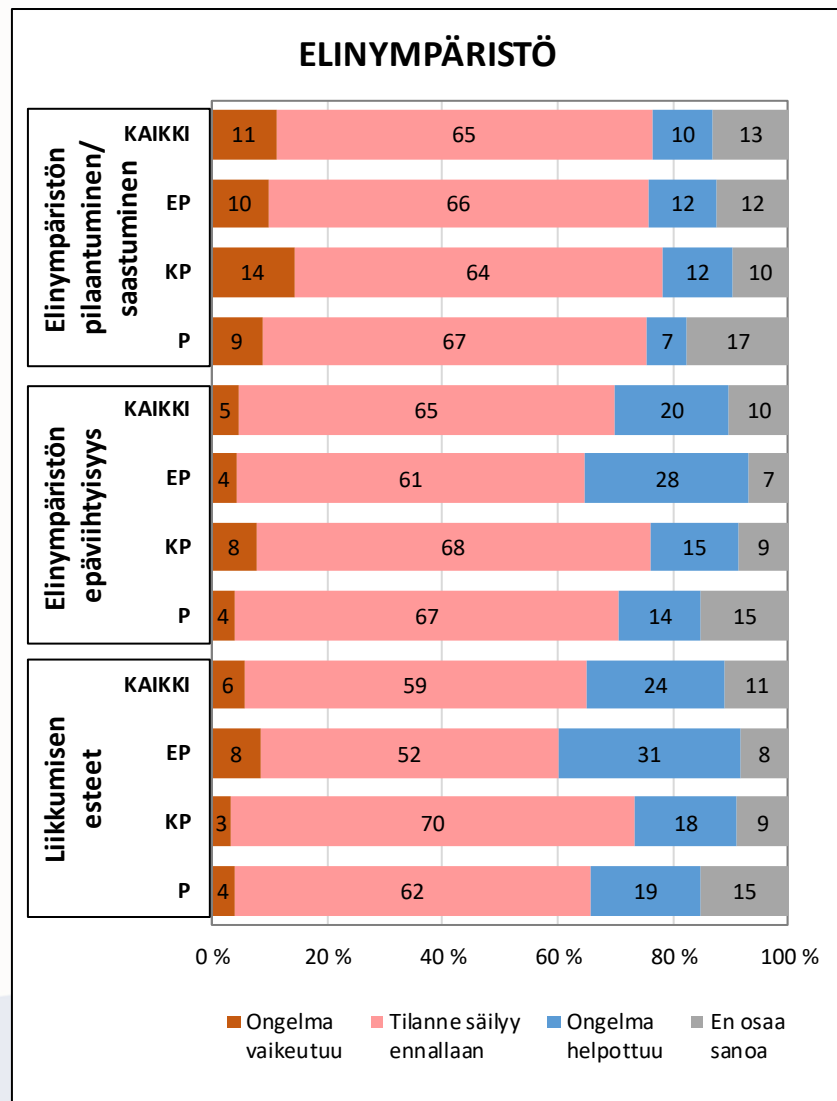
Elinympäristöön liittyvistä ongelmista suurimmaksi nousee liikkumisen esteet:

ongelman ei kuitenkaan juurikaan ennakoida lisääntyvän seuraavan neljän vuoden aikana, Keski-Pohjanmaalla joka kolmas vastaaja raportoi ongelmiana tällä hetkellä elinympäristön saastumisen

TÄLLÄ HETKELLÄ

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

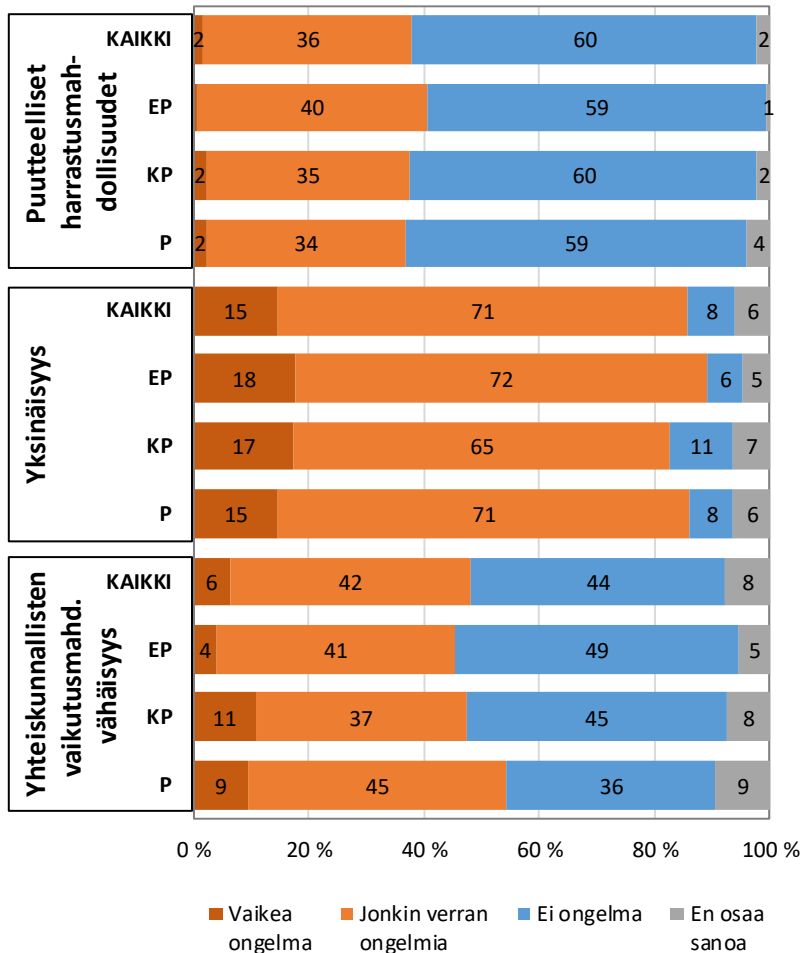

Yksinäisyys nähdään suurena yksittäisenä ongelmana kaikissa maakunnissa:

joka kolmas vastaaja ennakoi yksinäisyyden edelleen lisääntyvän ja yli puolet vastaajista arvioi yksinäisyyden tilanteen säilyvän ennallaan seuraavan neljän vuoden aikana

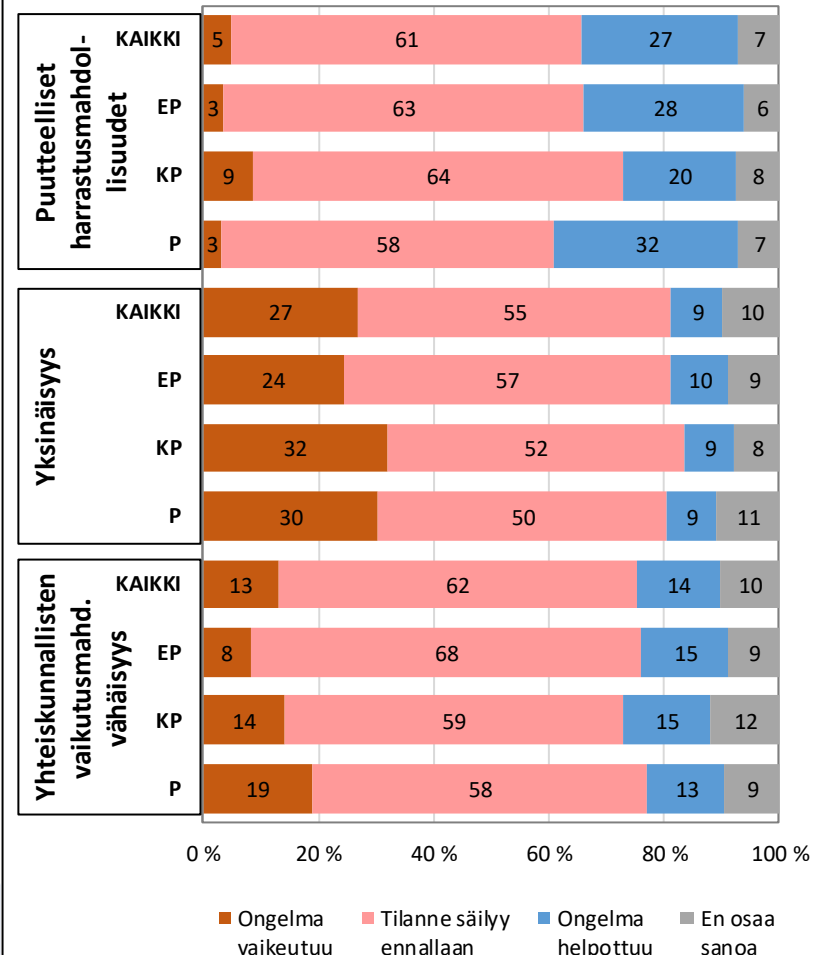
TÄLLÄ HETKELLÄ

SOS. SUHTEET JA ITSENSÄ TOTEUTTAMINEN

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

SOS. SUHTEET JA ITSENSÄ TOTEUTTAMINEN

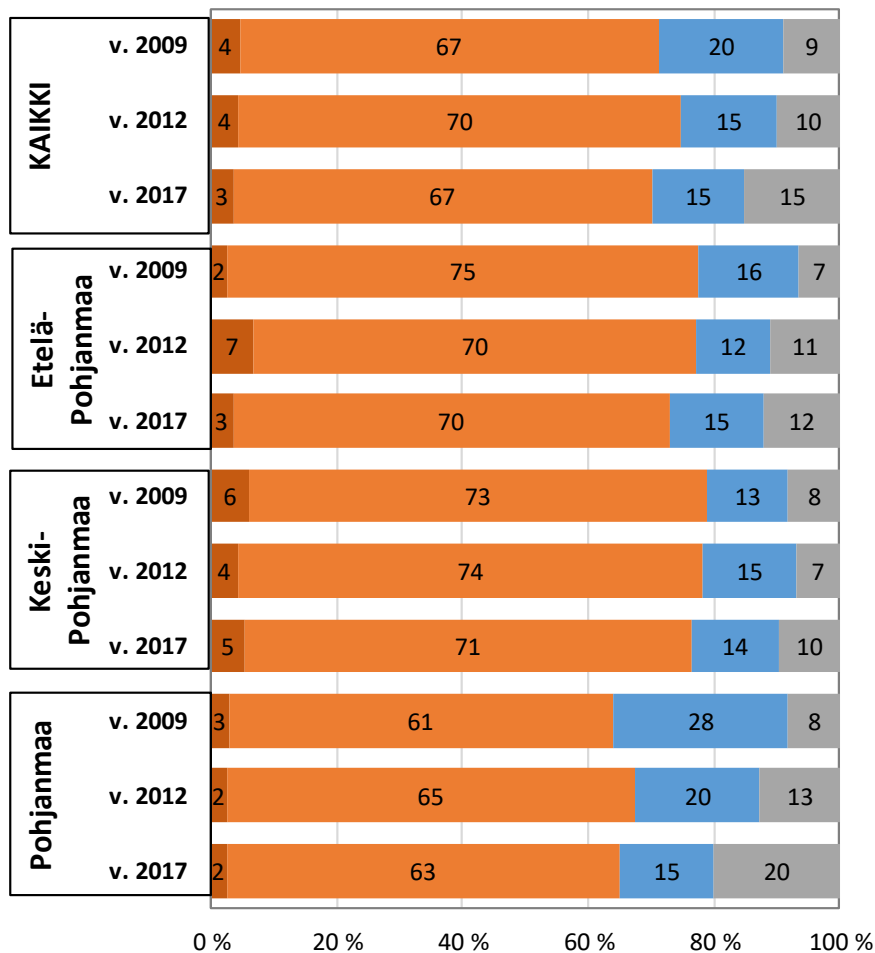
Ongelmat toimialueella; vertailu vuosien 2009, 2012 ja 2017 tuloksissa

- Seuraavissa dioissa esitetään kuuden terveyteen ja hyvinvointiin liittyvän ongelman tilanne tällä hetkellä verrattuna kahden aikaisemman tutkimuksen tuloksiin
- Esitetyt terveyteen ja hyvinvointiin liittyvät ongelmat ovat pysyneet lähes yhtä suurina vaikeina ongelmina tai ainakin jonkin verran ongelmina jo vuoden 2009 tutkimuksesta lähtien eli melkein kymmenen vuoden ajan
- Vastaajat arvioivat esitetyn ongelman *tilannetta tällä hetkellä* asteikolla:
  - vaikea ongelma, jonkin verran ongelma, ei ongelmaa, en osaa sanoa

Fyysiset ja psyykkiset pitkäaikaissairaudet 2009, 2012 ja 2017:

Pientä positiivista kehitystä koskien fyysisiä pitkäaikaissairauksia on nähtävissä erityisesti Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla
Myös psyykkisissä pitkäaikaissairauksissa kehitys on lievästi positiivinen

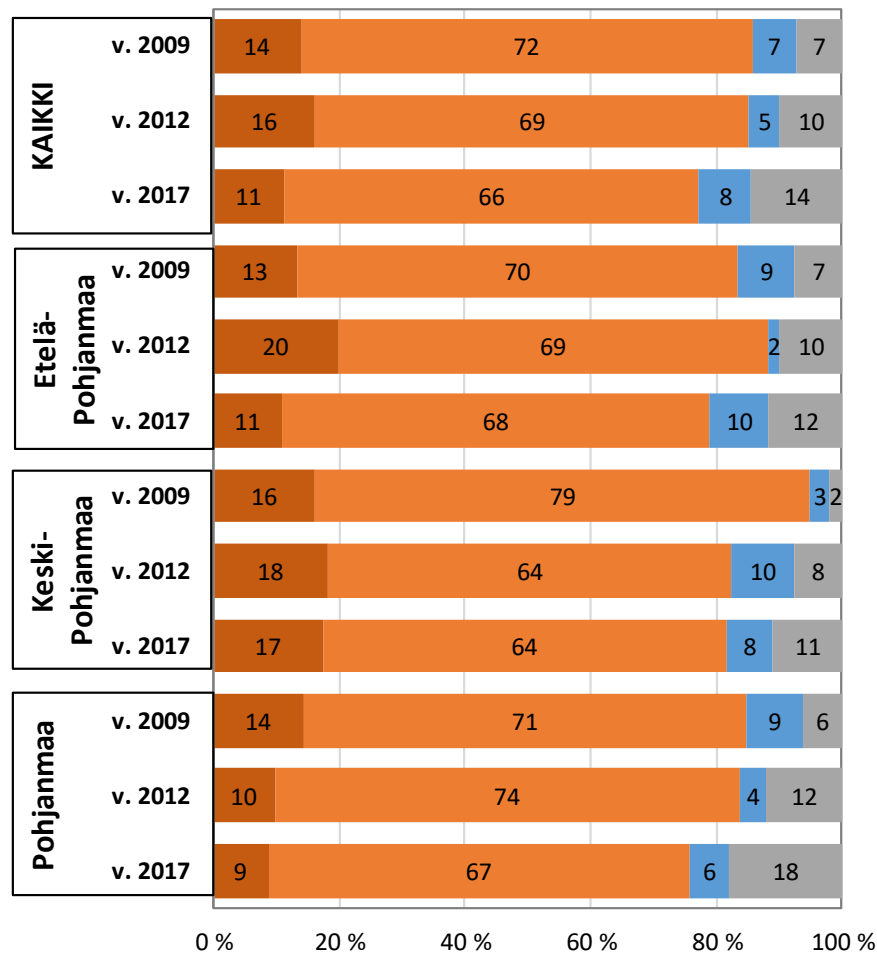
FYYSISET PITKÄAIKAISSAIRAUDET

Ongelma toimialueella tällä hetkellä

■ Vaikea ongelma
■ Jonkin verran ongelmia
■ Ei ongelma
■ En osaa sanoa

PSYKKISET PITKÄAIKAISSAIRAUDET

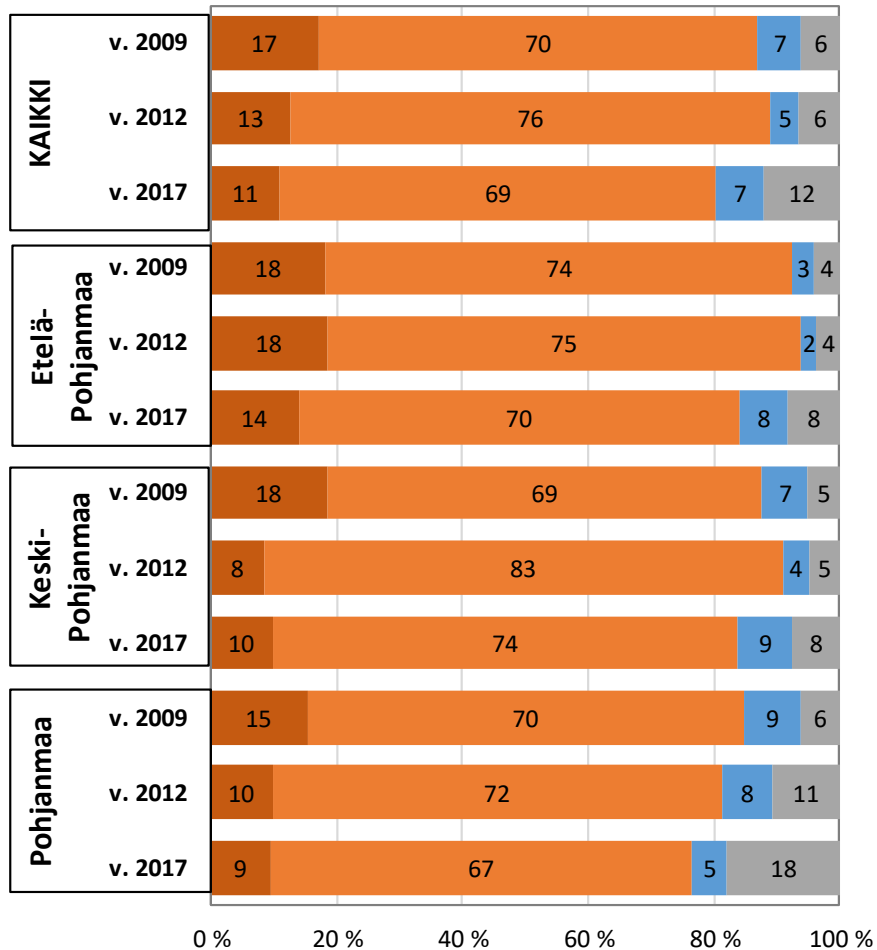
Ongelma toimialueella tällä hetkellä

■ Vaikea ongelma
■ Jonkin verran ongelmia
■ Ei ongelma
■ En osaa sanoa

Velkaongelmat ja päihteiden käyttö 2009, 2012 ja 2017:

Velkaongelmat nähdään kaikissa maakunnissa hieman pienempänä ongelmana kuin vuonna 2012, myös päihdeongelmassa nähdään pientä positiivista kehitystä

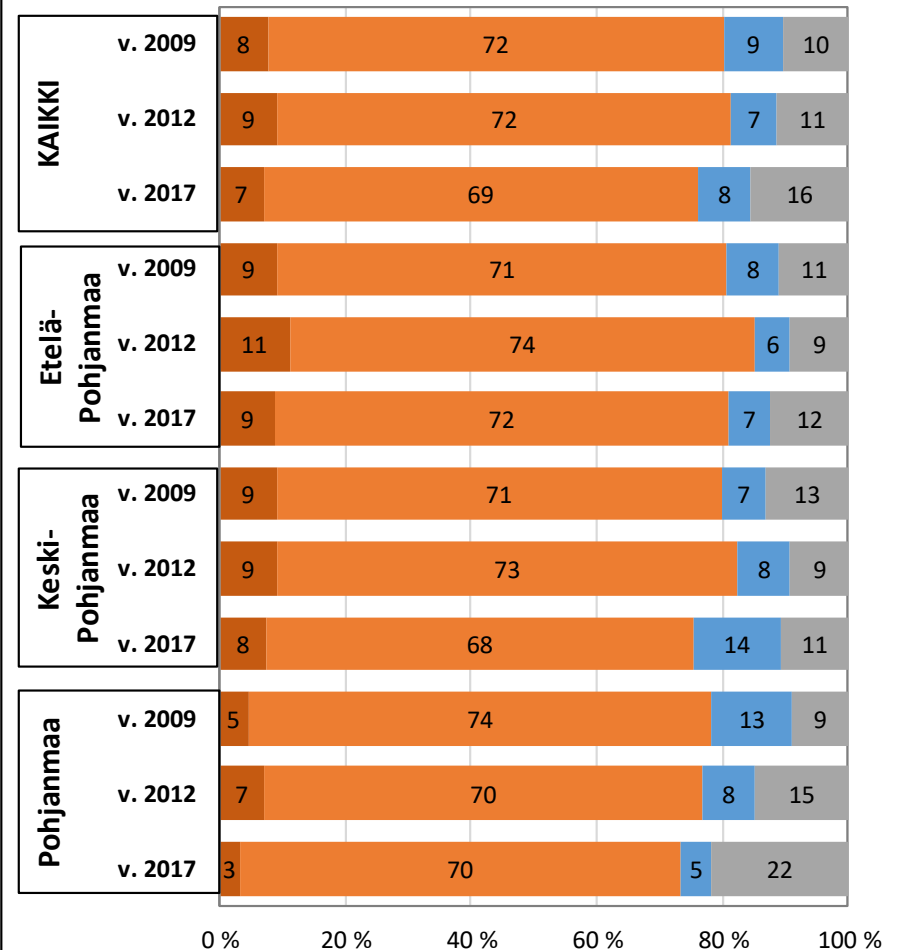
PÄIHTEIDEN KÄYTTÖ

Ongelma toimialueella tällä hetkellä

■ Vaikea ongelma
 ■ Jonkin verran ongelmia
 ■ Ei ongelma
 ■ En osaa sanoa

VELKAONGELMAT

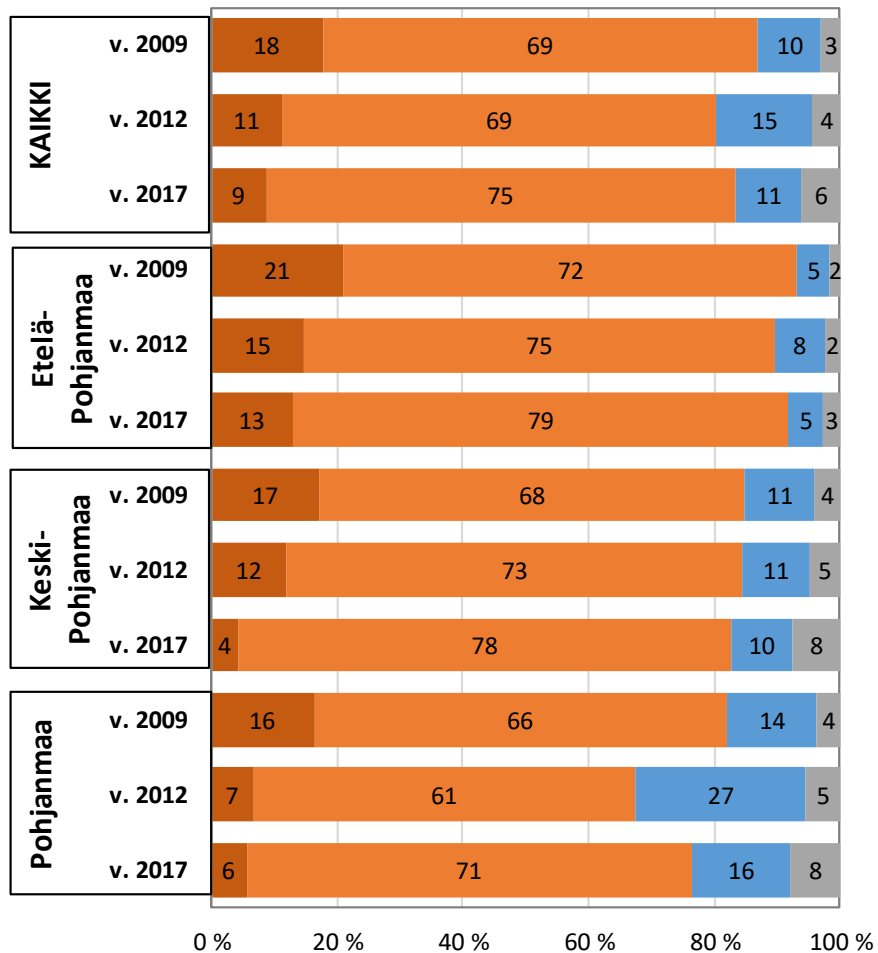
Ongelma toimialueella tällä hetkellä

■ Vaikea ongelma
 ■ Jonkin verran ongelmia
 ■ Ei ongelma
 ■ En osaa sanoa

Työttömyys ja yksinäisyys 2009, 2012 ja 2017:

Työttömyydessä ei merkittävää muutosta erityisesti verrattuna 2009 tilanteeseen, myös yksinäisyyden raportoiminen ongelmaksi on pysynyt samalla tasolla jo lähes kymmenen vuoden ajan

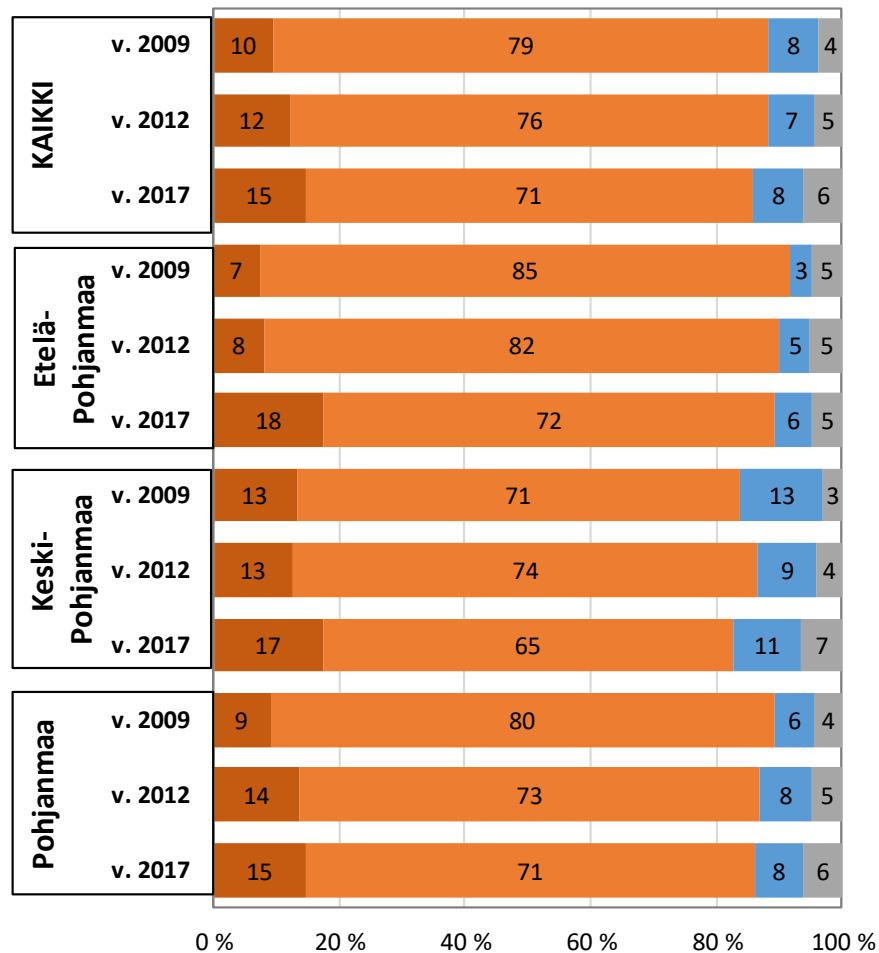
TYÖTTÖMYYS

Ongelma toimialueella tällä hetkellä

■ Vaikea ongelma
 ■ Jonkin verran ongelmia
 ■ Ei ongelma
 ■ En osaa sanoa

YKSINÄISYYS

Ongelma toimialueella tällä hetkellä

■ Vaikea ongelma
 ■ Jonkin verran ongelmia
 ■ Ei ongelma
 ■ En osaa sanoa

Palvelujen saatavuus ja saatavuuden muuttuminen

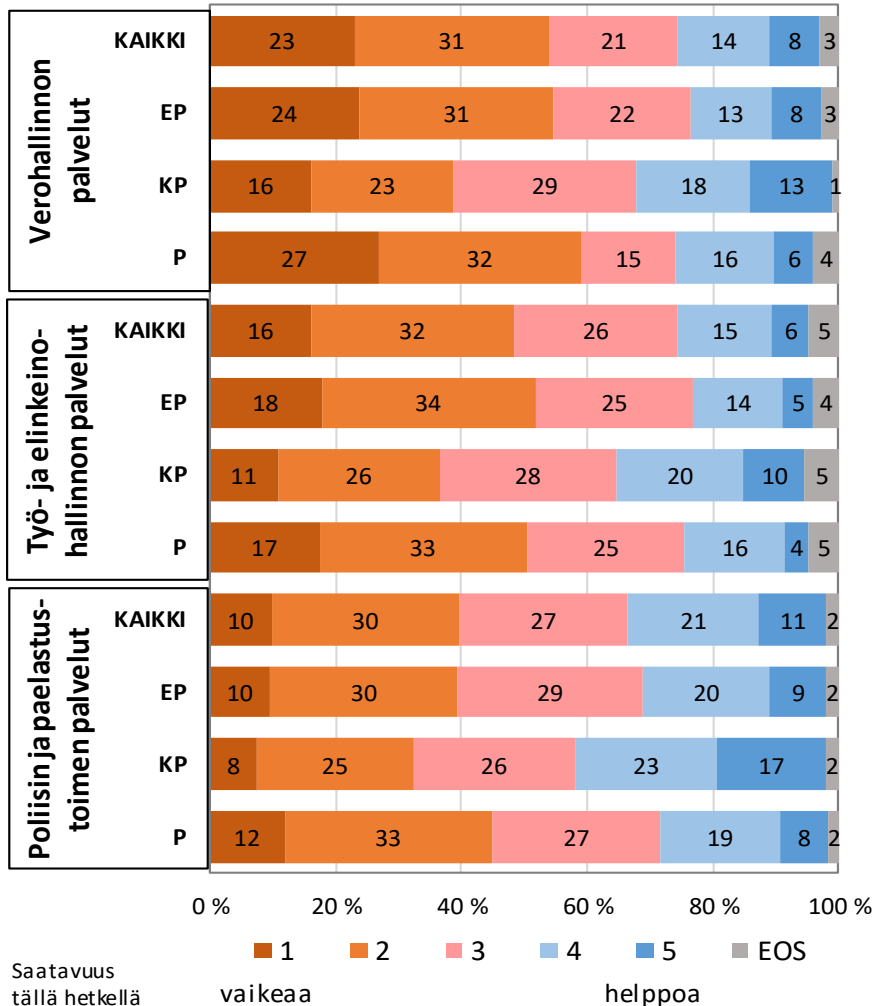
- Aukkaiden mahdollisuudet saada palveluja vaihtelevat alueittain. Palveluiden saatavuudella tarkoitetaan sitä, että palvelu on asiakkaan käytettävissä tarpeen vaatiessa sekä kohtuullisen ja lakisääteisen ajan kuluessa.
- Erilaisten palvelujen (26 kpl) saatavuutta kartoitettiin seuraavilla kahdella kysymyksellä
- Millaisiksi arvioitte palveluiden saatavuuden toimialueellanne tällä hetkellä?
  - Vastausasteikko 1-5, jossa 1=palvelujen saatavuus vaikeaa ja 5=palvelujen saatavuus helppoa, en osaa sanoa
- Miten arvioitte palvelujen saatavuuden muuttuvan toimialueellanne seuraavien neljän vuoden aikana?
  - Vastausasteikko 1-5, jossa 1=palvelujen saatavuus vaikeutuu ja 5=palvelujen saatavuus helpottuu, en osaa sanoa
- Seuraavissa dioissa (8 kpl) on esitetty vastausjakaumat kaikilta vastaajilta, sekä maakunnittain.
- Kuvioissa on esitetty rinnakkain vastaajien arviot tilanteesta tällä hetkellä sekä arviot saatavuuden muutoksesta seuraavien neljän vuoden aikana.
- Jakaumakuvioiden jälkeen on esitetty keskiarvot maakunnittain ja kaikilta vastaajilta palvelujen saatavuudesta tällä hetkellä ja seuraavalla dialla arviot saatavuuden muuttumisesta seuraavien neljän vuoden aikana.

Hallintopalvelujen saatavuus pohjalaismaakunnissa:

Erityisesti Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla hallintopalvelujen saatavuudessa arvioidaan olevan vaikeuksia, moni myös arvioi saatavuuden vaikeutuvan tulevan neljän vuoden aikana

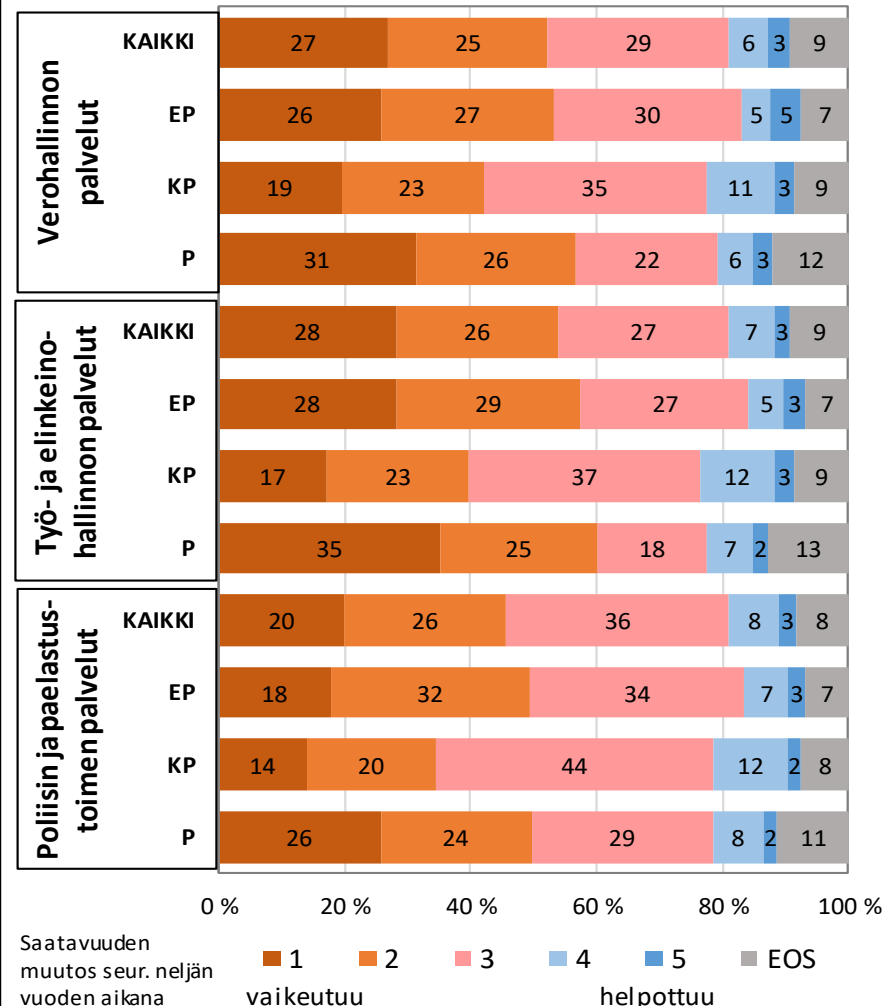
TÄLLÄ HETKELLÄ

HALLINTOPALVELUT

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

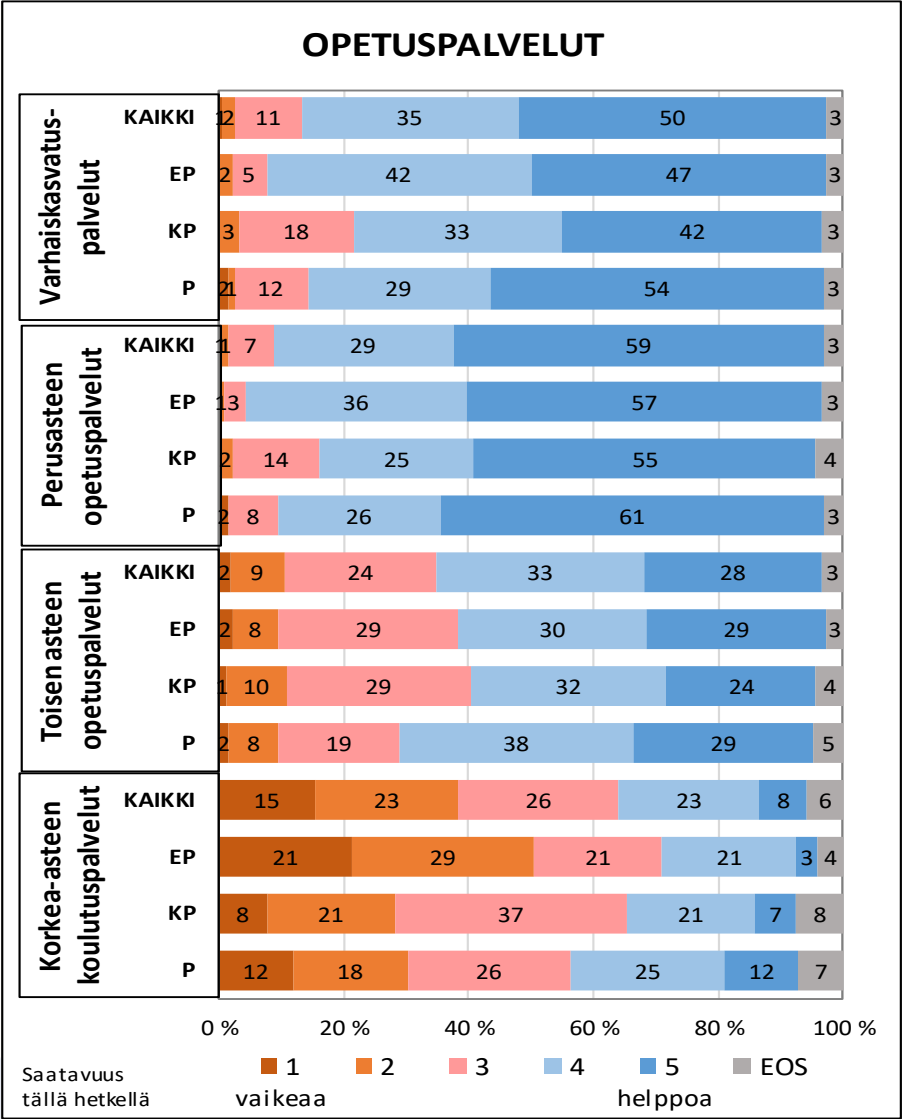
HALLINTOPALVELUT

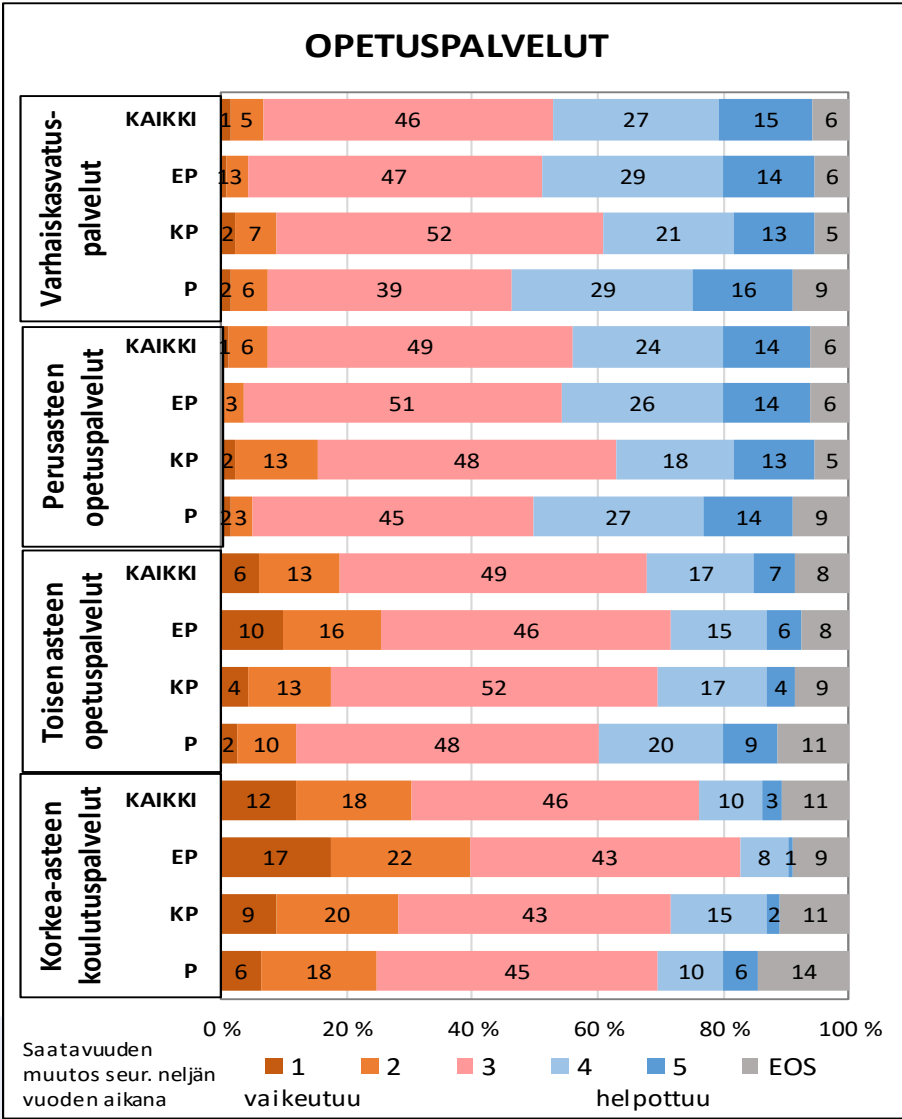
Opetus- ja koulutuspalvelujen saatavuus pohjalaismakunnissa:

Erityisesti Etelä-Pohjanmaalla korkea-asteen opetuspalvelujen saatavuuden raportoidaan olevan vaikeaa ja saatavuuden arvioidaan myös vaikeutuvan seuraavan neljän vuoden aikana

TÄLLÄ HETKELLÄ

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

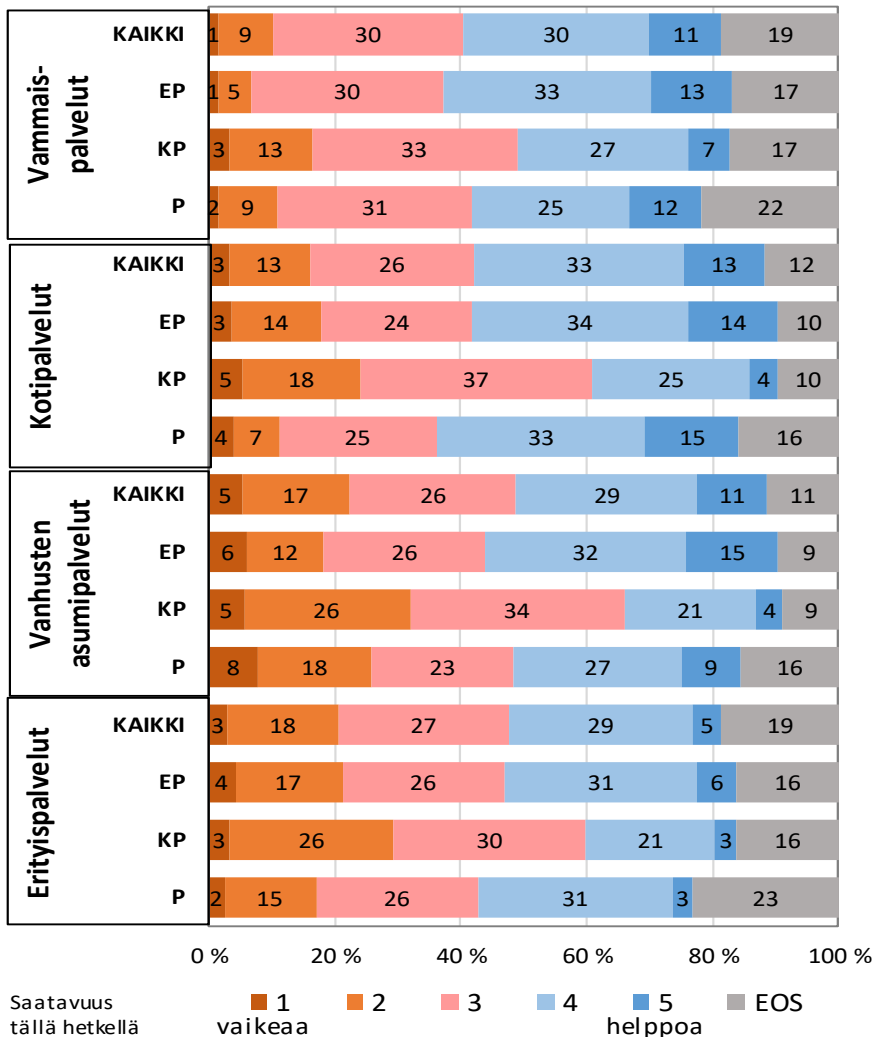

Sosiaalipalvelut pohjalaismaakunnissa

Vanhusten asumispalvelujen saatavuudessa vaikeuksia etenkin Keski-Pohjanmaalla, tilanteen koetaan edelleen vaikeutuvan seuraavien neljän vuoden aikana

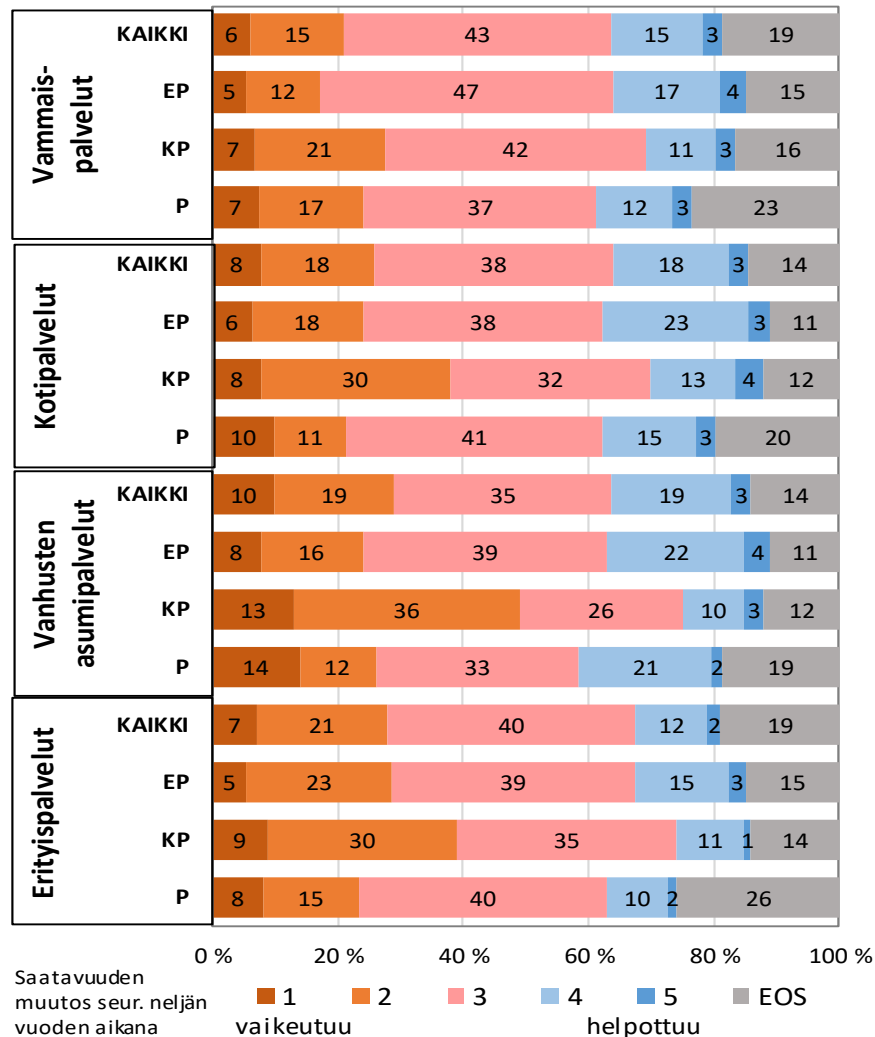
TÄLLÄ HETKELLÄ

SOSIAALIPALVELUT

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

SOSIAALIPALVELUT

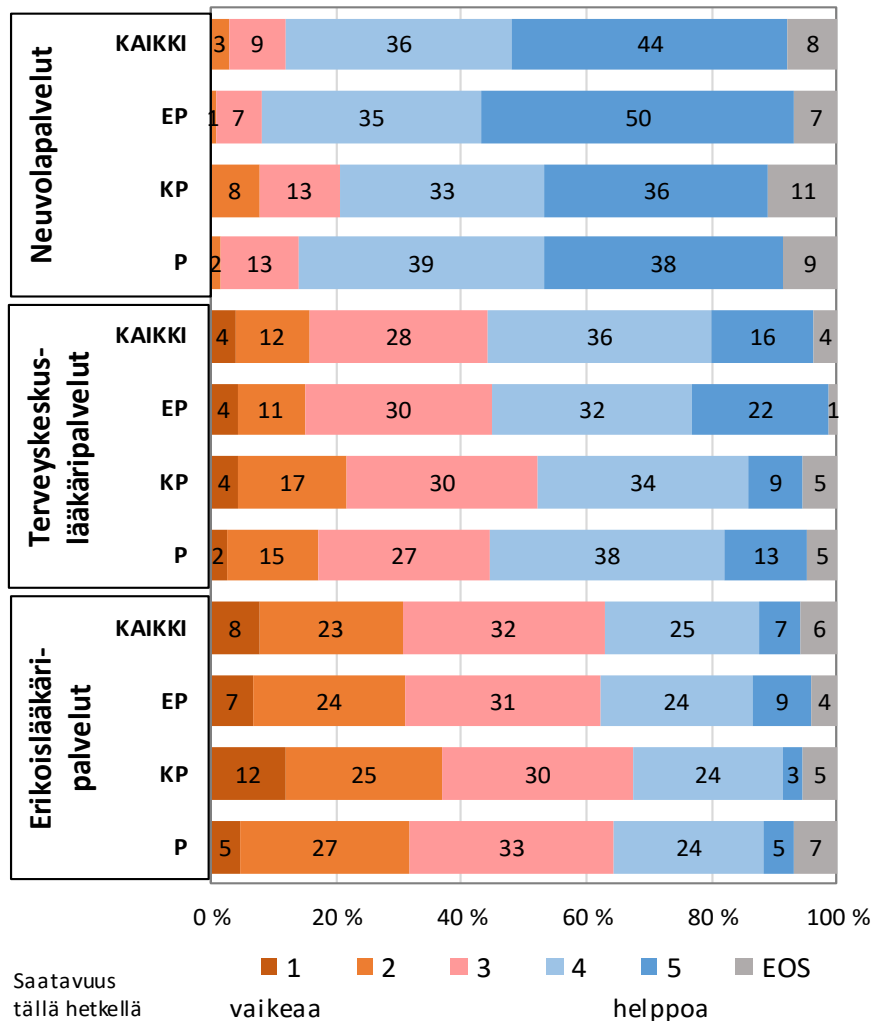

Terveyspalvelut pohjalaismaakunnissa

Neuvolapalvelujen saatavuuden arvioidaan vaikeutuvan tulevaisuudessa, vaikeuksia raportoidaan myös erikoislääkäripalvelujen saatavuudessa ja saatavuuden arvioidaan myös edelleen vaikeutuvan

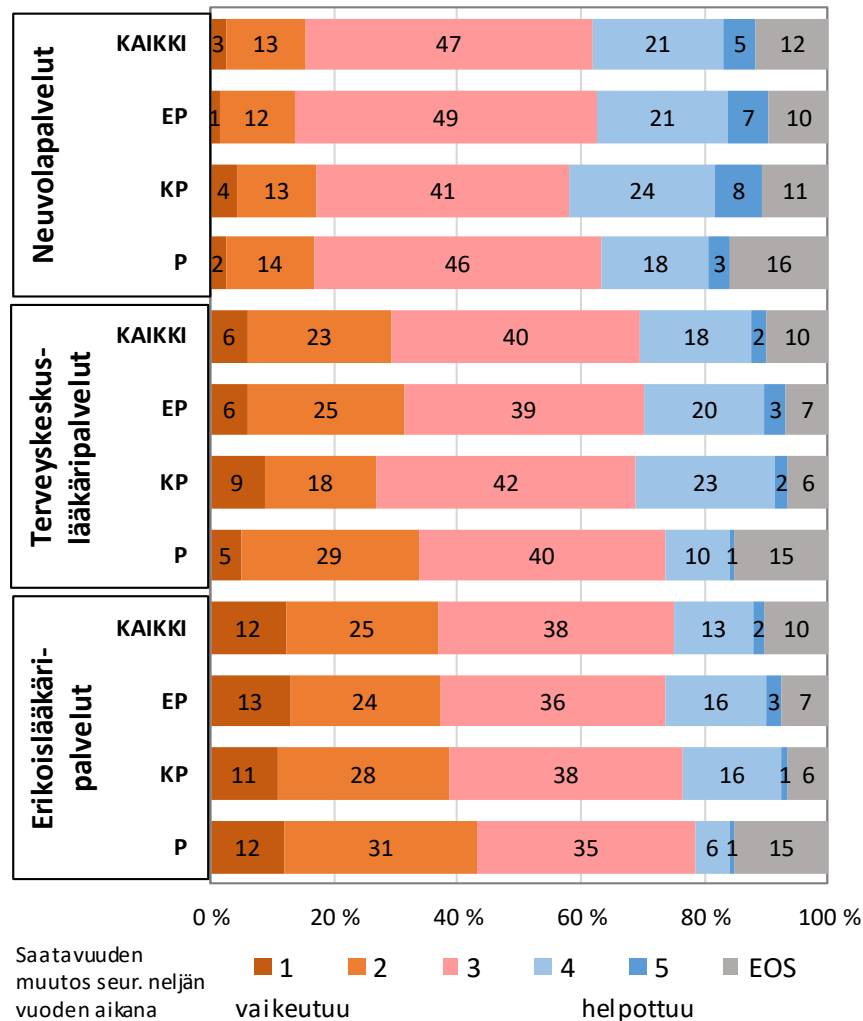
TÄLLÄ HETKELLÄ

TERVEYSPALVELUT

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

TERVEYSPALVELUT

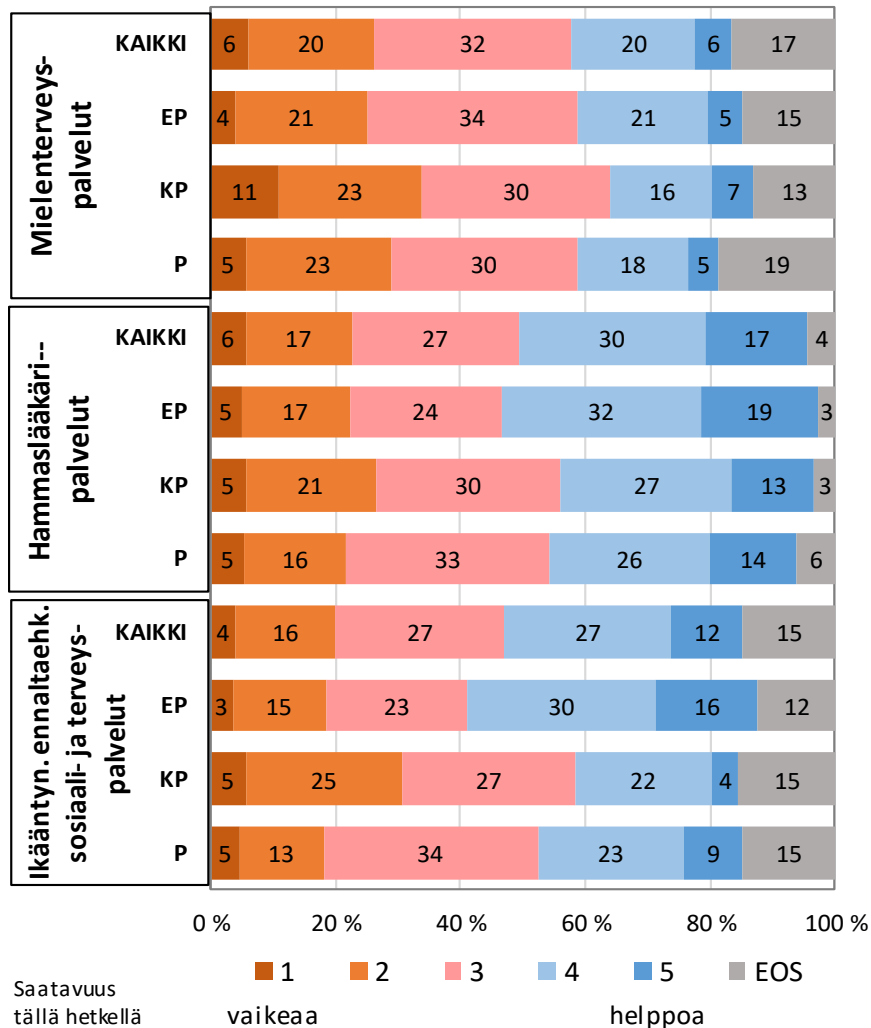

Terveyspalvelut pohjalaismaakunnissa

Ikääntyneiden ennaltaehkäisevien sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuudessa eroja maakunnittain

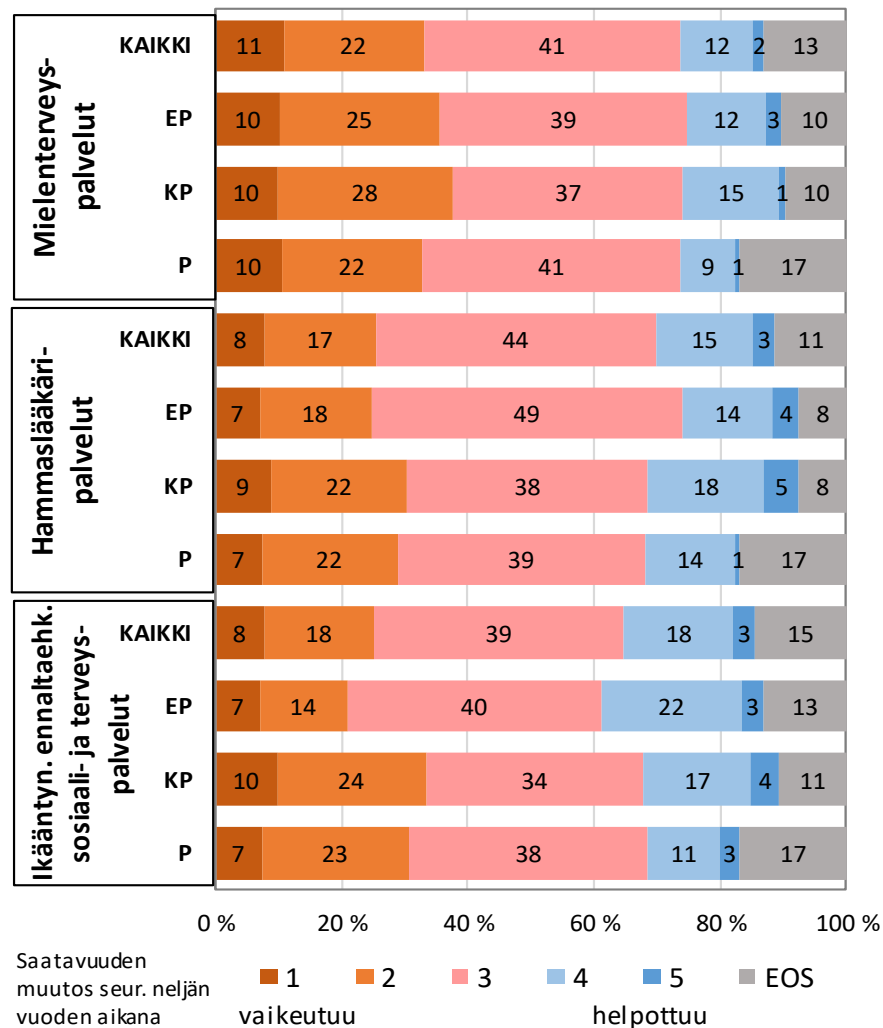
TÄLLÄ HETKELLÄ

TERVEYSPALVELUT

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

TERVEYSPALVELUT

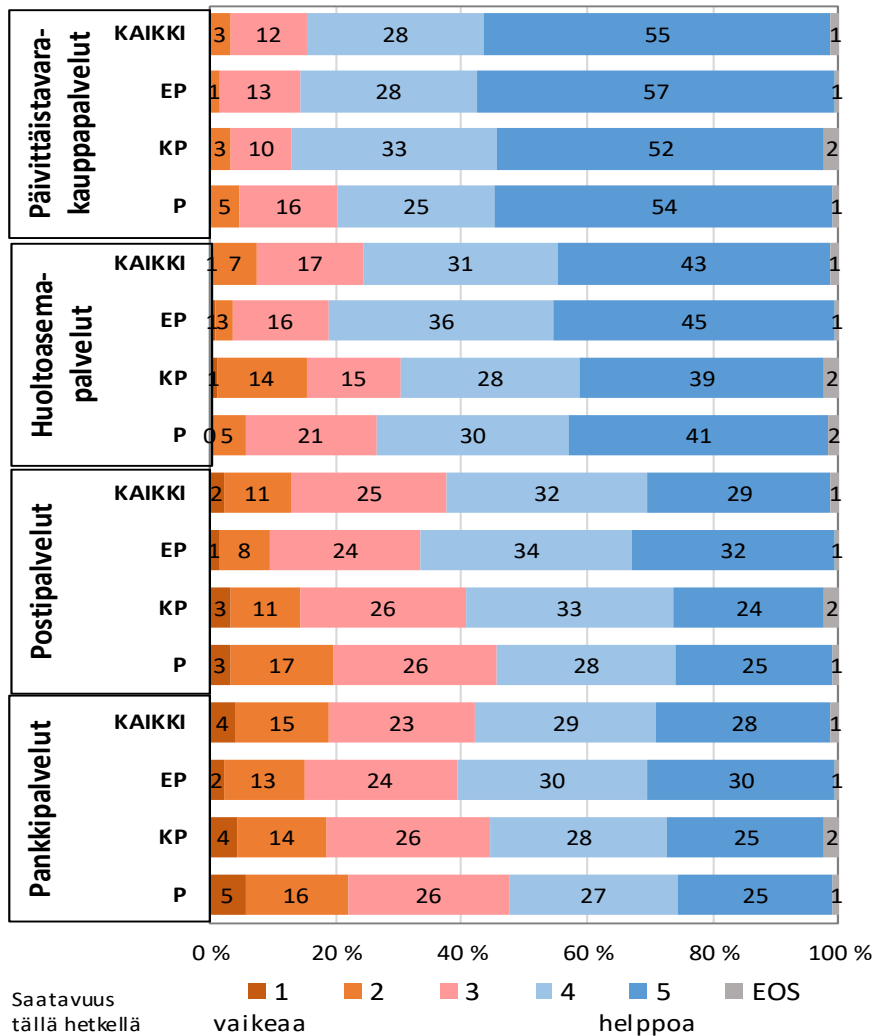

Kaupan alan palvelut pohjalaismakunnissa

Päivittäistavara- ja kauppapalvelujen saatavuus hyvällä tasolla, pankkipalvelujen saatavuus vaikeutuu edelleen

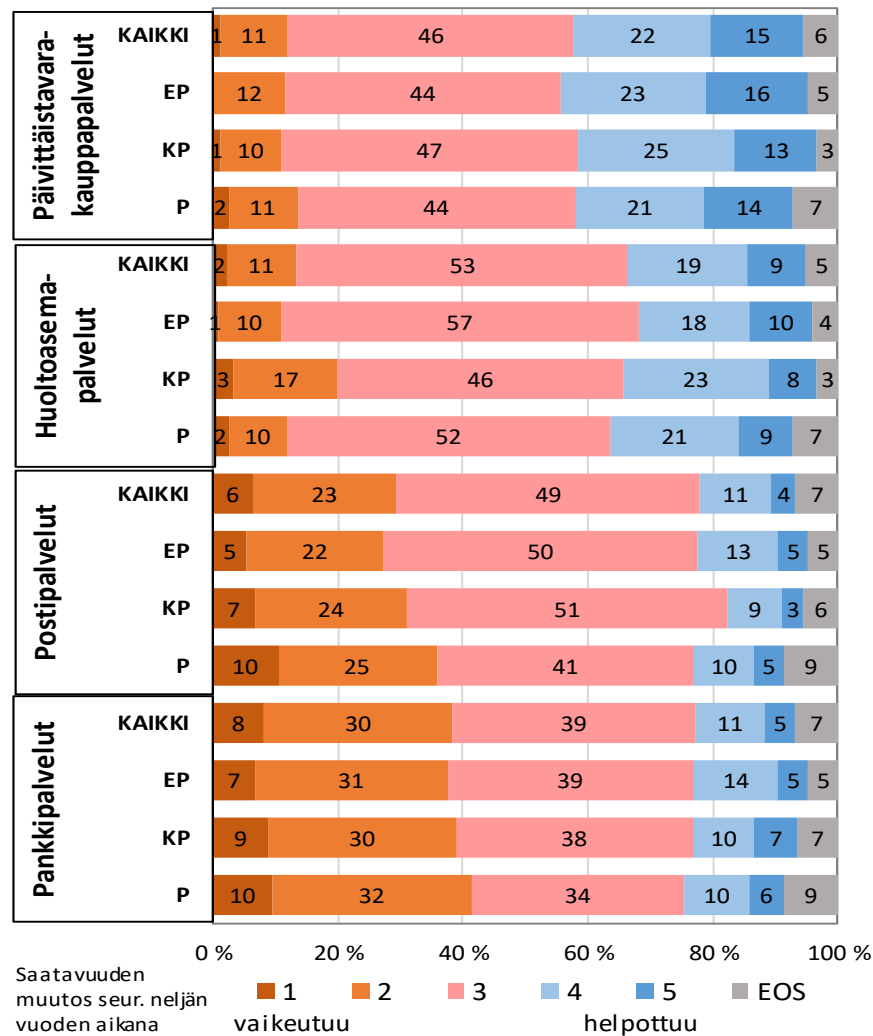
TÄLLÄ HETKELLÄ

KAUPALLISET PALVELUT

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

KAUPALLISET PALVELUT

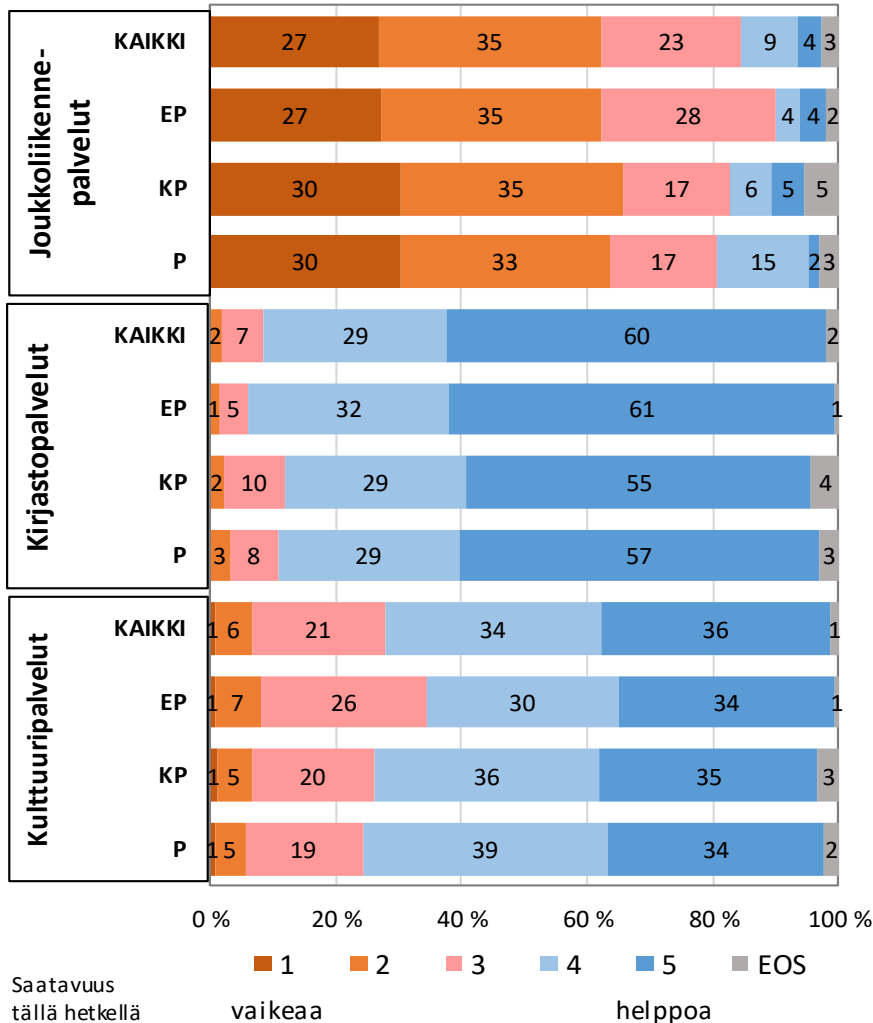

Muut palvelut

Joukkoliikennepalvelujen saatavuus on vaikeaa kaikissa maakunnissa ja sen koetaan vaikeutuvan entisestään

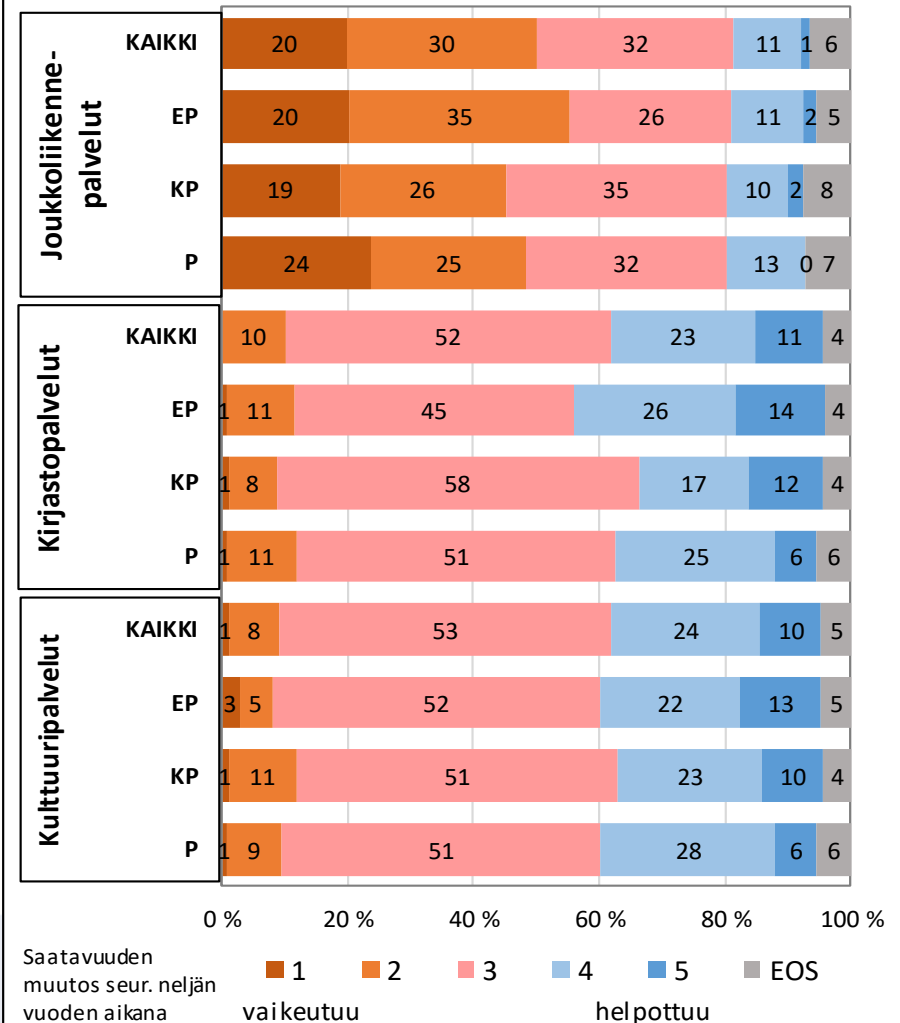
TÄLLÄ HETKELLÄ

MUUT PALVELUT

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

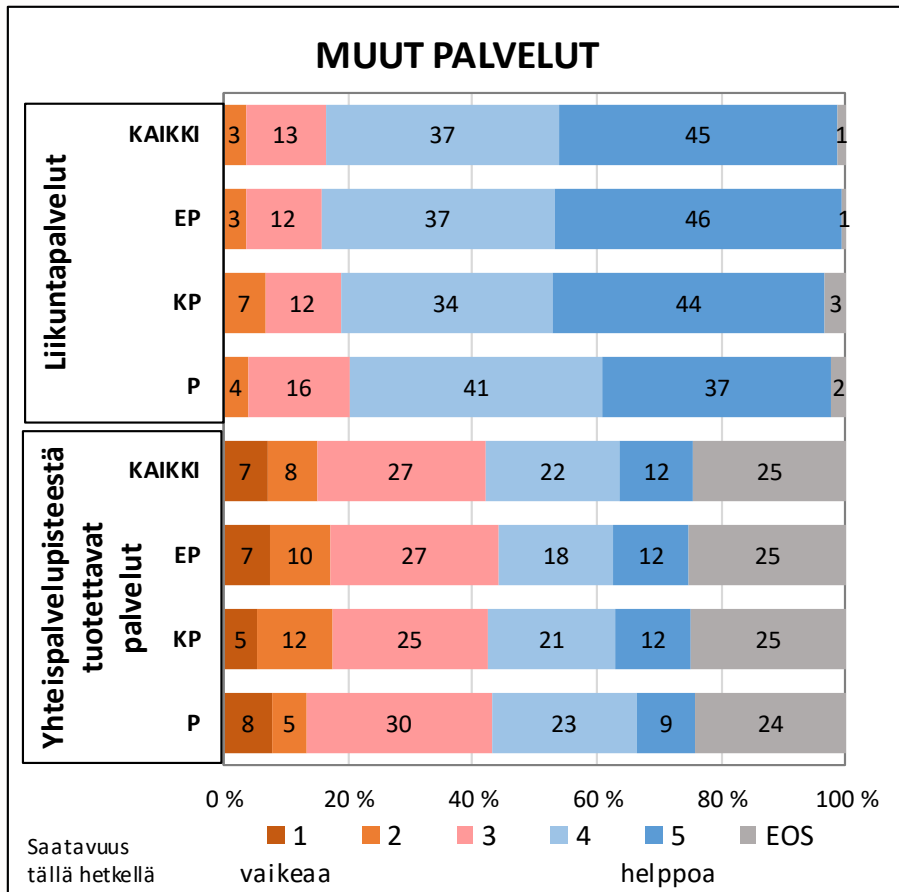
MUUT PALVELUT

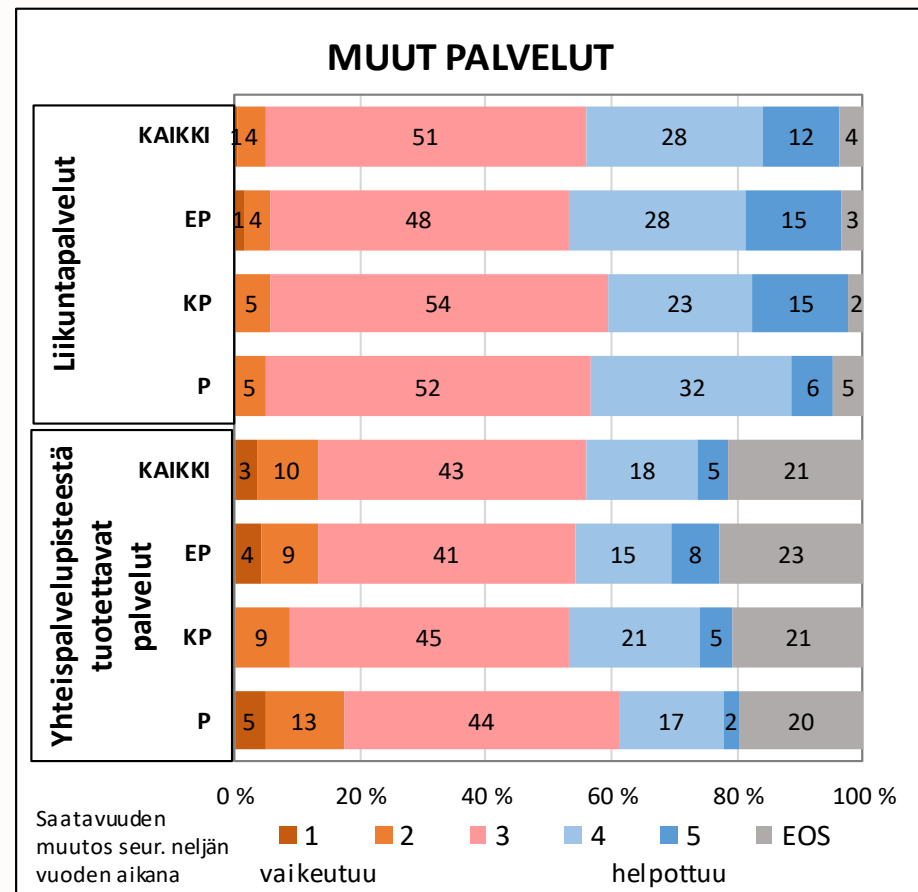
Muut palvelut

Liikuntapalvelujen saatavuus on helppoa kaikissa maakunnissa

TÄLLÄ HETKELLÄ

SEUR. NELJÄN VUODEN AIKANA

Hallinto-, opetus- ja sosiaalipalvelujen saatavuuden keskiarvot tällä hetkellä (1-5)

Palvelujen saatavuus toimialueella tällä hetkellä (1=saatavuus vaikeaa-5=saatavuus helppoa)	Etelä-Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Pohjanmaa	KAIKKI VASTAAJAT
HALLINTOPALVELUT				
Verohallinnon palvelut	2,5	2,9	2,4	2,5
Työ- ja elinkeinohallinnon palvelut	2,5	2,9	2,5	2,6
Poliisin ja pelastustoimen palvelut	2,9	3,2	2,8	2,9
OPETUSPALVELUT				
Varhaiskasvatuspalvelut	4,4	4,2	4,4	4,3
Perusasteen opetuspalvelut	4,5	4,4	4,5	4,5
Toisen asteen opetuspalvelut	3,8	3,7	3,9	3,8
Korkea-asteen koulutuspalvelut	2,5	3,0	3,1	2,8
SOSIAALIPALVELUT				
Vammaispalvelut	3,6	3,3	3,5	3,5
Kotipalvelut	3,5	3,0	3,6	3,4
Vanhusten asumispalvelut	3,4	2,9	3,1	3,3
Erityispalvelut *)	3,2	2,9	3,2	3,2

*) Erityispalvelut (vammainen tulkki- ja kuljetuspalvelut, lastensuojelun erityispalvelut jne.)

Arvio hallinto-, opetus- ja sosiaalipalvelujen saatavuuden muuttumisesta, keskiarvot (1-5)

Palvelujen saatavuuden muuttuminen toimialueella seuraavien neljän vuoden aikana (1=saatavuus vaikeutuu- 5=saatavuus helpottuu)	Etelä-Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Pohjanmaa	KAIKKI VASTAAJAT
HALLINTOPALVELUT				
Verohallinnon palvelut	2,3	2,5	2,1	2,3
Työ- ja elinkeinohallinnon palvelut	2,2	2,6	2,0	2,2
Poliisin ja pelastustoimen palvelut	2,4	2,7	2,3	2,4
OPETUSPALVELUT				
Varhaiskasvatuspalvelut	3,6	3,4	3,6	3,5
Perusasteen opetuspalvelut	3,5	3,3	3,5	3,5
Toisen asteen opetuspalvelut	2,9	3,0	3,3	3,1
Korkea-asteen koulutuspalvelut	2,5	2,8	2,9	2,7
SOSIAALIPALVELUT				
Vammaispalvelut	3,0	2,8	2,8	2,9
Kotipalvelut	3,0	2,7	2,9	2,9
Vanhusten asumispalvelut	3,0	2,5	2,8	2,8
Erityispalvelut *)	2,8	2,6	2,8	2,8

*) Erityispalvelut (vammaisten tulkki- ja kuljetuspalvelut, lastensuojelun erityispalvelut jne.)

Terveys- ja kaupallisten palvelujen saatavuuden keskiarvot tällä hetkellä (1-5)

Palvelujen saatavuus toimialueella tällä hetkellä (1=saatavuus vaikeaa-5=saatavuus helppoa)	Etelä-Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Pohjanmaa	KAIKKI VASTAAJAT
TERVEYSPALVELUT				
Neuvolapalvelut	4,4	4,1	4,2	4,3
Terveyskeskuslääkäripalvelut	3,6	3,3	3,5	3,5
Erikoislääkäripalvelut	3,1	2,8	3,0	3,0
Mielenterveyspalvelut	3,0	2,8	2,9	3,0
Hammaslääkäripalvelut	3,4	3,2	3,3	3,4
Ikäntyneiden ennaltaehkäisevät sosiaali- ja terveyspalvelut *)	3,5	2,9	3,2	3,3
KAUPALLISET PALVELUT				
Päivittäistavarakauppapalvelut	4,4	4,4	4,3	4,4
Huoltoasemapalvelut	4,2	3,9	4,1	4,1
Postipalvelut	3,9	3,7	3,6	3,8
Pankkipalvelut	3,7	3,6	3,5	3,6

*) Ikäntyneiden ennaltaehkäisevät sosiaali- ja terveyspalvelut (esim. ikäihmisten neuvola- ja neuvontapalvelut, päivätoiminta)

Arvio terveys- ja kaupallisten palvelujen saatavuuden muuttumisesta, keski-arvot (1-5)

Palvelujen saatavuuden muuttuminen toimialueella seuraavien neljän vuoden aikana (1=saatavuus vaikeutuu- 5=saatavuus helpottuu)	Etelä-Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Pohjanmaa	KAIKKI VASTAAJAT
TERVEYSPALVELUT				
Neuvolapalvelut	3,2	3,2	3,1	3,2
Terveyskeskuslääkäripalvelut	2,9	2,9	2,7	2,9
Erikoislääkäripalvelut	2,7	2,7	2,4	2,6
Mielenterveyspalvelut	2,7	2,7	2,6	2,7
Hammaslääkäripalvelut	2,9	2,9	2,8	2,9
Ikäntyneiden ennaltaehkäisevät sosiaali- ja terveyspalvelut *)	3,0	2,8	2,8	2,9
KAUPALLISET PALVELUT				
Päivittäistavarakauppalvelut	3,5	3,4	3,4	3,4
Huoltoasemapalvelut	3,3	3,2	3,3	3,2
Postipalvelut	2,9	2,8	2,7	2,8
Pankkipalvelut	2,8	2,7	2,7	2,7

*) Ikäntyneiden ennaltaehkäisevät sosiaali- ja terveyspalvelut (esim. ikäihmisten neuvola- ja neuvontapalvelut, päivätoiminta)

Muiden palvelujen saatavuuden keskiarvot tällä hetkellä (1-5)

Palvelujen saatavuus toimialueella tällä hetkellä (1=saatavuus vaikeaa-5=saatavuus helppoa)	Etelä-Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Pohjanmaa	KAIKKI VASTAAJAT
MUUT PALVELUT				
Joukkoliikennepalvelut	2,2	2,2	2,2	2,3
Kirjastopalvelut	4,5	4,4	4,4	4,5
Kulttuuripalvelut	3,9	4,0	4,0	4,0
Liikuntapalvelut	4,3	4,2	4,1	4,3
Yhteispalvelupisteestä tuotettavat palvelut	3,2	3,3	3,3	3,3

Arvio muiden palvelujen saatavuuden muuttumisesta, keskiarvot (1-5)

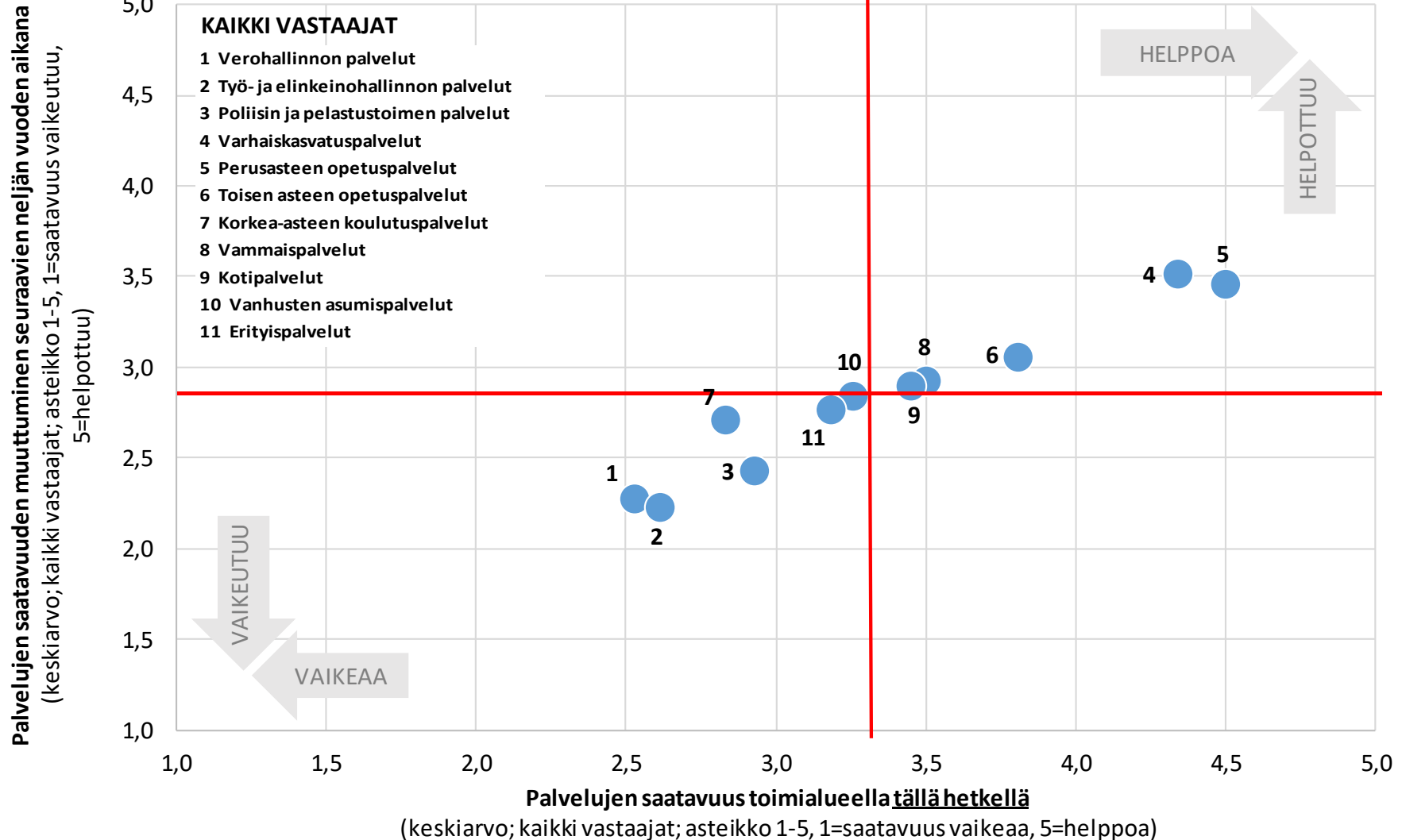
Palvelujen saatavuuden muuttuminen toimialueella seuraavien neljän vuoden aikana (1=saatavuus vaikeutuu-5=saatavuus helpottuu)	Etelä-Pohjanmaa	Keski-Pohjanmaa	Pohjanmaa	KAIKKI VASTAAJAT
MUUT PALVELUT				
Joukkoliikennepalvelut	2,4	2,5	2,4	2,4
Kirjastopalvelut	3,4	3,3	3,3	3,4
Kulttuuripalvelut	3,4	3,3	3,3	3,3
Liikuntapalvelut	3,5	3,5	3,4	3,5
Yhteispalvelupisteestä tuotettavat palvelut	3,2	3,3	3,0	3,1

Palvelujen saatavuus verrattuna saatavuuden muuttumiseen

- Erilaisten palvelujen saatavuutta (26 kpl) toimialueella ja vastaavasti saatavuuden muuttumista seuraavien neljän vuoden aikana kartoitettiin kahdella kysymyksellä
- Kysymysten asteikot olivat:
  - 1=saatavuus vaikeaa, 2, 3, 4, 5=saatavuus helppoa, en osaa sanoa
  - 1=saatavuus vaikeutuu, 2, 3, 4, 5=saatavuus helpottuu, en osaa sanoa
- Seuraavien diojen nelikenttäkuviossa on esitetty palveluiden saatavuusarvioiden keskiarvot tällä hetkellä (x-akseli) ja vastaavasti palveluiden saatavuuden muuttumisarvioiden keskiarvot (y-akseli)
- Keskiarvoja laskettaessa ei ole huomioitu en osaa sanoa -vastauksia
- Punainen pystyviiva keskellä kuviota kuvaa palvelujen keskimääräistä saatavuutta tällä hetkellä (asteikolla 1-5)
- Vastaavasti punainen vaakaviiva kuvaa palvelujen saatavuuden keskimääräistä muuttumista seuraavien neljän vuoden aikana (asteikolla 1-5)
- Mikäli tiettyä palvelua kuvaava ympyrä on lähellä kuvion vasenta alakulmaa, on palvelun saatavuus vaikeaa ja sen arvioidaan vaikeutuvan entisestään.
- Vastaavasti mitä lähempänä tiettyä palvelua kuvaava ympyrä on kuvion oikeaa yläkulmaa, sitä helpompaa on saatavuus ja sen myös arvioidaan helpottuvan entisestään.

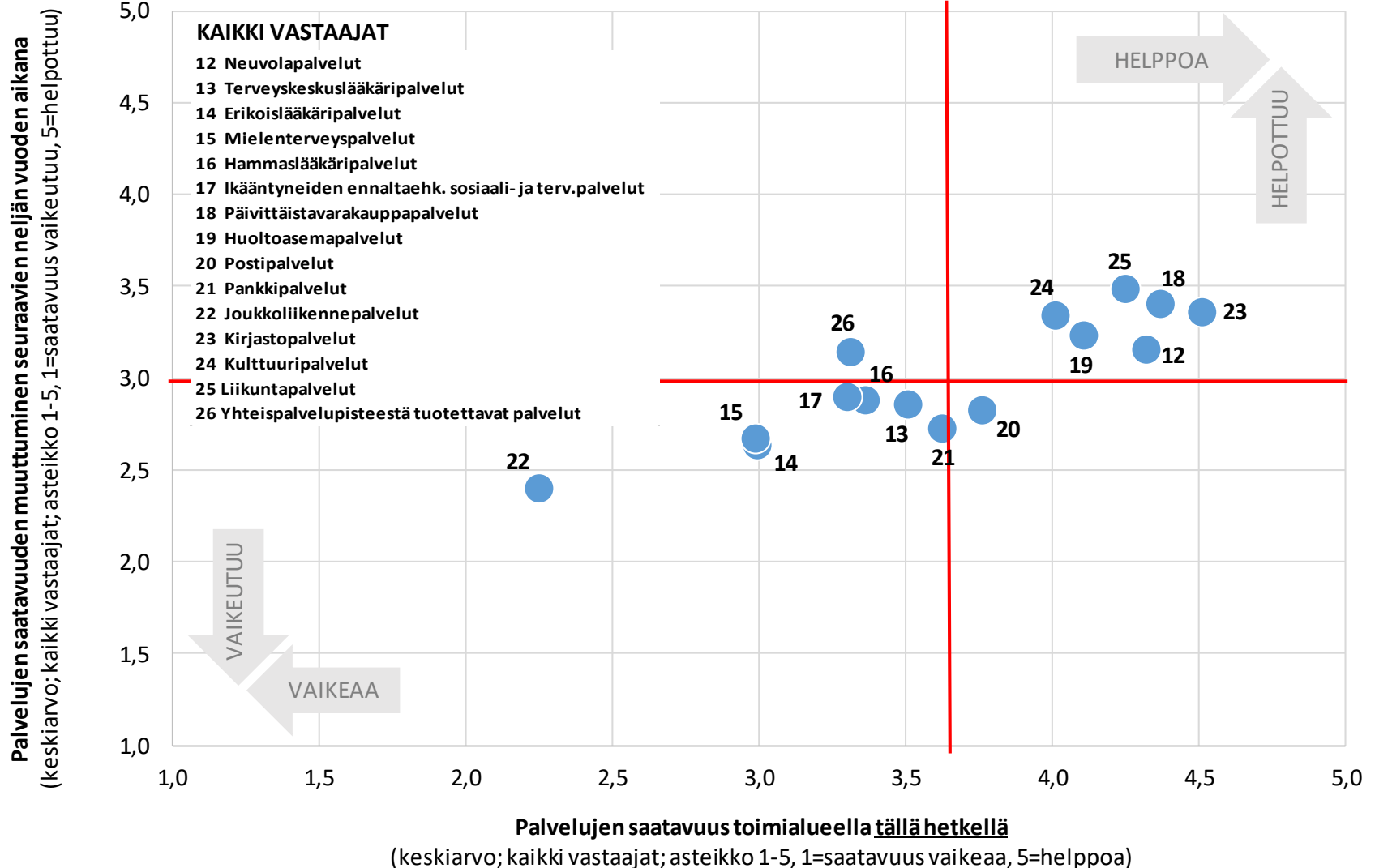
Palvelujen saatavuus nyt ja arvio saatavuuden muuttumisesta seuraavan neljän vuoden aikana koko aineistossa

Palvelujen saatavuus toimialueella tällä hetkellä vs. muuttuminen seuraavien neljän vuoden aikana

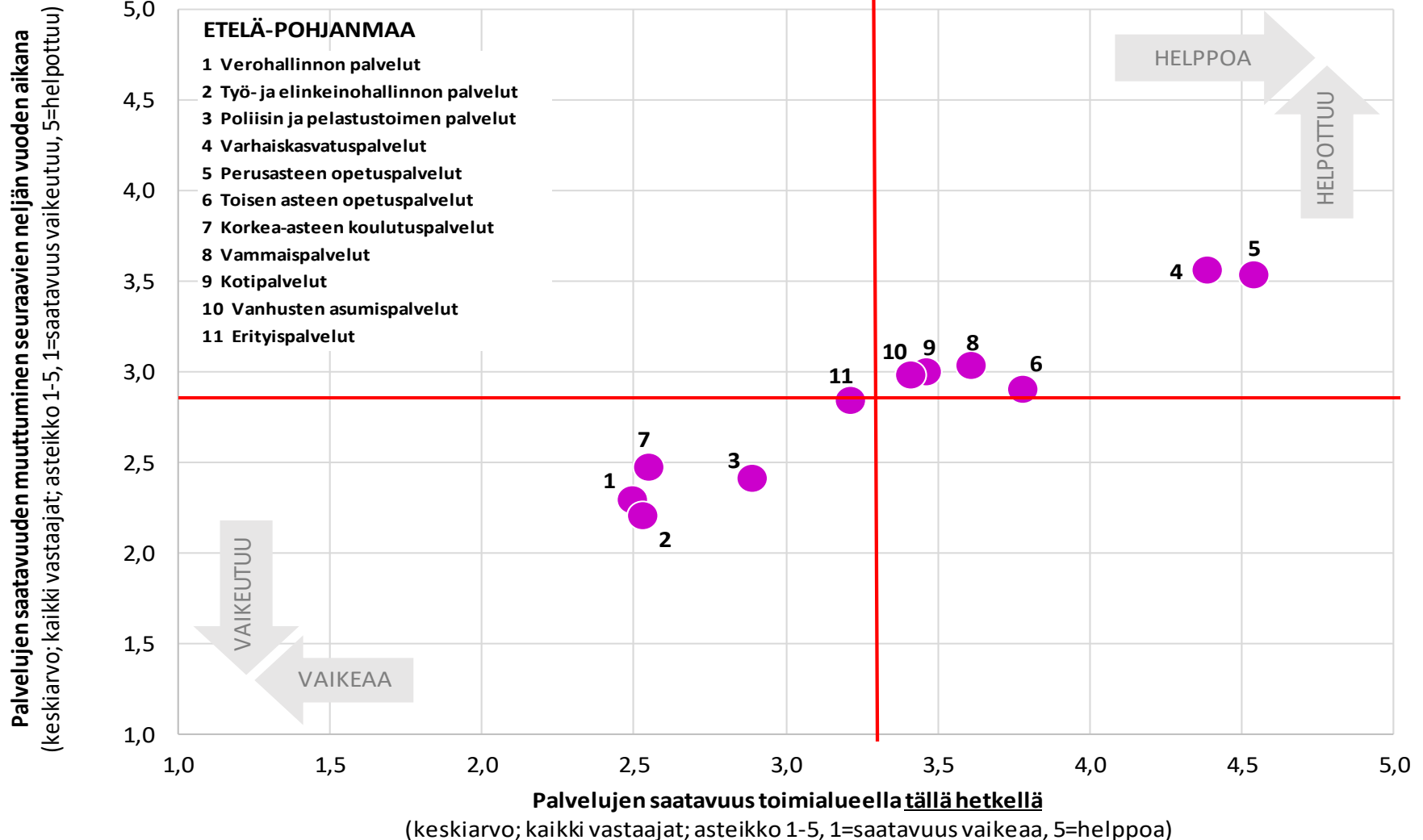
Palvelujen saatavuus nyt ja arvio saatavuuden muuttumisesta seuraavan neljän vuoden aikana koko aineistossa

Palvelujen saatavuus toimialueella tällä hetkellä vs. muuttuminen seuraavien neljän vuoden aikana

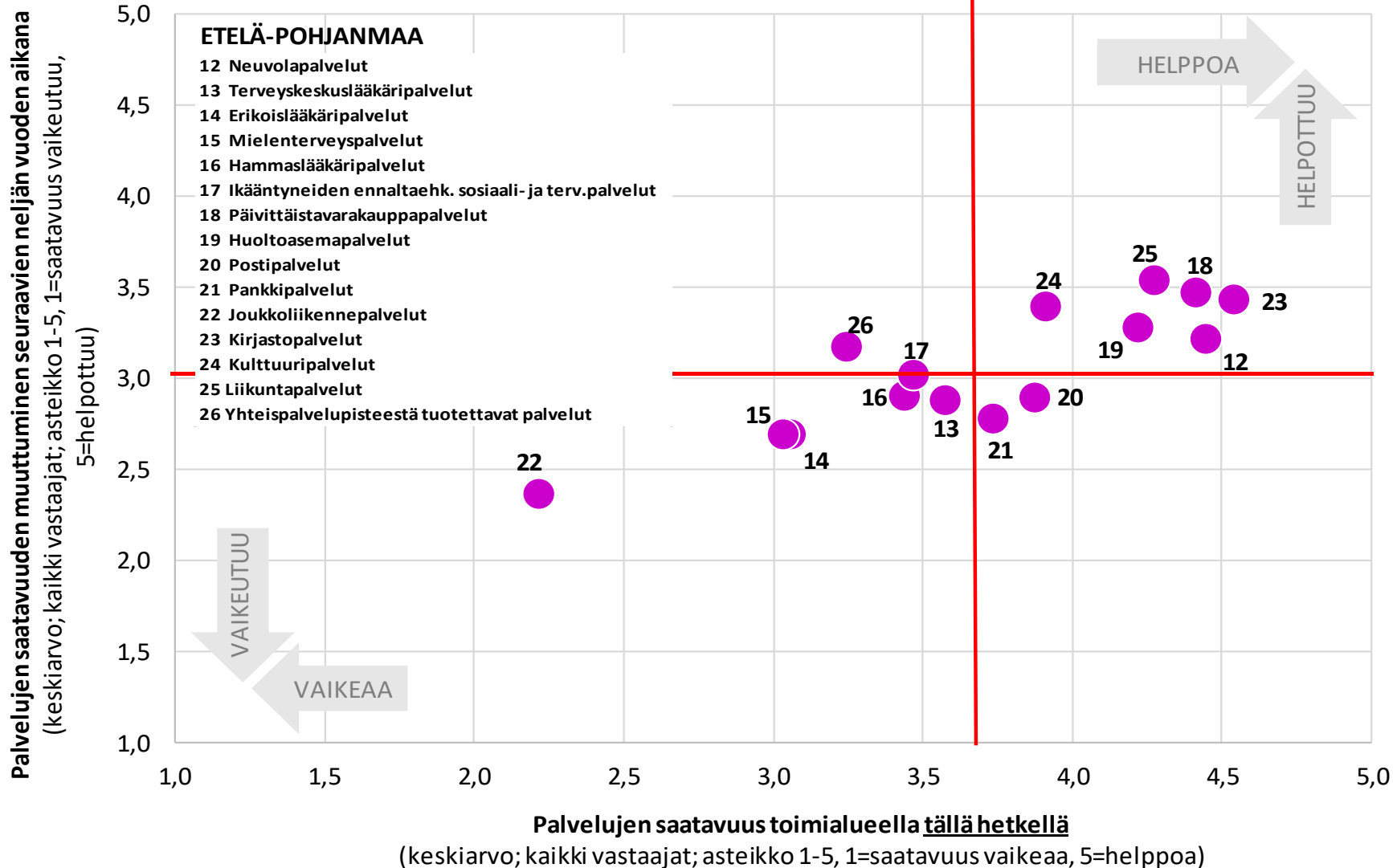
Palvelujen saatavuus nyt ja arvio saatavuuden muuttumisesta seuraavan neljän vuoden aikana, Etelä-Pohjanmaa

Palvelujen saatavuus toimialueella tällä hetkellä vs. muuttuminen seuraavien neljän vuoden aikana

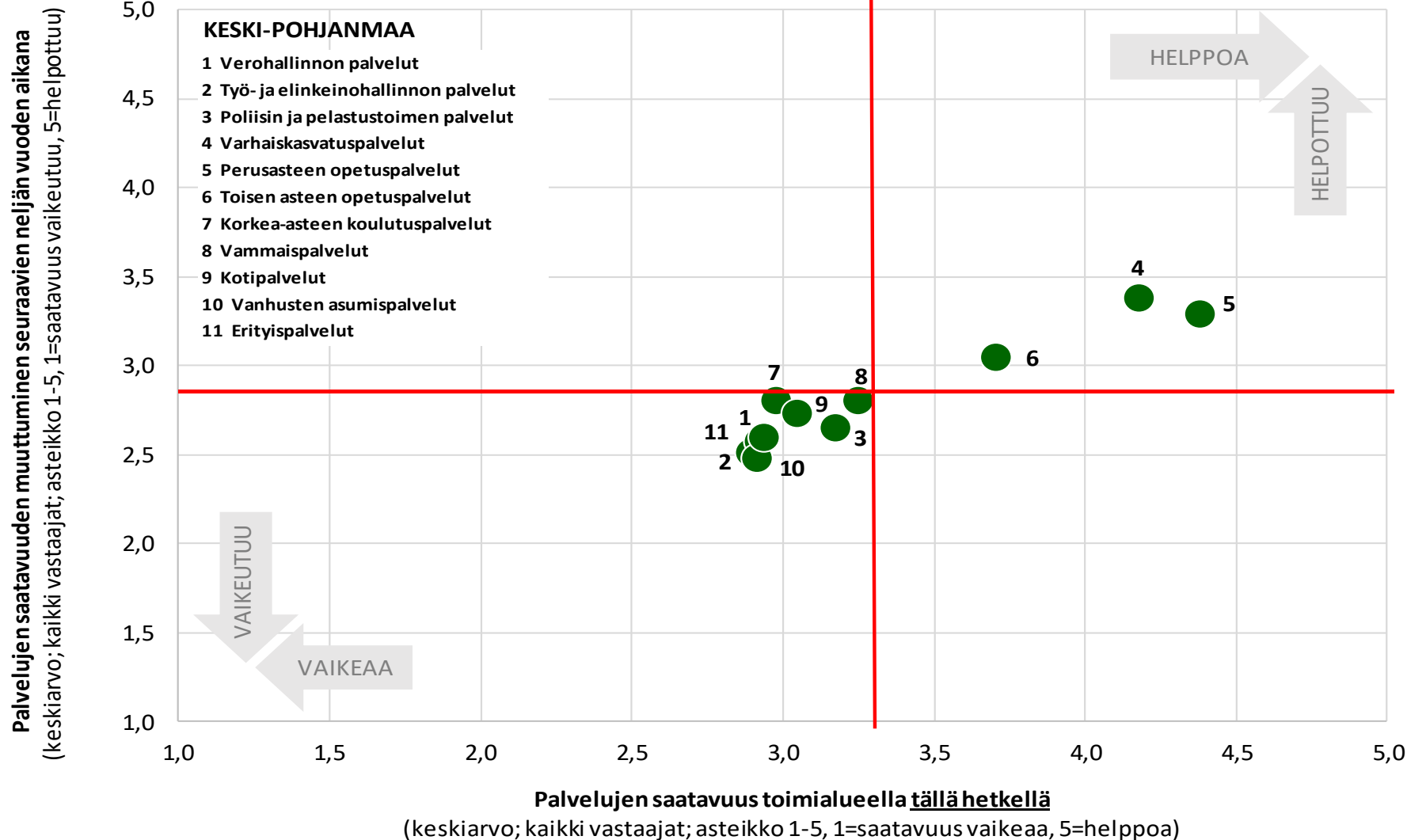
Palvelujen saatavuus nyt ja arvio saatavuuden muuttumisesta seuraavan neljän vuoden aikana, Etelä-Pohjanmaa

Palvelujen saatavuus toimialueella tällä hetkellä vs. muuttuminen seuraavien neljän vuoden aikana

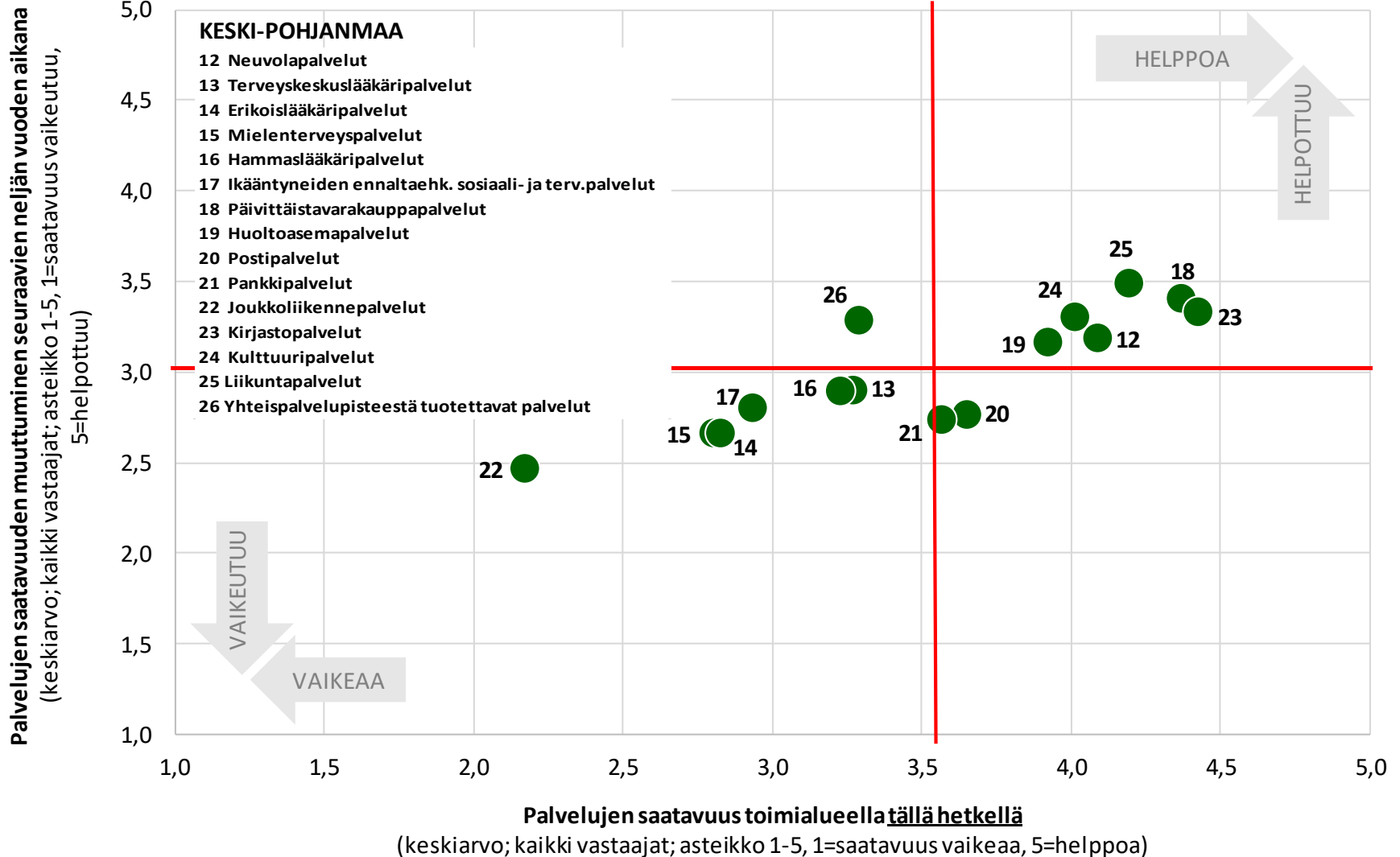
Palvelujen saatavuus nyt ja arvio saatavuuden muuttumisesta seuraavan neljän vuoden aikana, Keski-Pohjanmaa

Palvelujen saatavuus toimialueella tällä hetkellä vs. muuttuminen seuraavien neljän vuoden aikana

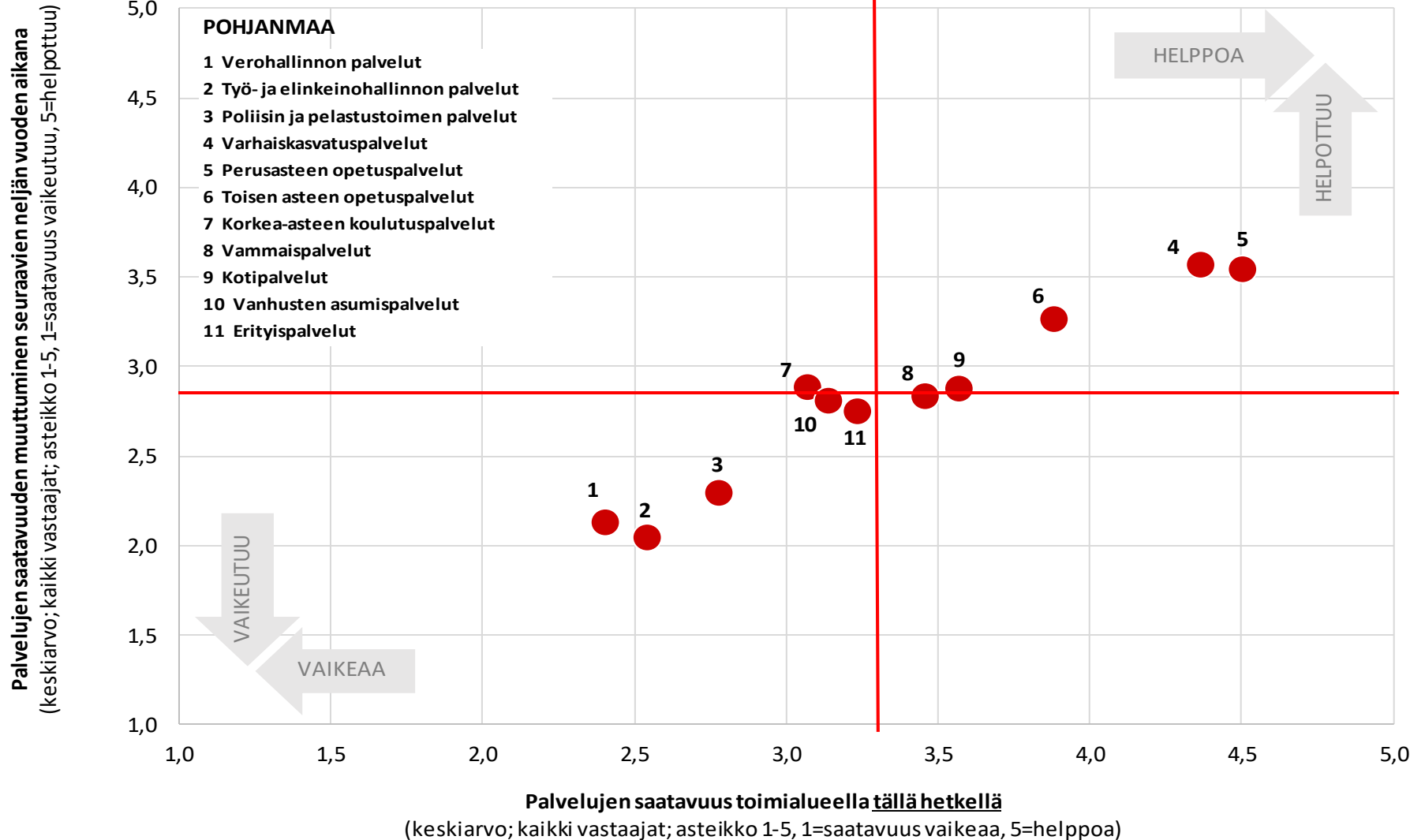
Palvelujen saatavuus nyt ja arvio saatavuuden muuttumisesta seuraavan neljän vuoden aikana, Keski-Pohjanmaa

Palvelujen saatavuus toimialueella tällä hetkellä vs. muuttuminen seuraavien neljän vuoden aikana

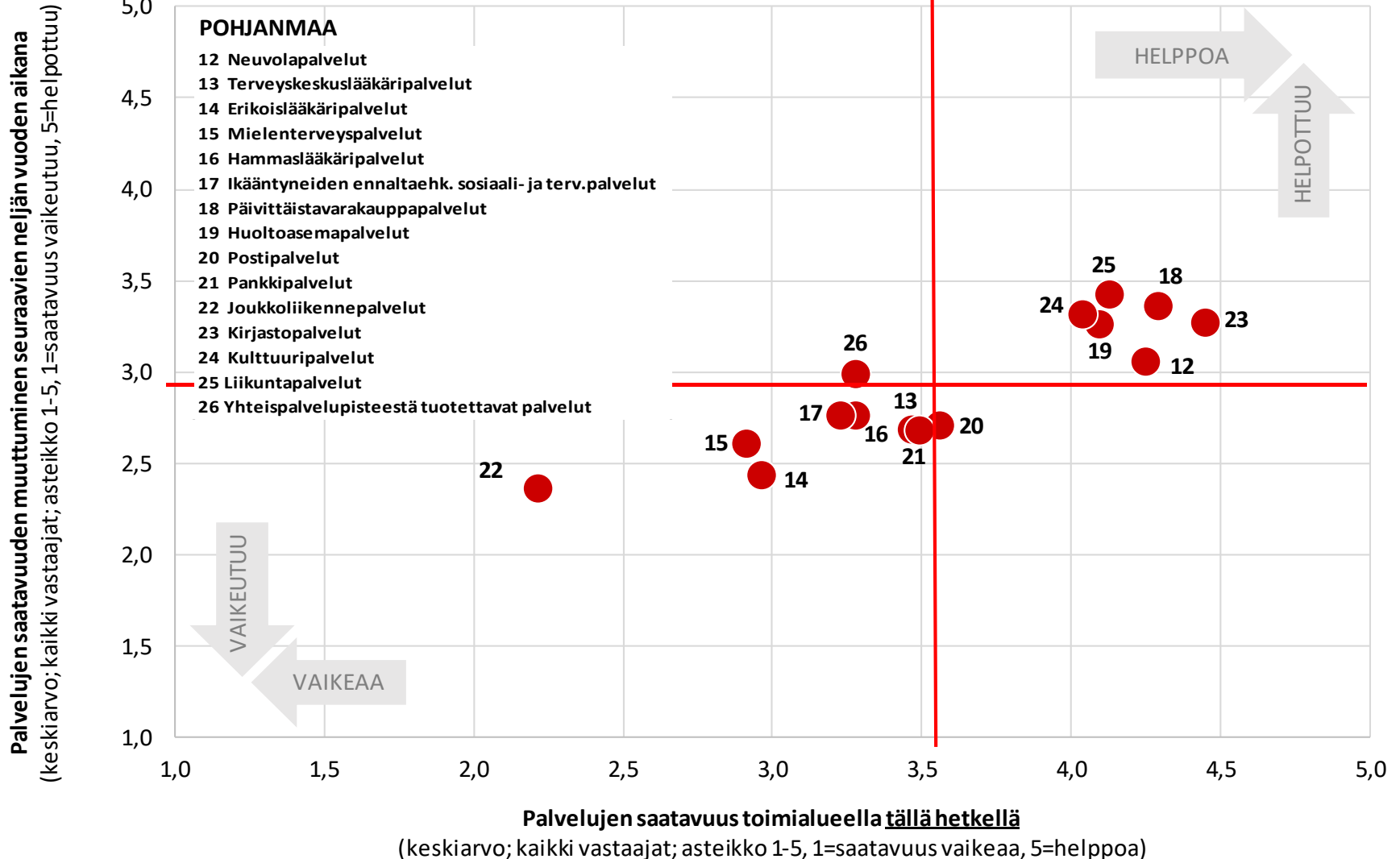
Palvelujen saatavuus nyt ja arvio saatavuuden muuttumisesta seuraavan neljän vuoden aikana, Pohjanmaa

Palvelujen saatavuus toimialueella tällä hetkellä vs. muuttuminen seuraavien neljän vuoden aikana

Palvelujen saatavuus nyt ja arvio saatavuuden muuttumisesta seuraavan neljän vuoden aikana, Pohjanmaa

Palvelujen saatavuus toimialueella tällä hetkellä vs. muuttuminen seuraavien neljän vuoden aikana

Palvelujen saatavuuden vertailu tutkimushetkellä vuosina 2009, 2012 ja 2017

- Seuraavissa dioissa esitetään 23:n palvelun vertailu keskiarvoina kolmessa tutkimuksessa koko aineistossa ja maakunnittain
- Kysymysten asteikko oli:
  - 1=saatavuus vaikeaa, 2, 3, 4, 5=saatavuus helppoa, en osaa sanoa
- Keskiarvoja laskettaessa ei ole huomioitu en osaa sanoa - vastauksia

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017

Verohallinnon sekä työ- ja elinkeinohallinnon palvelujen saatavuuden arvioidaan nyt olevan heikommalla tasolla kuin aikaisemmin

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä VEROHALLINNON PALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,97
	v. 2012	2,77
	v. 2017	2,53
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,97
	v. 2012	2,56
	v. 2017	2,49
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,84
	v. 2012	2,93
	v. 2017	2,89
POHJANMAA	v. 2009	3,04
	v. 2012	2,82
	v. 2017	2,40

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä TYÖ- JA ELINKEINOHALLINNON PALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,16
	v. 2012	3,05
	v. 2017	2,61
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,13
	v. 2012	2,82
	v. 2017	2,52
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,26
	v. 2012	3,28
	v. 2017	2,92
POHJANMAA	v. 2009	3,17
	v. 2012	3,08
	v. 2017	2,54

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017

Erityisesti Pohjanmaalla poliisin ja pelastustoimen palvelujen saatavuus on vaikeutunut, joukkoliikennepalvelujen saatavuus pysynyt heikolla tasolla kaikissa maakunnissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä POLIISIN JA PELASTUSTOIMEN PALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,04
	v. 2012	3,06
	v. 2017	2,93
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,77
	v. 2012	2,70
	v. 2017	2,89
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,02
	v. 2012	3,13
	v. 2017	3,18
POHJANMAA	v. 2009	3,28
	v. 2012	3,38
	v. 2017	2,78

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä JOUKKOLIIKENNEPALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,23
	v. 2012	2,09
	v. 2017	2,25
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,20
	v. 2012	2,14
	v. 2017	2,21
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,10
	v. 2012	2,01
	v. 2017	2,17
POHJANMAA	v. 2009	2,24
	v. 2012	2,12
	v. 2017	2,22

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017

Koulutuspalvelujen saatavuudessa ei merkittäviä muutoksia

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä TOISEN ASTEEN OPETUSPALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,90
	v. 2012	3,72
	v. 2017	3,81
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,77
	v. 2012	3,70
	v. 2017	3,78
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,76
	v. 2012	3,63
	v. 2017	3,70
POHJANMAA	v. 2009	4,07
	v. 2012	3,84
	v. 2017	3,88

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä KORKEA-ASTEEN KOULUTUSPALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,86
	v. 2012	2,70
	v. 2017	2,83
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,43
	v. 2012	2,33
	v. 2017	2,55
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,78
	v. 2012	2,68
	v. 2017	2,98
POHJANMAA	v. 2009	3,20
	v. 2012	3,05
	v. 2017	3,07

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017

Vammaispalvelujen ja kotipalvelujen saatavuudessa ei merkittäviä muutoksia

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä VAMMAISPALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,47
	v. 2012	3,53
	v. 2017	3,50
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,58
	v. 2012	3,67
	v. 2017	3,61
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,38
	v. 2012	3,40
	v. 2017	3,25
POHJANMAA	v. 2009	3,44
	v. 2012	3,54
	v. 2017	3,46

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä KOTIPALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,31
	v. 2012	3,20
	v. 2017	3,45
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,31
	v. 2012	3,34
	v. 2017	3,46
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,98
	v. 2012	2,89
	v. 2017	3,05
POHJANMAA	v. 2009	3,58
	v. 2012	3,40
	v. 2017	3,57

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017:

Vanhusten asumispalvelujen saatavuus helpottunut jonkin verran Etelä-Pohjanmaalla,
vaikeutunut jonkin verran Pohjanmaalla

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä VANHUSTEN ASUMISPALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,17
	v. 2012	3,10
	v. 2017	3,26
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,09
	v. 2012	3,23
	v. 2017	3,41
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,00
	v. 2012	2,94
	v. 2017	2,92
POHJANMAA	v. 2009	3,45
	v. 2012	3,19
	v. 2017	3,14

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä ERITYISPALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,99
	v. 2012	2,99
	v. 2017	3,18
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,99
	v. 2012	3,09
	v. 2017	3,21
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,87
	v. 2012	2,81
	v. 2017	2,94
POHJANMAA	v. 2009	3,07
	v. 2012	3,08
	v. 2017	3,23

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Erityispalvelut (vammaisten tulkki- ja kuljetuspalvelut, lastensuojelun erityispalvelut jne.)

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017

Neuvolapalveluissa ei muutoksia, terveyskeskuslääkäripalvelujen saatavuus parantunut kaikissa maakunnissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä NEUVOLAPALVELUT			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	4,23	
	v. 2012	4,20	
	v. 2017	4,32	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	4,33	
	v. 2012	4,36	
	v. 2017	4,44	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	4,11	
	v. 2012	4,10	
	v. 2017	4,09	
POHJANMAA	v. 2009	4,13	
	v. 2012	4,15	
	v. 2017	4,25	

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä TERVEYSKESKUSLÄÄKÄRIPALVELUT			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,01	
	v. 2012	3,16	
	v. 2017	3,51	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,15	
	v. 2012	3,27	
	v. 2017	3,57	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,73	
	v. 2012	2,91	
	v. 2017	3,26	
POHJANMAA	v. 2009	3,06	
	v. 2012	3,35	
	v. 2017	3,47	

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017

Erikoislääkäripalvelujen saatavuus on jonkin verran helpottunut,
samoin mielenterveyspalvelujen saatavuus

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä ERIKOISLÄÄKÄRIPALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,83
	v. 2012	2,78
	v. 2017	3,00
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,89
	v. 2012	2,87
	v. 2017	3,06
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,55
	v. 2012	2,56
	v. 2017	2,80
POHJANMAA	v. 2009	2,88
	v. 2012	2,88
	v. 2017	2,97

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä MIELENTERVEYSPALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	2,78
	v. 2012	2,69
	v. 2017	2,99
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	2,94
	v. 2012	2,85
	v. 2017	3,03
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	2,55
	v. 2012	2,62
	v. 2017	2,83
POHJANMAA	v. 2009	2,71
	v. 2012	2,65
	v. 2017	2,91

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017:

Hammaslääkäripalvelujen saatavuus helpottunut erityisesti vuodesta 2012
Keski- ja Etelä-Pohjanmaalla

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä HAMMASLÄÄKÄRIPALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,29
	v. 2012	3,04
	v. 2017	3,36
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,46
	v. 2012	3,20
	v. 2017	3,44
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,16
	v. 2012	2,71
	v. 2017	3,23
POHJANMAA	v. 2009	3,23
	v. 2012	3,20
	v. 2017	3,28

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017

Päivittäistavarakauppapalveluissa ja huoltoasemapalveluissa ei juurikaan muutoksia;
saatavuus helppoa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä PÄIVITTÄISTAVARAKAUPPAPALVELUT			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	4,48	
	v. 2012	4,41	
	v. 2017	4,37	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	4,62	
	v. 2012	4,45	
	v. 2017	4,41	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	4,46	
	v. 2012	4,49	
	v. 2017	4,37	
POHJANMAA	v. 2009	4,28	
	v. 2012	4,29	
	v. 2017	4,29	

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä HUOLTOASEMAPALVELUT			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	4,31	
	v. 2012	4,07	
	v. 2017	4,11	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	4,46	
	v. 2012	4,28	
	v. 2017	4,22	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	4,25	
	v. 2012	3,85	
	v. 2017	3,92	
POHJANMAA	v. 2009	4,16	
	v. 2012	4,04	
	v. 2017	4,10	

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017

Posti- ja pankkipalvelujen saatavuus vaikeutunut

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä POSTIPALVELUT			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,94	
	v. 2012	3,95	
	v. 2017	3,76	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	4,03	
	v. 2012	4,10	
	v. 2017	3,88	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	4,14	
	v. 2012	4,11	
	v. 2017	3,65	
POHJANMAA	v. 2009	3,76	
	v. 2012	3,74	
	v. 2017	3,56	

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä PANKKIPALVELUT			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	4,33	
	v. 2012	4,07	
	v. 2017	3,62	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	4,51	
	v. 2012	4,18	
	v. 2017	3,73	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	4,26	
	v. 2012	4,18	
	v. 2017	3,57	
POHJANMAA	v. 2009	4,17	
	v. 2012	3,96	
	v. 2017	3,50	

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen saatavuudessa ei merkittäviä muutoksia

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä KIRJASTOPALVELUT			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	4,50	
	v. 2012	4,51	
	v. 2017	4,51	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	4,54	
	v. 2012	4,58	
	v. 2017	4,54	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	4,48	
	v. 2012	4,52	
	v. 2017	4,43	
POHJANMAA	v. 2009	4,52	
	v. 2012	4,46	
	v. 2017	4,45	

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä KULTTUURIPALVELUT			
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	3,89	
	v. 2012	3,96	
	v. 2017	4,01	
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	3,80	
	v. 2012	3,90	
	v. 2017	3,91	
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	3,98	
	v. 2012	4,09	
	v. 2017	4,01	
POHJANMAA	v. 2009	3,88	
	v. 2012	3,92	
	v. 2017	4,04	

Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Palvelujen saatavuus vuosina 2009, 2012 ja 2017

Liikuntapalvelujen saatavuus pysynyt ennallaan kolmessa tutkimuksessa

Palvelujen saatavuus tällä hetkellä		
LIIKUNTAPALVELUT		
KAIKKI VASTAAJAT	v. 2009	4,25
	v. 2012	4,20
	v. 2017	4,25
ETELÄ- POHJANMAA	v. 2009	4,28
	v. 2012	4,31
	v. 2017	4,27
KESKI- POHJANMAA	v. 2009	4,16
	v. 2012	4,19
	v. 2017	4,19
POHJANMAA	v. 2009	4,28
	v. 2012	4,18
	v. 2017	4,13

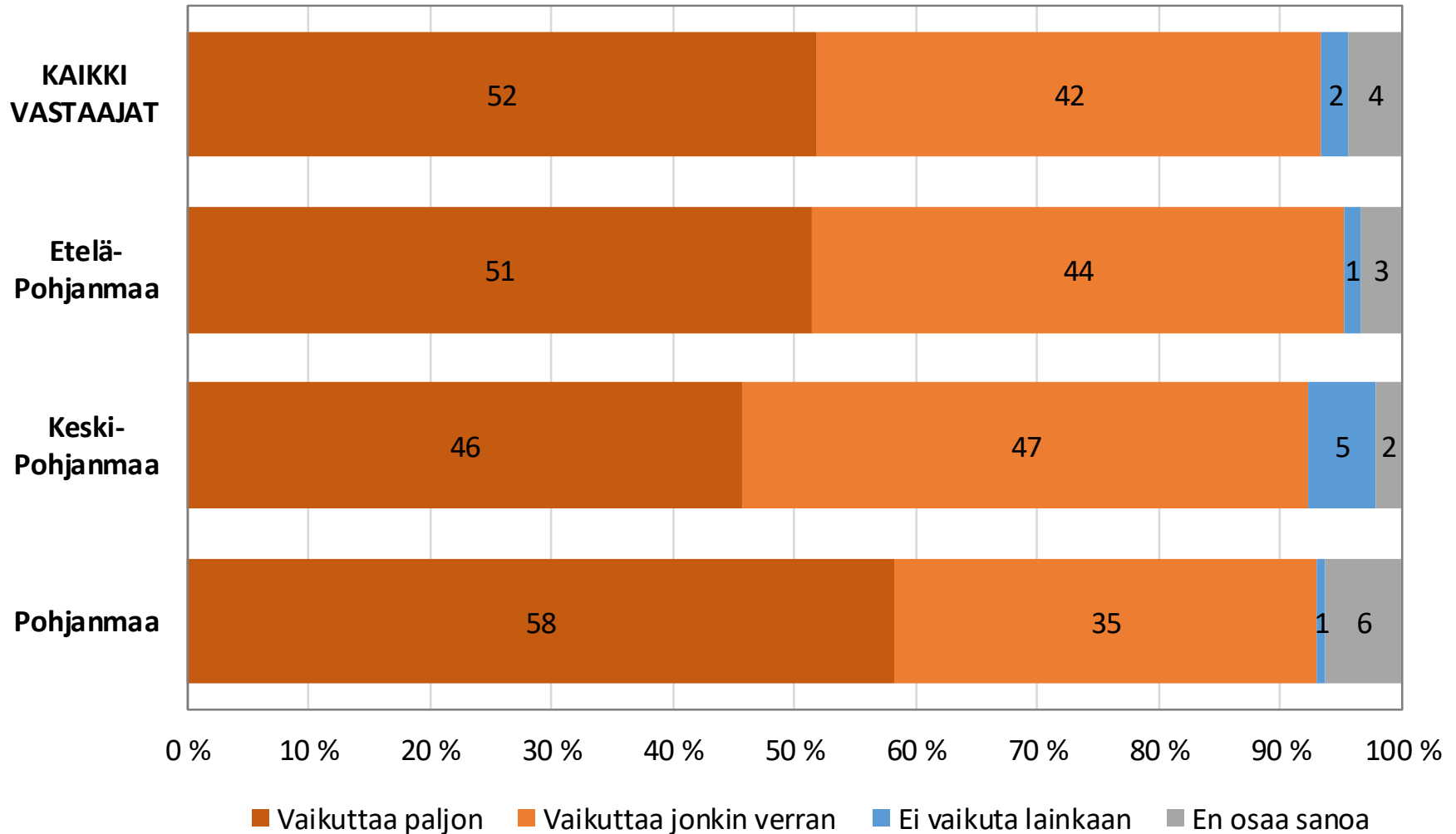
Arviointiasteikko 1-5 (1=palvelujen saatavuus vaikeaa, 5=helppoa),
en osaa sanoa vastaukset ei mukana keskiarvoissa

Sote- ja maakuntauudistuksen merkitys väestön hyvinvoinnin ja terveyden kannalta

- Tulevaa sote- ja maakuntauudistusta koskevia kysymyksiä oli kolme:
- Kuinka paljon ajattelette sote- ja maakuntauudistuksen vaikuttavan toimialanne toimintaan neljän seuraavan vuoden aikana?
  - Vastausasteikko: vaikuttaa paljon, vaikuttaa jonkin verran, ei vaikuta lainkaan, en osaa sanoa
- Ajatteletteko hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvän työn lisääntyvän omassa toimenkuvassanne sote- ja maakuntauudistuksen myötä?
  - Vastausasteikko: kyllä, ei, en osaa sanoa
- Ajatteletteko järjestöjen/kolmannen sektorin merkityksen lisääntyvän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sote- ja maakuntauudistuksen myötä?
  - Vastausasteikko: kyllä, ei, en osaa sanoa
- Vastaukset on esitetty koko aineistossa sekä maakunnittain

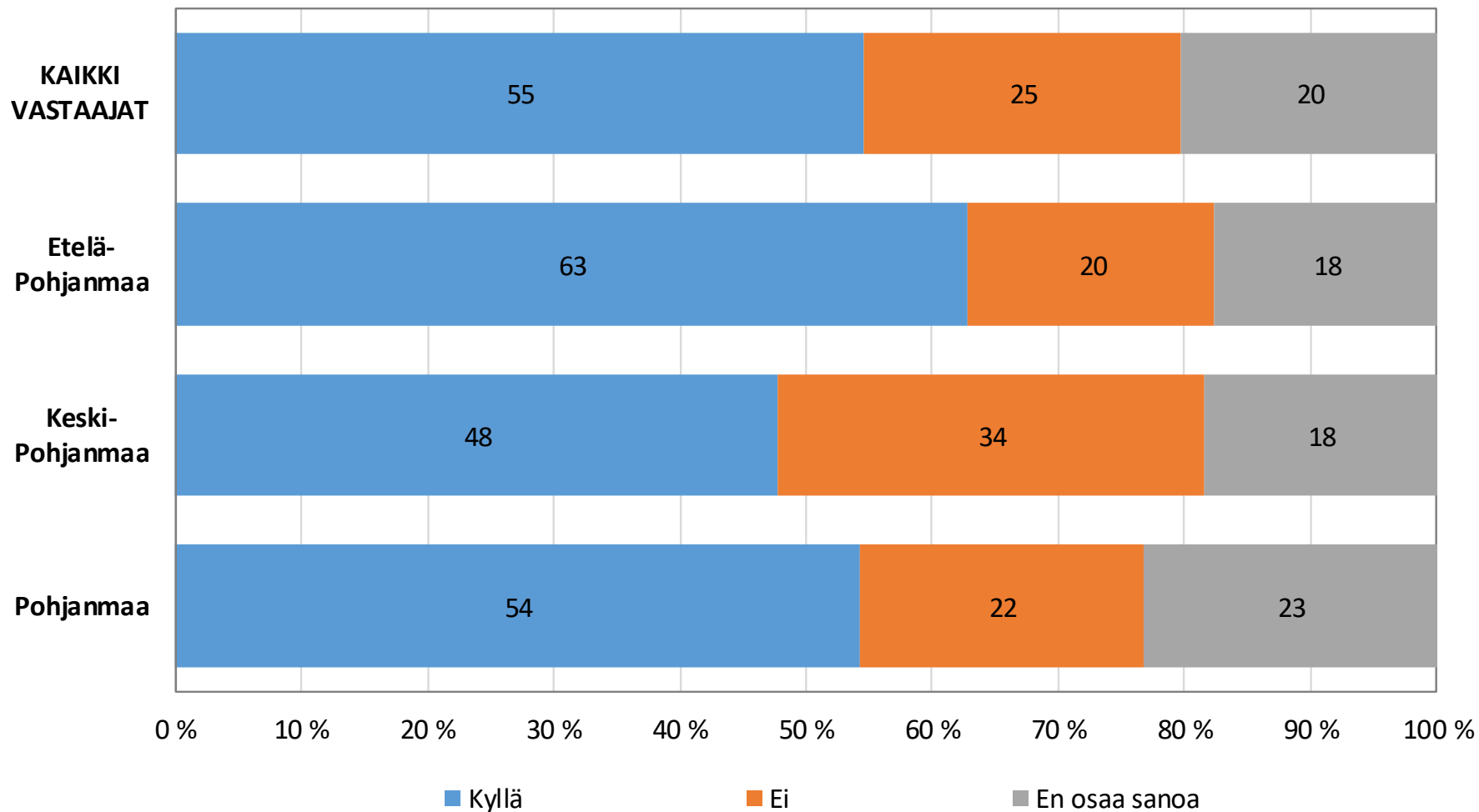
Sote- ja maakuntaudistuksen vaikutus vastaajan toimialaan

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN VAIKUTUS TOIMIALAN TOIMINTAAN SEURAAVAN NELJÄN VUODEN AIKANA

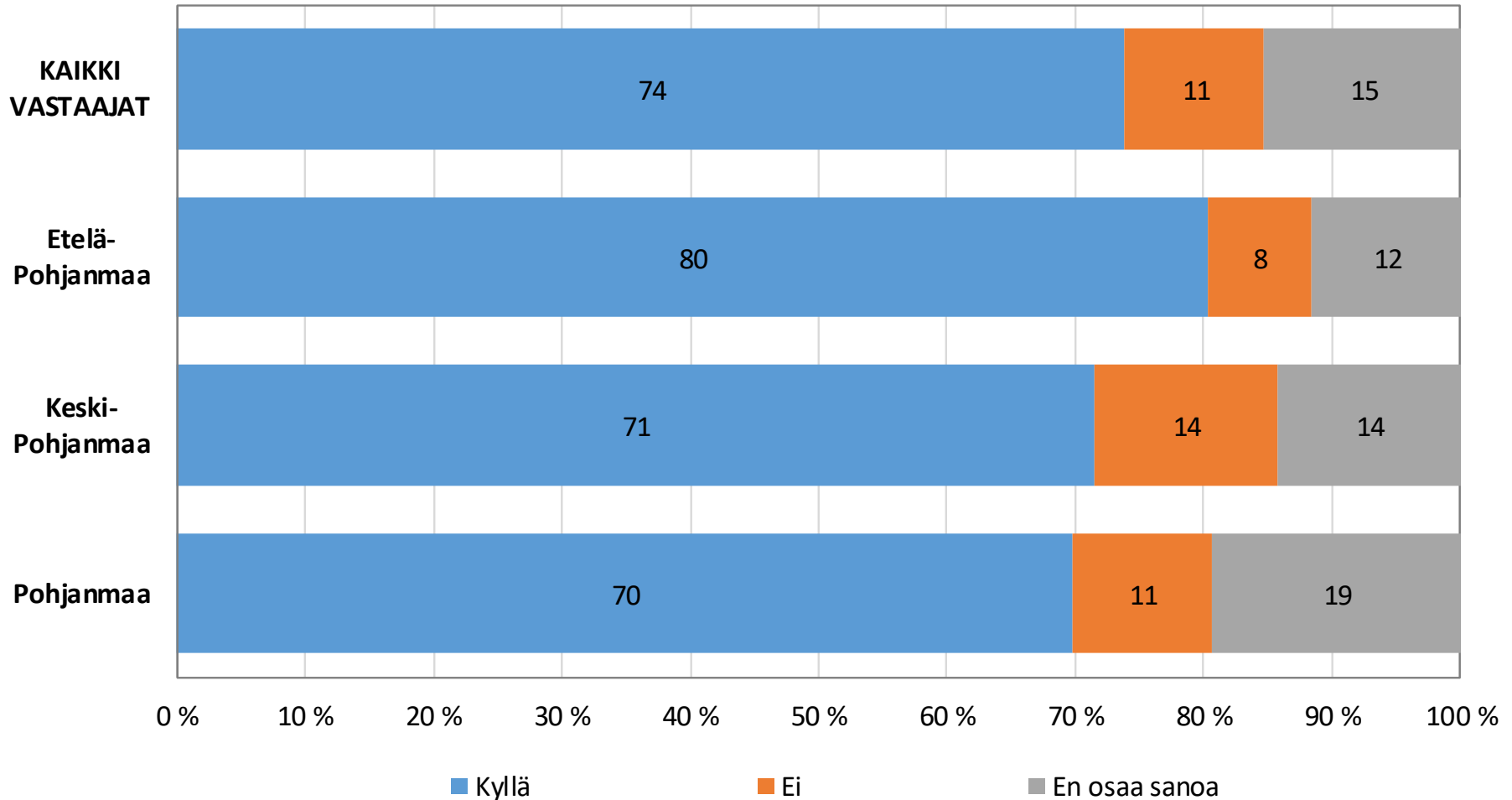
Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEEN LIITTYVÄN TYÖN LISÄÄNTYMINEN TOIMENKUVASSA SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN MYÖTÄ

Järjestöt sote- ja maakuntauudistuksessa

JÄRJESTÖJEN/KOLMANNEN SEKTORIN MERKITYKSEN LISÄÄNTYMINEN HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISESSÄ SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN MYÖTÄ

Kyselyn avoimet vastaukset

- Hyvinvointibarometrikyselyn lopussa vastaajille annettiin tilaa kirjoittaa vapaasti avoimia kommentteja hyvinvointibarometriin liittyen
- Vastaajien avoimet vastaukset analysoitiin laadullisen sisällönanalyysin avulla helposti hahmotettaviksi kokonaisuuksiksi
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajien avoimien kommenttien yhteenvedot

Avoimista kommenteista nousi esiin neljä selkeää pääteemaa, joiden alle kommentit sijoittuivat:

1. Maakunta- ja
sote-uudistus sekä
palvelutuotanto

2. Järjestöjen rooli
hyvinvoinnin ja
terveyden
edistämisessä

3. Pohjalais-
maakuntien
työllisyystilanne

4. Eriarvoisuus

1. Maakunta- ja sote-uudistus sekä palvelutuotanto

- Maakunta- ja sote-uudistus nähtiin kaksijakoisina. Yhtäältä muutos nähdään mahdollisuutena tuottaa laadukkaampia ja vaikuttavampia palveluja kustannustehokkaammin.
- Toisaalta uudistukseen sisältyy paljon epävarmuutta ja avoimia kysymyksiä.
- Vastaajat ilmaisivat huolensa palvelujen keskittämisestä, palvelujen saatavuudesta, sirpaloitumisesta, ja kylien autioitumisesta.
- Vastauksissa pohdittiin myös sitä, kyetäänkö hillitsemään kustannuksia vai onko odotettavissa jopa kustannusten kasvua.

"Tulevaisuuteen, järjestelmän näkökulmasta, on vaikea luottaa tällä hetkellä"

"Kunnan ja maakunnan yhteistyö ja työnjako ovat hämärän peitossa"

"Suhtaudun epäilevästi, palvelut keskitetään ja viedään ns. keskiöstä eli asiakkaasta, kuntalaisesta kauaksi. Syrjäkylät autioituvat"

"Sama pelko osallisuuden ja kuulemisen sivuuttamisesta on tällä hetkellä koko maakuntauudistusta suunniteltaessa."

2. Järjestöjen rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

- Kyselyn avoimissa vastauksissa nostettiin esiin järjestötoiminnan merkitys kansalaisvaikuttamisen roolin ja sen vahvistamisen näkökulmasta.
- Järjestötoiminnalla koettiin olevan vahva asema, jota on rakennettu pitkään.
- Järjestöissä on laajaa asiantuntijuutta, kokemustietoa sekä osallisuuden toimintamalleja, joita tulisi hyödyntää enemmän toteutettaessa lainsäädännössä korostettua kokemustiedon ja asiakasosallisuuden vaatimusta.

"Maakunnissa on paljon ammattitaitoa järjestöissä ja niiden roolia on rakennettu pitkään osaksi kokonaiskuvaa."

"Järjestöt voisivat olla merkittävä voimavara julkisen sektorin tukena. Nyt niitä ei kuitenkaan hyödynnetä."

"Otetaanko yleishyödyllisten yhdistysten toteuttamat matalan kynnyksen ryhmätoiminnot ja vertaistuki merkitykseltä siihen arvoonsa, missä se todellisuudessa on vai huomioidaanko vain kovalla rahalla ostettava palvelutuote järjestötoiminnan arvoin mittarina."

"Järjestöjä, jotka tuottavat sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, pidetään tällä hetkellä epätietoisuudessa."

3. Pohjalaismaakuntien työllisyystilanne

- Työllisyystilanne näyttäytyy joidenkin vastaajien mukaan alueella parempana kuin Suomessa keskimäärin ja maakuntien kehittymismahdollisuudet nähdään positiivisina.
- Toisaalta työllisyystilanteen ja sen heilahtelut nähdään näyttäytyvän erityisesti lapsiperheiden hyvinvoinnissa.

"Lapset ja lapsiperheet ovat erilaisissa tilanteissa riippuen siitä, millainen on vanhempien koulutus- tai työtilanne. Työssäkäyvien vanhempien lasten tilanne voi olla aivan toinen kuin työttömien perheiden lasten tilanne."

"Eläkeikää lähestyvät monia sairauksia potevat lisäävät työttömien määrää ja heillä ei ehkä ole realistisia mahdollisuuksia saada työtä."

"Keski-Pohjanmaalla on kaiken kaikkiaan hyvä tilanne. Työttömyys keskimääristä alhaisempaa, teollisuudella menee hyvin, maakuntakeskus kehittyy myönteisesti"

4. Eriarvoisuus

- Vastaajat toivat esiin huolen palvelujen keskittämisestä seuraavan eriarvoistumisen.
- Vastaajien mukaan on suuri vaara, että eriarvoisuutta palveluun pääsyssä ja palvelun laadussa joutuvat kokemaan syrjäseutujen asukkaat ja syrjäytymisvaarassa olevat ihmiset.
- Erityisesti esille nousivat ikäihmisten palvelut ja niiden saatavuus. Vastauksissa korostui ikääntyneiden palvelujen riittävyys ja kehittämisen tärkeys
- Välimatkojen lisääntyessä ja palvelujen siirtyessä kauemmaksi oikea-aikaisen ja riittävän tiedotuksen merkitys tulee kasvamaan.

"Maakunnan alueella kuntien välillä on suuria eroja asumismahdollisuuksien, joukkoliikenteen ja palvelujen suhteen"

"Vanhusten ja yksinäisten kohdalla, jotka eivät pidä itsestään melua, vaikeudet lisääntyvät."

"Ne ikäihmiset ja muut avuntarvitsijat, jotka eivät käytä nettiä, ovat hukassa nyt ja jatkossa yhä enemmän"

"Palvelut ovat poliittisesti jaettuina, joten joillakin on hyvät harrastukset ja palvelumahdollisuudet ja toisilla ei. Tasavertaisuus ei toteudu."

Hyvinvointibarometri 2017 -tutkimuksen maakunnalliset työpajat

- Syys-lokakuussa 2017 kaikissa pohjalaismaakunnissa järjestettiin SONet BOTNIAn suunnittelemat ja koordinoimat hyvinvointibarometrin tuloksia käsittelevät työpajat
- Työpajat kohdennettiin kuntien hyvinvointityöryhmien jäsenille, hyvinvointikertomustyöskentelyyn osallistuville, SONet BOTNIAn alueellisen ohjausryhmän jäsenille, sotetietotuotantoa kehittävien työryhmien jäsenille, hyvinvointia edistävissä hankkeissa työskenteleville, sosiaali- ja terveysalan oppilaitosten edustajille sekä sosiaali- ja terveysalan järjestöille
- Työpajoissa keskusteltiin barometritutkimuksen tuloksista ja esiin nousseista väestön terveyttä ja hyvinvointia koskevista haasteista
- Seuraavissa dioissa on esitetty työpajoissa esiin nousseita toimenpide-ehdotuksia väestön terveyden ja hyvinvoinnin tukemiseksi ja olemassa olevien haasteiden ratkaisemiseksi

Mitä voimme tehdä, jotta huono-osaisten väestöryhmien hyvinvointi paranisi?

- Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen
- Erilaisia kohtaamispaikkoja yksinäisyydestä kärsiville
- Yksinäisyyden leimaavuudesta tulisi päästä eroon
- Yksinäisyyden ketjun katkaiseminen jo nuorilla
- Koulutusmahdollisuudet turvattava kaikille ja tuettava nuoria kiinnittymään koulutukseen ja työelämään
- Arjen tuki ja kiinnittyminen johonkin, voimavarojen hyödyntäminen
- Yksinhuoltajien aseman parantaminen
- Ennaltaehkäisevää työtä tarvitaan yksinäisyyden ennaltaehkäisemiseksi
- Varhaisen puuttumisen keinot ja palveluohjaus

Mitkä asiat ovat mahdollistaneet joidenkin väestöryhmien hyvinvoinnin positiiviset arviot:

- Lainsäädäntö turvaa esimerkiksi vammaisten oikeuksia
- Vammaisilla on etuja, joita muut eivät saa
- Vammaisten asiat ja itsemääräämisoikeus ovat olleet esillä, mikä on luonut myönteisemmän kuvan
- Lasten ja perheiden hyvinvointia ovat tukeneet laajat terveystarkastukset, jossa huomioidaan koko perhe
- Äitiys- ja lastenneuvolatoimintaa on kehitetty

Palvelujen saatavuudessa huomioitavaa

- Digitaalisten palvelujen lisääntymistä ei saa nähdä huonona, vaan digipalvelut voivat lisätä vuorovaikutteisuutta
- Digitaalisiin palveluihin siirryttäessä ihmiset tarvitsevat opastusta
- Ihmisten kohtaamista ei saa unohtaa
- Karkaavatko palvelut keskittämisen seurauksena?
- Digitaaliset palvelut eivät voi kokonaan korvata henkilökohtaista palvelua
- Ihmiset eivät ole löytäneet sähköisiä palveluja tarpeeksi laajasti
- Ihmiset, jotka eivät osaa käyttää sähköisiä palveluja, joutuvat heikompaan asemaan
- Miten turvaamme joukkoliikennepalvelut?

Miten hyödynnämme Hyvinvointibarometri-tietoa?

- Maakunnan strategisessa suunnittelussa
- Sote-kehittämisessä, sote- ja maakuntauudistuksen valmistelussa
- Päätöksenteossa
- Järjestöjen painopisteiden suunnittelussa
- Tartumme yksinäisyyden teemaan
- Pyrimme löytämään yksinäiset ihmiset ja jalkauttamaan palvelut kaikkien saataville
- Tiedotamme tehdyn tutkimuksen tuloksista